

3๗๖ ๐๑๑๕

๖๖๖๖๗

๑.๓

ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย
ด้านคุณธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕
โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอชุมพวง
จังหวัดศรีสะเกษ

ปริญญาโท

ของ

วิมลพรรณ กลางมณี

๖-๗ เม.ย. ๒๕๓๖

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

กันยายน ๒๕๓๖

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

188307

๖๖๖๖๗

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... กฤษณะ นนทะเพ็ญ ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ทาสีตะพันธ์)

..... อ. ย. กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภี โยเหลา)

คณะกรรมการสอบ

..... กฤษณะ นนทะเพ็ญ ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ทาสีตะพันธ์)

..... อ. ย. กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภี โยเหลา)

..... อ. น. น. กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์พรหมพิศ วณิชยการ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... สมพร บัวทอง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๑ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เพราะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธ์ และอาจารย์ ดร.ศุภชัย เลา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์กมลรัตน์ กรีทอง รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วัชรินทร์ สอนพุด คณะครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านภูมิศาลา อำเภอขุนันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ที่คอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวก และเป็นตัวแบบในการถ่ายเทปโทรทัศน์ และในการทดลองใช้ เครื่องมือก่อนนำไปใช้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์พินิต วัฒไณ ที่ช่วยให้คำแนะนำในการเขียน Script การทำเทปโทรทัศน์ ขอขอบคุณคุณภริมาศกิติ์ กิจพัฒนาสมบัติ คุณพินิจ วงษ์โสภาก และคุณมะโนมัย จันทรหอม ที่ช่วยเขียนและตรวจสอบ Script และช่วยถ่ายช่วยตัดต่อเทปโทรทัศน์ให้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สถุทธิ์ ขุพันธ์อื่น อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอขุนันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ อาจารย์เสกสรร สอนพุด และคณะครูที่ให้ความร่วมมือ และความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาทดลอง และขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณพวงพยอม ชิดทอง คุณบุษตา ยี่มน้อย คุณคณิตา พลอยแหวน และคุณสุจิตรา กลางมณี และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา รุ่นที่ 4 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผลความดีจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ คุณปรีชา และคุณสม่าง กลางมณี ที่เป็นผู้ให้การสนับสนุน ให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

วิมลพรรณ กลางมณี

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนการวิจัยจาก ท่านเจ้าคุณหลวงปู่พระธรรมเสนาบดี
(ค. เจียม กุลละวณิชย์) เป็นจำนวนเงิน 5,000 บาท ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
คำนำ	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับ เทคนิคแม่แบบ	10
ความหมายของ เทคนิคแม่แบบ	10
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม	10
กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ	11
ลักษณะของแม่แบบ	15
กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ	15
วิธีการให้ตัวแบบ	16
การเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ	17
อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต	19
ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เทคนิคแม่แบบ	20
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย	26

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย	36
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	41
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	42
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ผลการศึกษาค้นคว้า	51
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	55
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	55
ประชากร	55
กลุ่มตัวอย่าง	56
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	56
การดำเนินการทดลอง	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	57
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	57

อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก	73
แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม	73
ภาคผนวก ข	85
โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ	86
โปรแกรมการสอนแบบปกติ	200
ภาคผนวก ค	247
เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย	
ด้านการระดมของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	248
เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มทดลอง	
ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ	249
เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มควบคุม	
ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ	250
ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตย	
ด้านการระดม	251
ประวัติน้อยของผู้วิจัย	252

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย
	ด้านภาวะธรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังการทดลอง
	52
2	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านภาวะธรรมของกลุ่มทดลอง
	ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
	53
3	เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านภาวะธรรมของกลุ่มควบคุม
	ก่อนและหลังได้รับการสอนแบบปกติ
	54

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
ของแบนคูรา 14

คำนำ

ประเทศไทยมีการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มาจนถึงปัจจุบัน เพราะเป็นการปกครองที่ยึดประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่เกิดจากการเรียนรู้และการปฏิบัติต้องเริ่มตั้งแต่อยู่ในวัยเด็ก เพราะเป็นวัยที่มีความคิดที่บริสุทธิ์ สามารถซึมซับสิ่งที่ได้รับการสั่งสอนและอบรมได้ง่าย นักเรียนประถมศึกษาจึงเป็นกลุ่มบุคคลที่เหมาะสมที่สุดในการปลูกฝังพฤติกรรมประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2527 : คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับ สุนทร จันทรตรี (2530 : 248) ที่กล่าวว่า การพัฒนาประชาธิปไตยของไทยมีโอกาสประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ถ้าสามารถปลูกฝังให้เกิดกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพราะโรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันทางสังคม ที่สอนคนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เนื่องจากเด็กกำลังพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และสอดคล้องกับ วิท (Vit. 1963 : 16) ที่กล่าวว่า รากฐานประชาธิปไตยที่แท้จริงเกิดจากระบบโรงเรียน เพราะโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการสร้างบุคลิกภาพต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นตัวนักเรียน สมิธ เคราส์ และแอทคินสัน (Smith, Krouse and Atkinson. 1969 : 347) กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนในสังคมประชาธิปไตยว่าโรงเรียนมีความรับผิดชอบในการเตรียมประสบการณ์ที่จะทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปกครอง ถ้าประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดความซาบซึ้ง และไม่เห็นคุณค่าของประชาธิปไตยและการทำงานร่วมกับคนอื่นในสังคมแล้ว รากฐานการปกครองของประเทศก็จะล้มเหลว

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เห็นความสำคัญในการเสริมสร้างให้คนในชาติ มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย จึงบรรจุแนวคิดประชาธิปไตยไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533 เพื่อสร้างคนในชาติให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักขั้นตอนในการคิดแก้ปัญหา โดยกำหนดไว้ใน

จุดมุ่งหมายของหมวด "ชีวิตที่สงบสุข" ว่าให้นักเรียนเมื่อสละในการคิดและพร้อมที่จะยอมรับ
 ความคิดของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ในหมวด "คุณสมบัติที่ต้องการเน้น" กล่าวว่า ให้นักเรียนรู้จัก
 ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ และผู้ตามที่ดี และในหมวด "สมาชิกที่ดีของชุมชน
 และชาติ" ระบุไว้ว่าให้นักเรียนเชื่อมั่นในระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
 (สุจิตรา ศรีนวล. 2528 : 3) โดยกำหนดให้โรงเรียนจัดบรรยากาศทั้งในและนอกห้องเรียน
 กระตุ้น ชักชวนให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียน
 มีความเป็นตัวของตัวเอง ฝึกกระบวนการคิด การแสดงออก การทำงานกลุ่ม การใช้
 กระบวนการประชาธิปไตยในห้องเรียน รู้จักการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตนเอง เคารพ
 สิทธิของผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของห้องเรียน (คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา. 2534 : 90)
 โดยคาดว่าเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาระดับประถมศึกษาแล้วจะคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น
 และทำงานอย่างมีระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และทำประโยชน์ให้แก่สังคม ตามบทบาทและ
 หน้าที่ของตน (กรมวิชาการ. 2534 : 5) โดยการนำหลักการประชาธิปไตย มาใช้ในชีวิต
 ประจำวันจนเกิดเป็นนิสัย หรือแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นประชาชนที่ดีของประเทศ
 (สมชัย วุฒิปรีชา. 2531 : คานา) อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนใหญ่แสดงความ
 ประชาธิปไตยไม่ถูกต้อง ยังไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม ทำให้เกิดปัญหา
 ไม่สามารถรวมกลุ่มได้ หรือทำคามยุ่งยากให้กับสมาชิกในชั้นเรียน บางคนไม่กล้าแสดง
 ความคิดเห็น และชอบเก็บตัวไม่เข้าร่วมกลุ่มในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดปัญหาในการเข้าร่วม
 กิจกรรม ซึ่งพอสรุปปัญหาได้ดังนี้ 1) นักเรียนขาดการชี้แนะ และตัวอย่างในการเป็นผู้นำและ
 ผู้ตามที่ดี 2) นักเรียนขาดความเอาใจใส่ดูแลลักษณะนิสัย และความคิดริเริ่มจากที่บ้านและ
 โรงเรียน 3) โรงเรียนยังขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น การรู้จักใช้สิทธิและ
 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นตามวิถีทางของประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2526 : 197) และจากผลการวิจัยของ จวีวรรณ กฤษสินชัย
 (2528 : ข - ค) พบว่า ครูยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างค่านิยมและบุคลิกภาพ
 ประชาธิปไตยอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้โรงเรียนยังขาดสื่อการสอนและการสนับสนุน
 การปฏิบัติกิจกรรม เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน

ประชาธิปไตยที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนมากที่สุด คือพฤติกรรมประชาธิปไตย โดยเน้นตามหลักธรรมในพุทธศาสนา ซึ่งครอบคลุมพฤติกรรม 3 ประการ คือ การรู้จักเคารพซึ่งกันและกัน (คารวะธรรม) การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (สามัคคีธรรม) และการใช้เหตุผลในการทำงาน และการแก้ปัญหา (ปัญญาธรรม) (ศิริภาณุจน์ ทองอินทร์. 2529 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา นิพนธ์พิทยา (2528 : 55) ที่กล่าวว่า การสร้างเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาชั้นนั้น โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนตาม "องค์สามของประชาธิปไตย" คือ 1) มีคารวะธรรม ซึ่งได้แก่ การเคารพสถาบันสำคัญของประเทศ ได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การเคารพซึ่งกันและกันทางกาย การเคารพกันทางวาจา การเคารพสิทธิของผู้อื่น การเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น การเคารพกฎระเบียบของสังคม และกฎหมายของประเทศ ใช้สิทธิและเสรีภาพในขอบเขต 2) มีสามัคคีธรรม ได้แก่ การร่วมกันทำงานทั้งกายและใจ มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวมและหน้าที่ต่อสังคม 3) มีปัญญาธรรม ได้แก่ การใช้ปัญญา ใช้เหตุผลในการตัดสินใจ การร่วมกันแก้ปัญหา โดยร่วมกันคิด ร่วมกันใช้เหตุผล และใช้วิธีการทางปัญญาในการโต้เถียงหรือหาข้อยุติต่าง ๆ

๒ จากเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า พฤติกรรมประชาธิปไตยเป็นพฤติกรรมที่สำคัญ ที่จะต้องปลูกฝังให้กับเด็กและเยาวชน การที่พฤติกรรมประชาธิปไตยเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ มิได้เกิดจากสัญชาตญาณ จึงสามารถเปลี่ยนแปลงและแก้ไขได้ถ้าใช้เทคนิคและวิธีการที่เหมาะสม ซึ่ง แบนดูรา (Bandura. 1977 : 22 - 29) กล่าวว่า iva การเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำตามแบบที่ผู้อื่นกระทำ จึงควรให้บุคคลได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมแล้วให้บุคคลรู้จักคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผลก่อนที่จะเลียนแบบ เพื่อไม่ต้องลองผิดลองถูกในการที่จะให้บุคคลเลียนแบบจากแม่แบบนั้น แบนดูรา จำแนกแม่แบบออกเป็น 2 ชนิด คือ แม่แบบที่เป็นจริง (Live model) และแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ (Symbolic Model) แม่แบบเหล่านี้จะทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เลียนแบบเกิดความสนใจที่จะเลียนแบบ และมีแรงจูงใจที่จะยอมรับลักษณะต่าง ๆ ของแม่แบบ (Bandura. 1977 : 40 - 41)

ผู้วิจัยเห็นว่าเทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถนำมาส่งเสริมพฤติกรรม
 ประชาธิปไตยของนักเรียนได้ เพราะการใช้แม่แบบเป็นกลวิธีหนึ่งในการสร้างหรือสอนพฤติกรรม
 ใหม่ให้เกิดขึ้น โดยการเสนอแม่แบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ให้นักเรียนสังเกตและเลียนแบบ
 พฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย จากการศึกษาผลของการใช้แม่แบบของ สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 :
 33 - 35) กัญญา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) และศศิธร บรรลือสินธุ์
 (2530 : 46) ให้ผลสอดคล้องกันว่าการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสามารถทำให้นักเรียน
 เลียนแบบและเกิดพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์ได้

เนื่องจากยังไม่มียานวิจัยใดที่ศึกษาการใช้แม่แบบวิดิทัศน์ในการพัฒนาพฤติกรรม
 ประชาธิปไตย ผู้วิจัยจึงใช้แม่แบบวิดิทัศน์พัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยในชั้นเรียนเพราะ
 วิดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถนำมาใช้ประกอบการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ธวัชชัย สันติประกา.
 2529 : 14) และเกศินี โชติกเสถียร (2533 : 108) กล่าวว่าวิดิทัศน์เป็นสิ่งจำเป็นและได้รับความ
 ความนิยมมาก มีการปรับปรุงทั้งด้านราคาและรูปแบบให้เหมาะสมกับการนำมาใช้ในวงการศึกษา
 เพราะสามารถนำรายการที่บันทึกไว้มาเสนอได้ตลอดเวลา สามารถอัดและลบใหม่ได้ตามความ
 ต้องการ นอกจากนี้ ไพฑูรย์ จันทยศ (2526 : 42) กล่าวถึงวิดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอน
 ว่าค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่สูงนัก ภาพยนตร์ดี ๆ มีสาระ ก็สามารถยืมมาบันทึกเองได้ การถ่ายทำ
 จากของจริงก็สะดวก และพินิต วัฒนไธ (2520 : 11) กล่าวว่าวิดิทัศน์มีบทบาทสำคัญใน
 การให้การศึกษา เพราะสามารถเห็นภาพได้ยินเสียงจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถสอนได้เหมือน
 การสอนของครูโดยตรง

จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยทำงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนบ้านใจดี อ.บุนนาค
 จ.ศรีสะเกษ พบว่า นักเรียนโรงเรียนบ้านใจดี มีพฤติกรรมประชาธิปไตยต่ำ และผู้วิจัยสำรวจ
 พฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนบ้านใจดี พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 โรงเรียนบ้านใจดี อ.บุนนาค จ.ศรีสะเกษ มีพฤติกรรมประชาธิปไตยต่ำในบางด้าน ได้แก่
 ไม่แสดงความเคารพครูทุกครั้งที่พบ ไม่รู้จักเคารพเพื่อนด้วยการยืมทักทายหรือกล่าวคำสวัสดิ
 พุดกับเพื่อนกับครู และคนอื่นไม่สุภาพ ไม่มีหางเสียง ใช้คำแทนชื่อตนเองและผู้อื่นไม่เหมาะสม
 ไม่ตั้งใจฟังขณะที่คนอื่นพูด โดยการเล่น คุย พุดแซงหรือพูดขึ้นลอย ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่

คนอื่นกำลังแสดงความคิดเห็น ไม่ยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม กฎของห้องเรียน กฎของโรงเรียน ทียบสิ่งของของคนอื่น ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่เข้าแถวรับสิ่งของหรือรับบริการตามลำดับก่อนหลัง ทำให้ผู้อื่นรำคาญ บาดเจ็บ อับอาย ทำให้สมบัติของผู้อื่นหรือสาธารณสมบัติเสียหาย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมสมอง เพื่อให้นักเรียนมีลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อครูแนะแนวและครูที่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคนิคแม่แบบที่จะนำเทคนิคแม่แบบไปใช้พัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน แล้วสุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 10 คน โดยให้มีจำนวนนักเรียนหญิงกลุ่มละ 2 คน นักเรียนชายกลุ่มละ 8 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือวิธีพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

3.1.1 การใช้เทคนิคแม่แบบ

3.1.2 การสอนแบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง วิธีการทำให้นักเรียนเรียนรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม โดยให้สังเกตพฤติกรรม ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบ ผลจากการสังเกตจะทำให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ วิธีการนี้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบที่แสดงโดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูโรงเรียนบ้านภูมิศาลา อ.ขุนันธ์ จ.ศรีสะเกษ ให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบโดยการฉายวิดีโอทัศน์และให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย ซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต เพื่อให้เกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลอง

2. การสอนแบบปกติ หมายถึง วิธีการทำให้นักเรียน เรียนรู้พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมโดยผู้วิจัยเป็นผู้บรรยายเนื้อหาที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้พร้อมทั้งใช้สื่อต่าง ๆ ประกอบการสอน ยกเว้นวิดีโอทัศน์ หลังจากนั้น ให้นักเรียนอภิปราย ซักถาม และสรุป วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มควบคุม

3. พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนตามลักษณะที่เป็นการแสดงความเคารพซึ่งกันและกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เคารพทางร่างกาย ได้แก่ การแสดงความเคารพครูทุกครั้งที่พบ เคารพเพื่อนโดยการยิ้ม ทักทาย กล่าวคำสวัสดิ์

3.2 เคารพทางวาจา ได้แก่ พูดกับเพื่อน ครู และคนอื่น ๆ ด้วยถ้อยคำสุภาพ มีหางเสียงทุกครั้ง ใช้คำแทนชื่อตนเอง และผู้อื่นได้เหมาะสม

3.3 เคารพความคิดเห็น ได้แก่ การตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด โดยไม่เล่น ไม่คุย ไม่พูดแซงหรือพูดขึ้นลอย ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

3.4 เคารพกฎเกณฑ์ ได้แก่ ยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม กฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน

3.5 เคารพสิทธิของผู้อื่น ได้แก่ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่น ไม่ล่วงล้ำ
สถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เข้าแถวรับสิ่งของ หรือรับบริการตามลำดับก่อนหลัง
ไม่ทำให้ผู้อื่นรำคาญ บาดเจ็บ หรืออับอาย ไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่น หรือสาธารณสมบัติเสียหาย
พฤติกรรมประชาธิปไตยโดยเคารพวัฒนธรรมไว้คได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ และ
พฤติกรรมประชาธิปไตย โดยจัดลำดับหัวข้อดังนี้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ
 - 1.1 ความหมายของเทคนิคแม่แบบ
 - 1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 1.3 กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ
 - 1.4 ลักษณะของแม่แบบ
 - 1.5 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ
 - 1.6 วิธีการให้ตัวแบบ
 - 1.7 การเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ
 - 1.8 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต
 - 1.9 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

ความหมายของแม่แบบ (Models)

แม่แบบหรือ ตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 61)

1.1 ความหมายของเทคนิคแม่แบบ

เทคนิคแม่แบบ หมายถึง กลวิธีสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่โดยให้ผู้ประสงค์จะเลียนแบบสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่เขาสนใจ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 61 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1968 : 99 - 108) การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของเด็กเกิดจากการทำตามผู้อื่น เด็กจะเรียนรู้จากแม่แบบ โดยแม่แบบจะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่เร้า ให้ผู้เรียนสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นวิธีการเรียนรู้แบบพื้นฐานที่ให้ประโยชน์กว้างขวาง และมีข้อดีตรงที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจมนต์ที่ซับซ้อนหรือยาก ๆ ได้ดีและรวดเร็ว (Patterson. 1974 : 38 - 139)

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

ทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานการวิจัยครั้งนี้ คือทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 10 - 29) ซึ่งอธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ดังนี้คือ

พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะเลียนแบบตัวแบบ การเลียนแบบนี้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ รวมถึงการสังเกตการตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลกรรมที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวแบบ คำบอกเล่าเกี่ยวกับตัวแบบ ความน่าเชื่อถือของตัวแบบ ความมีชื่อเสียงของตัวแบบ ฯลฯ ผลจากการสังเกตจะทำให้ผู้สังเกตสามารถเลียนพฤติกรรมของตัวแบบหรือแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้ ทำให้ไม่ต้องลองผิดลองถูก พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เช่น ความ

สัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ พฤติกรรมกับผลที่เกิดขึ้น ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เรียนรู้ว่าเหตุการณ์ใดเกิดตามเหตุการณ์ใดอย่างไร เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์ก็เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดตามมาได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล ความกลัวขึ้นล่วงหน้า ความคาดหวังนี้ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา

การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากประสบการณ์ตรงและการสังเกต

การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองหรือผลที่เกิดจากกระทำต่าง ๆ ของตนเอง แต่วิธีเรียนรู้ด้วยประสบการณ์นี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่จะเรียนรู้มีมากเกินกว่าเวลาและโอกาสของผู้เรียนแต่ละคนจะอำนวยความสะดวก และผลของการกระทำบางอย่างก็เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง แบนดูรา (Bandura, 1977 : 22 - 29) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้แม่แบบ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนอันเกิดจากการที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมของผู้อื่นและพฤติกรรมนั้น ๆ จะขึ้นาพฤติกรรมของเขาได้

1.3 กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ

แบนดูรา (Bandura, 1977 : 22 - 27) กล่าวถึง กระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้จากแม่แบบโดยกระบวนการสังเกต (Observation Learning) ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้อื่น เช่น การได้ยินคำบอกเล่า การได้อ่านข่าวสาร บันทึก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และจะเป็นข้อมูลที่บุคคลนำมาพิจารณาสำหรับการกระทำพฤติกรรมใหม่ในอนาคต ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดก็จะมีโอกาสเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าและลึกซึ้งกว่า และผู้เรียนที่ประสบตัวอย่างหรือแบบอย่างที่แตกต่างกันก็จะเกิดการเรียนรู้ที่ต่างกันด้วย เมื่อบุคคลได้เห็นตัวแบบก็จะสามารถรับรู้สัญลักษณ์ของการกระทำนั้น และสัญลักษณ์เหล่านี้จะขึ้นาให้แสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม การเรียนรู้จากแม่แบบประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. ความสนใจ (Attention Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญของตัวแบบอย่างละเอียดที่สุดโดยการสังเกต และรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาเป็นขั้นตอน บุคคลจะ

ไม่สามารถเรียนรู้ได้เลยถ้าขาดความสนใจและขาดความรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้คือ

1.1 ลักษณะของแม่แบบ แม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำง่าย มีความดึงดูดใจสูงไม่ซับซ้อน จะมีโอกาสทำให้ผู้สังเกตสนใจได้มาก นอกจากนี้ถ้าพฤติกรรม กิจกรรมและลักษณะของแม่แบบมีความสำคัญใกล้เคียงกับผู้สังเกต จะโน้มน้าวจิตใจให้ผู้สังเกตสนใจมากขึ้น

1.2 ลักษณะของผู้สังเกต กระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในด้านการสังเกต การรับรู้ การรวบรวมและตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบ รวมทั้งความสนใจ พฤติกรรมของแม่แบบ

2. การเก็บจำ (Retention Process) ในการเรียนรู้โดยการสังเกต บุคคลไม่สามารถจะเรียนรู้ได้มากถ้าปราศจากการเก็บจำ กระบวนการนี้เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่ได้สังเกตทุกครั้ง แล้วนำมาวางรูปแบบของพฤติกรรมที่เด่นชัดในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Coding) ที่จะช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้จะเห็นตัวแบบในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก็ตาม การเก็บจำในรูปสัญลักษณ์กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ มโนภาพ (Imaginal Coding) และภาษา (Verbal Coding) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่ายเมื่อมีการเสนอแม่แบบให้เห็นบ่อย ๆ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาดีกว่าและช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ในรูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอและง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มา นอกจากนี้การฝึกคิด หรือกระทำตามแม่แบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น การเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันทีหรืออาจเกิดขึ้นหลังจากสังเกตแม่แบบมาแล้วระยะหนึ่ง

3. การแสดงออก (Motor Reproduction Process)

เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตดัดแปลงสัญลักษณ์จากการเก็บจำมาเป็นการกระทำที่เหมาะสม กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นการตอบสนองอย่างดีที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับตัวแบบ ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าใจบ่อเกิดและข้อบกพร่องของพฤติกรรมได้ ผู้สังเกตจะแสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนตามที่เขาสังเกตได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับระดับความคิดและความซับซ้อนของพฤติกรรม ในระยะแรกการดัดแปลงสัญลักษณ์ให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้น

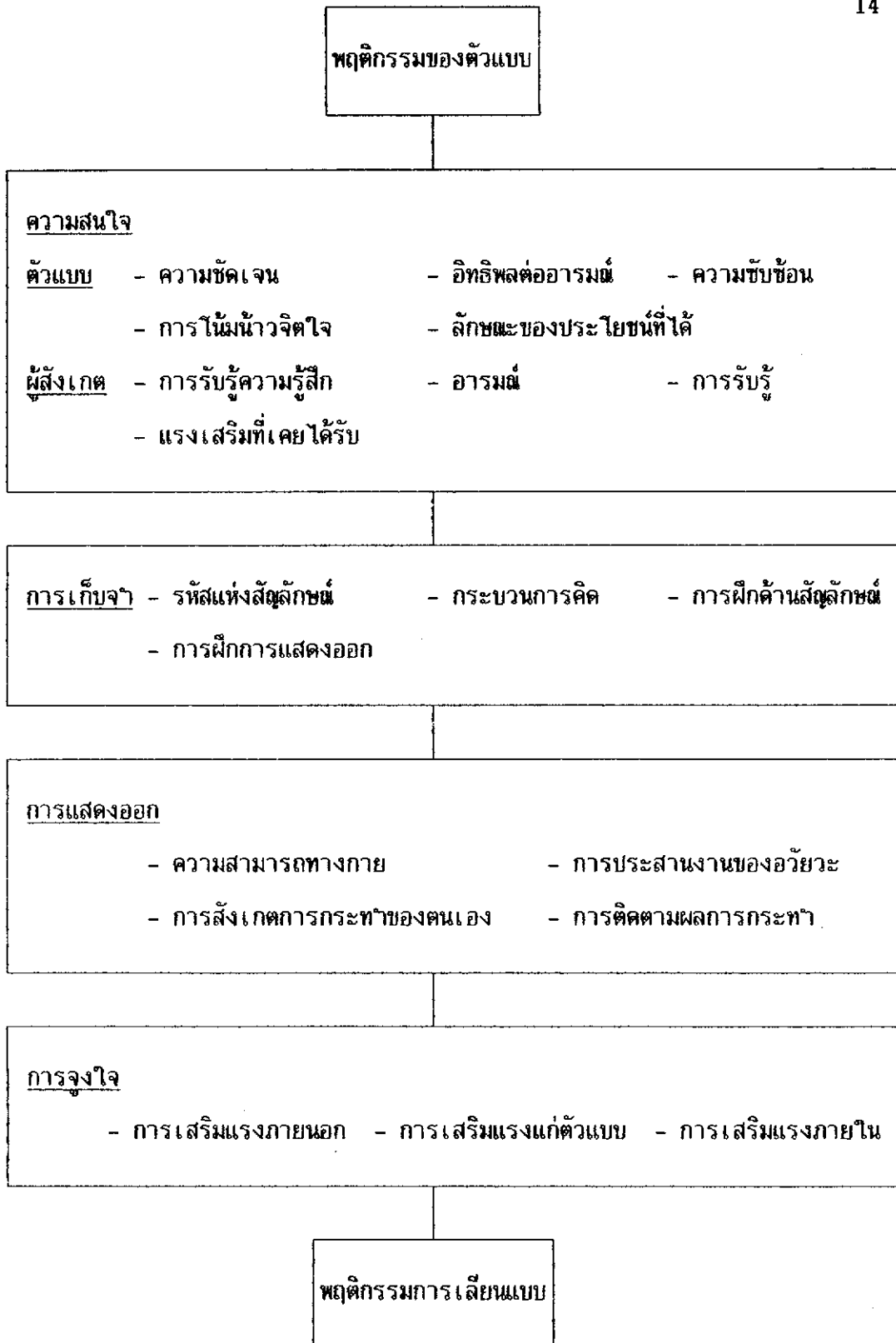
ทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการตัดแปลงให้เป็นพฤติกรรมก็จะช่วยให้การกระทำตามตัวแบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น การแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเป็นการปรับปรุงทักษะพื้นฐานที่มีอยู่ด้วยการให้ตัวแบบและการฝึกฝน

ในปัจจุบันมีข้อมูลแสดงว่าการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ของมนุษย์เกิดจากกระบวนการสังเกตตัวแบบ ซึ่งผู้เรียนค่อย ๆ ปรับพฤติกรรมของตนตามที่ได้พบเห็นทีละขั้นตอนจนพบแบบแผนที่เหมาะสมที่สุด

4. การจูงใจ (Motivational Process) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้มากับการแสดงออก เพราะในชีวิตจริง บุคคลไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมด บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแม่แบบเมื่อการกระทำนั้นก่อให้เกิดผลดีมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบโดยผู้สังเกต เป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพอใจและไม่ยอมรับสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย

กระบวนการนี้มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นอย่างมาก การเห็นตัวแบบมีพฤติกรรมเหมาะสมและได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้น จะก่อให้เกิดการเลียนแบบ รวมทั้งพฤติกรรมที่ทำซ้ำแล้วซ้ำอีกและพยายามปรับปรุงข้อบกพร่องจนได้รับรางวัลเป็นการตอบแทนก็ช่วยให้เกิดการเลียนแบบในสังคมส่วนใหญ่ด้วย

สถานการณ์ของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตหรือการเรียนรู้จากตัวแบบต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหลายดังกล่าวมาแล้ว พฤติกรรมการเลียนแบบที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ด้วยการจัดวางรูปแบบขององค์ประกอบการเรียนรู้จากตัวแบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจตัวแบบอย่างแท้จริงจนสามารถจดจำและสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของตัวแบบได้ และประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสมและเพียงพอจะทำให้ผู้เรียนแสดงการตอบสนองคือการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ในที่สุด องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยการสังเกตทั้ง 4 ประการ เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1977 : 23)

1.4 ลักษณะของแม่แบบ

การเรียนรู้ของเด็กจากแม่แบบนั้น เด็กจะเรียนรู้โดยแม่แบบทำหน้าที่เป็น สิ่งเร้าและเป็นสื่อกลางให้ผู้เรียนสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย แบนดูรา (Bandura. 1977 : 40 - 51) แบ่งแม่แบบเป็น 2 ชนิด คือแม่แบบจากตัวจริงกับ แม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ ซึ่งอาจเป็นคำพูด เอกสารหรือใช้สื่อทัศนวัสดุ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สไลด์ หรือวีดีโอเทป เป็นต้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วีดีโอเทป ซึ่งเป็นแม่แบบที่เป็น สัญลักษณ์ เนื่องจากวีดิทัศน์ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนมีค่าใช้จ่ายในการผลิตไม่สูงมากนัก การถ่ายทำจากของจริงก็ทำได้สะดวกไม่ต้องล้างฟิล์มเหมือนภาพยนตร์ ในกรณีที่ เป็นภาพยนตร์ ที่มีสาระก็สามารถยืมมาบันทึกเองได้ ประโยชน์ที่ได้รับในการเรียนการสอนคือ นักเรียนจะ เห็นภาพและได้ยินเสียงเหมือนภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ ทำให้นักเรียนไม่เบื่อ (ไพบุลย์ จันทยศ. 2520 : 11) นอกจากนี้ พินิต วิษโธ (2520 : 11) กล่าวว่า วีดิทัศน์มีบทบาทในการให้ การศึกษา ให้ความรู้ได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหากระบวนการที่สลับซับซ้อนได้ และเป็น เครื่องมือที่สามารถสอนได้เหมือนกับการสอนของครู

1.5 กลวิธีในการเรียนรู้จากตัวแบบ

ในการนำทฤษฎีแม่แบบของแบนดูราไปใช้เพื่อให้ผู้สังเกตเลียนแบบ พฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นนั้น แบล็คแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman. 1975 : 57) ได้สรุปเพื่อนำไปใช้ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
2. มีแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้ที่เหมาะสม
3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ

จะให้ผู้สังเกตเรียนรู้

วัชรวิ ทรัพย์มี (2525 : 121 - 213) สรุปหลักการเรียนรู้จาก

ตัวแบบไว้ดังนี้

1. ให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของ แม่แบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่

2. ผู้สังเกตอาจจะรับรู้วิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนามาก่อนแล้วแต่ยังไม่ได้ทำหรือคาดว่าจะทำไม่ได้ จากการสังเกตพฤติกรรมที่แม่แบบแสดง จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สังเกตได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้มาแล้วนั้น

3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะน่าสนใจ เพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้สังเกตเลียนแบบ

4. หลังจากผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้ว จะจดจำไว้ในความทรงจำ เพื่อนำไปแสดงในอนาคต ควรให้โอกาสผู้สังเกตฝึกฝนพฤติกรรมนั้นแล้วผู้ควบคุมเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สังเกต

ได้มีผู้นำกลวิธีการเรียนรู้จากตัวแบบไปใช้ในการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ด้านต่าง ๆ โดยให้ผู้สังเกตตัวแบบที่แสดงลักษณะที่พึงประสงค์ และตัวแบบได้รับแรงเสริมจากการแสดงพฤติกรรมนั้น ซึ่งกลวิธีการเรียนรู้จากตัวแบบสามารถทำได้หลายรูปแบบ

1.6 วิธีการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 61 - 69) กล่าวว่า วิธีการให้ตัวแบบโดยเสนอตัวแบบที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมตลอดทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบ ผลจากการสังเกตจะทำให้บุคคลนั้นเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์

วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ

1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดีเหมาะสม และสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่งจะทำให้ผู้เลียนแบบมั่นใจที่จะเลียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบและผู้เลียนแบบควรจะมีความคล้ายคลึงกัน หรือมีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนใจของผู้สังเกตและจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน เป็นต้น

1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่สลัซซึบซ้อน จะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตได้เป็นอย่างดี

2. การเสนอตัวแบบ มีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบ และแก่ผู้สังเกตเมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างจะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้ผู้สังเกตรู้ว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ควรเสนอควบคู่กับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนถาวร และมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวกและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528 : 408) กล่าวถึงหลักการที่จะใช้ตัวแบบในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพดังนี้คือ ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ตัวแบบแสดง เพื่อให้บุคคลสังเกตและเลียนแบบให้ชัดเจน ซึ่งความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นต้องหมายถึงการสังเกตเห็น วัดได้โดยใช้คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงนั้นจะต้องอยู่ในระดับความสามารถที่จะกระทำได้ มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้ ผู้สังเกตจะต้องสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบอย่างตั้งใจ เมื่อผู้สังเกตเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงแล้วควรให้แรงเสริมทันที ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตด้วยวิธีการรุนแรง เช่นตีหรือดุด่า

1.7 การเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 117 - 121) ได้สรุปเกี่ยวกับการเสริมแรงแม่แบบไว้ว่า ในชีวิตประจำวันคนจะสังเกตเห็นการกระทำและผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งมีทั้งผลกรรมที่เป็นรางวัล การลงโทษและการไม่สนใจใยดี คนจึงได้

ประโยชน์จากการเรียนรู้วิธีการที่นำมาซึ่งความสำเร็จ และวิธีการที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาด จากบุคคลอื่นพอ ๆ กับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การได้เห็นผลจากการกระทำของบุคคลอื่น สามารถทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลนั้นได้ลงมือกระทำ พฤติกรรมนั้นด้วยตนเอง การได้เห็นความสำเร็จจากการกระทำของบุคคลอื่นทำให้แนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น ส่วนการได้เห็นความล้มเหลวจากการกระทำของผู้อื่นทำให้แนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นลดต่ำลง

1.7.1 การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบได้รับแรงเสริม (Vicarious Reinforcement) การเสริมแรงแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อผู้สังเกตเห็นว่า บุคคลอื่น กระทำพฤติกรรมเช่นนั้นแล้วได้รับแรงเสริม ผลจากการศึกษาจำนวนมากแสดงให้เห็นว่า การที่ได้ เห็นพฤติกรรมของตัวแบบได้รับรางวัล ย่อมมีประสิทธิภาพกว่าการเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรม เช่นนั้นอย่างเฉยๆ ผลกรรมทางบวกที่บุคคลสังเกตเห็นเป็นตัวส่งให้บุคคลรับเอาพฤติกรรมนั้นมา เป็นของตน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมา เมื่อมีสิ่งจูงใจให้เขากระทำ เช่นนั้น

1.7.2 การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบถูกลงโทษ (Vicarious Punishment) จากการสังเกตเห็นผลกระทบบของตัวแบบ สามารถทำให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นหรือ ลดลงได้ การได้เห็นผลกรรมทางลบจะมีผลให้แนวโน้มของการกระทำตนเองนั้นหรือการกระทำที่ ใกล้เคียงกับพฤติกรรมนั้นลดลง ปรากฏการณ์เช่นนี้พบมากที่สุดในการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวทาง กาย การได้เห็นว่าการกระทำที่ก้าวร้าวได้รับการลงโทษทำให้การแสดงความก้าวร้าวเกิด น้อยกว่าการได้เห็นว่าการกระทำนั้นได้รับรางวัล หรือไม่ได้รับผลกรรมใดเลย (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1973)

บุคคลอาจได้เห็นตัวอย่างมาก่อนว่า พฤติกรรมของตัวแบบถูกลงโทษทาง วาจาหรือทางร่างกายจากบุคคลอื่น และตัวแบบที่แสดงการกระทำที่เป็นการลงโทษตัวเองจาก การที่มีพฤติกรรมที่บ่งพร่อง ซึ่งการได้เห็นตัวแบบกระทำ เช่นนั้นมีผลกระทบต่อบุคคลในการ ยั้งยั้งการกระทำในตนเองเดียวกันกับตัวแบบ การได้เห็นตัวแบบวิจารณ์การกระทำบางอย่างของ ตนว่าไม่สมควรที่จะให้รางวัลตัวเอง จะมีผลในทางลดแนวโน้มที่จะให้รางวัลตัวเองของบุคคลเมื่อ กระทำในลักษณะเดียวกัน (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1971)

1.8 อิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกต

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 41 - 45) ได้สรุปอิทธิพลของแม่แบบที่มีต่อผู้สังเกตดังนี้คือ

1. การสร้างพฤติกรรมใหม่ เมื่อผู้สังเกตได้เห็นการกระทำที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนของแม่แบบ ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบของการกระทำใหม่ไว้ในรูปของสัญลักษณ์และถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมใหม่
2. การสร้างกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่ จะเกิดขึ้นในสภาพการณ์ที่ผู้สังเกตเห็นการกระทำของแม่แบบในลักษณะต่าง ๆ เช่น การตัดสินใจ รูปแบบทางภาษา เป็นต้น จากนั้นผู้สังเกตจะทดสอบการกระทำตามตัวแบบลักษณะต่าง ๆ ภายใต้สภาพการณ์ต่าง ๆ และถ้าการตอบสนองส่งผลทางบวก ผู้สังเกตจะรวบรวมรูปแบบลักษณะของตัวแปรในรูปแบบต่าง ๆ แล้วนำมาสร้างเป็นกฎเกณฑ์หรือหลักการใหม่
3. การสอนความคิดและพฤติกรรมสร้างสรรค์ การมีตัวแบบจะช่วยสนับสนุนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ เพราะเมื่อมนุษย์เห็นตัวแบบกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง มนุษย์อาจใช้ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ประกอบกับการกระทำของตัวแบบมาพัฒนาเป็นความคิดหรือพฤติกรรมใหม่ขึ้นมา อย่างไรก็ตามพฤติกรรมสร้างสรรค์จะไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำของผู้สังเกตถ้ามีประสิทธิภาพไม่พอหรือผู้สังเกตมีทักษะจำกัด

1.9 ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

การใช้วิธีการใดก็ตามย่อมมีทั้งมีผลดีและผลเสีย ดังนั้นจึงควรทราบข้อดีและข้อจำกัดของการใช้แม่แบบก่อนที่จะนำไปใช้เพื่อป้องกันความผิดพลาด (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 69)

1. ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

1.1 ถ้ามีการเสริมแรงแก่ผู้สังเกตภายหลังที่ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบ หรือผู้สังเกตสามารถแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่เหมาะสม จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมค่อย ๆ สูงขึ้นและจะคงทนถาวรยิ่งขึ้น

1.2 การให้ตัวแบบช่วยผู้สังเกตรหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ที่
ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

1.3 การให้ตัวแบบช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์หรือระงับ
พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตรหรือผู้เลียนแบบ

1.4 การให้ตัวแบบช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกตรที่เคย
เรียนรู้มาก่อนแล้วมีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

2.1 การให้ตัวแบบแต่เพียงอย่างเดียวทำให้การเกิดพฤติกรรมใหม่
มีความล่าช้า ด้วยเหตุนี้ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับและ
สิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการสร้างหรือสอนนั้น เกิดขึ้น
อย่างรวดเร็ว

2.2 การคัดเลือกตัวแบบตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ
ผู้คัดเลือกจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าวนี้ เพราะมีฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาใน
การทดลอง

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคแม่แบบ

งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3)

ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยจัดแบ่งแม่แบบเป็น
3 ลักษณะ คือแม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคนจริงและแม่แบบที่ทำเป็น
ภาพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่าเด็กที่ได้รับแม่แบบ
ก้าวร้าวมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ
และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตรัดเทียมกับแม่แบบที่เป็นจริง

ฮิคส์ (Hicks. 1965 : 95 - 100) ได้ทดลองใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ประเภท
ภาพยนตร์ ศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบที่เกิดจากการเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว (Aggressive

Models) กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 5 เดือน - 6 ปี 4 เดือน จำนวน 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่ชาย กลุ่มที่ 2 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ใหญ่หญิง กลุ่มที่ 3 ให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 4 ให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กหญิงวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลอง พบว่า เด็กจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกันมากที่สุด และจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชายน้อยที่สุด

แบบครุ กรูเช็ก และเมนเลฟ (Bandura, Grusec and Menlove. 1967 : 16 - 23) ได้ทำการทดลองเพื่อปรับพฤติกรรมด้วยการใช้ตัวแบบกับเด็กที่กลัวสุนัข โดยแบ่งเด็กออกเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 ให้ดูตัวแบบที่เล่นกับสุนัขในงานวันเกิด
- กลุ่มที่ 2 ให้ดูตัวแบบที่เล่นกับสุนัขในบรรยากาศปกติ
- กลุ่มที่ 3 ให้ดูสุนัขที่อยู่ในงานวันเกิดโดยไม่มีตัวแบบ
- กลุ่มที่ 4 ให้ดูบรรยากาศในงานวันเกิดโดยมีสุนัขและตัวแบบ

ผลการทดลองปรากฏว่าเด็กที่ได้ดูตัวแบบแสดงการปะทะสัมพันธ์กับสุนัขในงานเลี้ยงและบรรยากาศปกติมีความกลัวลดลงมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้ดูตัวแบบ

โอ คอร์เนอร์ (O'Connor. 1969 : 15 - 22) ได้ศึกษาการปรับพฤติกรรมของเด็กที่แยกตนเอง ผลปรากฏว่าการใช้ตัวแบบในรูปสัญลักษณ์ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงเป็นคนที่ไม่แยกตัวเองได้รวดเร็วว่ากระบวนการแต่งพฤติกรรมของครูในชั้นเรียน

แจฟฟ์ และคาร์ลสัน (Jaffe and Carlson. 1972 : 329 - 339) ได้ศึกษาบทบาทของตัวแบบที่มีประสิทธิภาพในการลดความวิตกกังวลในการสอบ พบว่าผู้ถูกทดลองทั้ง 4 กลุ่ม ที่ได้ดูตัวแบบมีความวิตกกังวลลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม

ดัลตัน ซันเบลด์ และฮิลเบ็ต (Dalton, Sunblad and Hylbett. 1973 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการฝึกความเข้าใจอย่างลึกซึ้งโดยวิธีการให้ตัวแบบเปรียบเทียบกับวิธีอ่าน ปรากฏว่าผู้รับการทดลองที่ฝึกโดยการให้ตัวแบบสามารถตอบสนองที่สื่อถึงความเข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ในระดับที่สูงกว่ากลุ่มที่ใช้การอ่านและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มิดลาร์สกี ไบรอัน และบริคแมน (Midlarsky, Bryan and Brickman. 1975 : 321 - 328) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบและรางวัลที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเพื่อ การทดลองใช้สถานการณ์โดยให้เล่นเกม พบว่า แม่แบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลต่อการปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเพื่อ

ซิมเบอร์แมน และแจฟเฟอร์ (Zimmerman and Jaffer. 1977 : 733 - 788) ได้ศึกษาผลของแม่แบบที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย 18 คน และเด็กหญิง 18 คน อายุระหว่าง 6 ปี 8 เดือน ถึง 8 ปี 6 เดือน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ให้สังเกตแม่แบบแสดงการจัดจําแนกประเภทของภาพจากบัตรภาพ 4 ชุด รวม 12 ภาพ กลุ่มที่ 1 ให้ดูผลจากการจัดภาพของแม่แบบเท่านั้น กลุ่มที่ 2 ให้ดูวิธีการจัดภาพของแม่แบบ กลุ่มที่ 3 ให้ดูวิธีการจัดภาพอย่างละเอียด แล้วให้ทดลองจัดภาพตามแบบ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่ 3 มีความสามารถในการจัดภาพสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พอช และคนอื่น ๆ (พ่องพรรธ เกิดพิทักษ์. 2530 : 65 ; อ้างอิงมาจาก Poch and others. 1981 : 169 - 176) ได้ศึกษาการสอนพฤติกรรมการป้องกันตนเอง โดยการใช้ตัวแบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กหญิง 1 คน เด็กชาย 2 คน อายุระหว่าง 3 - 5 ปี ตัวแบบเป็นชาย 2 คน อายุ 20 ปี และ 35 ปี แสดงแบบเป็นผู้ลักพาตัวคนหนึ่ง และเป็นนักเรียนคนหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันตัวอย่างเหมาะสม ตอนหลังแม้ไม่ได้ฝึกอีก พฤติกรรมดังกล่าวก็ยังคงอยู่สอดคล้องกับ อีเกล และคนอื่น ๆ (พ่องพรรธ เกิดพิทักษ์. 2530 : 65 - 67 ; อ้างอิงมาจาก Egel and others. 1981 : 3 - 12) ซึ่งศึกษาการใช้ตัวแบบที่เป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนและอยู่ในวัยเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กออทิสติก (Autistic) จำนวน 4 คน เป็นชาย 2 คน และหญิง 2 คน อายุระหว่าง 5 ปี ถึง 7 ปี 9 เดือน ตัวแบบเป็นนักเรียนระดับเซเวนปีอายุปกติอายุระหว่าง 6 - 9 ปี เป็นชาย 3 คน หญิง 1 คน ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมชั้นกับกลุ่มตัวอย่าง กิจกรรมที่จะให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนเลียนแบบแตกต่างกัน ตัวแบบจึงแสดงพฤติกรรมเป้าหมายแตกต่างกันตามชนิดของกิจกรรมที่กำหนดสำหรับกลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ผลการศึกษาพบว่า การใช้ตัวแบบที่อยู่ในวัยเดียวกัน

เพศเดียวกัน อายุไล่เลี่ยกัน ทำให้การเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง

นอกจากนี้ แวน เดล พอล และ คนอื่น ๆ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 67 - 68 ; อ้างอิงมาจาก Van Del Pol and others. 1981 : 61 - 639) ได้ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ที่เป็นสไลด์ สอนทักษะการรับประทานอาหารในภัตตาคาร 4 ทักษะ คือ 1. ทักษะการหาสถานที่ตั้งของภัตตาคาร 2. ทักษะการสั่งอาหาร 3. ทักษะการรับประทานอาหาร และ 4. ทักษะการชำระค่าอาหารและหาทางออกจากภัตตาคาร กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 3 คน อายุ 17 - 20 ปี มีระดับเชาวน์ปัญญา ระหว่าง 46 - 75 โดยให้กลุ่มตัวอย่างดูสไลด์ แล้วแสดงบทบาทสมมติตามผลการศึกษาพบว่า ทักษะต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นได้ และมีความคงทนแม้จะไม่ได้รับการฝึกอีกหลังการทดลอง

งานวิจัยในประเทศไทย

ได้มีผู้นำเทคนิคแม่แบบมาใช้ศึกษาค้นคว้าดังนี้

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (2520 : 3 - 6)

ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทย เพื่อหาสาเหตุและผลของพฤติกรรมข้อเสี้ยวในสถานการณ์ด้วยกลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นชายอายุระหว่าง 13 - 15 ปี เล่นเกมเสี่ยงโชคเพื่อชิงรางวัลในสถานการณ์ซึ่งผู้เล่นอาจโกงคะแนนได้โดยไม่คาดว่าจะมีผู้รู้เห็น ในขณะที่เล่นจึงให้พบกับตัวแบบที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้ 1. อับอายผู้อื่นและดีใจที่ตนไม่ได้โกง 2. ละอายใจตนเองและดีใจที่ตนไม่ได้โกง 3. อับอายผู้อื่นและเสียใจที่ตนไม่ได้โกง 4. ละอายใจตนเองและเสียใจที่ตนไม่ได้โกง 5. กลุ่มที่ไม่ได้พบตัวแบบ ผลการทดลอง สรุปได้ว่า การมีหรือไม่มีตัวแบบที่กระทำควมดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมในตัวเด็กเอง ส่วนผู้ที่มีจริยธรรมต่ำไม่ค่อยยอมรับอิทธิพลของตัวแบบ

กรรณิการ์ สิทธิศักดิ์ (2522 : 46 - 51) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและ

การเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบ ผลการทดลองปรากฏว่า ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรม การจัดหาอย่างละเอียดส่งเสริมการเลียนแบบได้ดีกว่าตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมจัดหาอย่าง

ไมล์เอเย็ค และพบว่า การเสริมแรงแก้ตัวแบบและเคื่องเสริมการเลียนแบบได้ดีที่สุด

กาญจน์ แก้วทอง (2522 : 3 - 35) ได้ทดลองใช้แม่แบบเพื่อเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตน ผลการศึกษาพบว่า การใช้แม่แบบมีผลทำให้ผู้รับแม่แบบมีมโนภาพแห่งตนแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0.5

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองซึ่งได้รับแม่แบบมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณี๋ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 33 - 35) ที่ทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ พบว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 31 - 32) ได้ศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากลุ่มทดลองมีการพัฒนาตนเองด้านความรู้สึกรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุปรียา อันทิวโรทัย (2529 : 68 - 71) ศึกษาการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติในการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัคของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ลุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนแบบปกติ หลังการทดลอง

พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัคสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัคสูงกว่การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ ทุมทอง (2533 : 85 - 89) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหึ่งตะลู่ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ใช้ภาษาท้องถิ่นที่บ้าน และมีคะแนนแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่ำกว่าชั้นที่ 3 ลงมา จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่นักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ วีระ อุดสาหะ (2534 : 66 - 69) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยาลจังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2535 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 8 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบและการให้ข้อสนเทศมีมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้ข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยในต่างประเทศและในประเทศ จะเห็นว่ามีผู้นำแม่แบบไปใช้เพื่อพัฒนาลักษณะต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย เช่น การพัฒนาจริยธรรม ทศนคติ ความสามารถในการเรียน การประหยัค ความซื่อสัตย์ และการปรับตัวทางสังคม นอกจากนี้ยังนำแม่แบบไปใช้เพื่อลดพฤติกรรมบางอย่าง เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว ความก้าวร้าว และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากความคงทน สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอขุนันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย

1. เอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตย

คำว่า "ประชาธิปไตย" เป็นคำที่กรณหมิ่นเรอาธิบพงษ์ประพันธ์ ทรงบัญญัติขึ้น ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Democracy มาจากภาษากรีกสองคำคือ Demos แปลว่า ประชาชน (The People) กับ Kratein แปลว่า การปกครอง (To Rule) เมื่อสนธิกันเป็น Demokratie แปลว่า การปกครองโดยประชาชน (Government by the People) ในภาษาไทย "ประชาธิปไตย" มาจากภาษาสันสกฤตว่า พรชา แปลว่า ลูกชาย ลูกสาว ราษฎร หรือประชาชน กับคำว่า อธิบติ แปลว่า เจ้าของ เจ้านาย พระราชา หรือความเป็นใหญ่ เมื่อนำมารวมกันเป็นประชาธิปไตย มีความหมายว่า ประชาชนเป็นใหญ่อย่างยิ่ง (สุนทร จันทรศรี. 2530 : 2)

เคสเซล (Kessel. 1970 : 3 - 4) แบ่งประชาธิปไตยออกเป็น 2 ระดับ ตามโครงสร้างและเนื้อหาของประชาธิปไตย คือ

1. ประชาธิปไตยระดับมหภาค (Macro - Democracy) เป็นประชาธิปไตย ในระดับการเมืองการปกครอง รูปแบบของรัฐบาล รัฐสภา การจัดตั้งองค์กร และกฎหมาย สำหรับใช้เป็นกติกาในการปกครองประเทศ
2. ประชาธิปไตยในระดับจุลภาค (Micro - Democracy) เป็นประชาธิปไตย ของระบบพฤติกรรม หรือการประพฤติปฏิบัติของบุคคลในสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ใน กลุ่มชนต่าง ๆ

สาโรช บัวศรี (2520 : 66 - 68) ให้ความหมายของประชาธิปไตยเป็น 3 สถานะเรียกว่า องค์สามของประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับ เชาวรัตน์ คັນศยะวิชัย (2526 : 29 -30) และลาสกี (Laski. 1967 : 84) คือ

1. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นอุดมคติ หรืออุดมการณ์ หมายถึง การมีศรัทธา ความเชื่อมั่นในสติปัญญา เหตุผล และความสามารถของบุคคล เทิดทูนอิสรภาพ และเสรีภาพของ มนุษย์ ยอมรับและปฏิบัติตามขอบเขตของกฎหมาย ระบบเศรษฐกิจเป็นแบบเสรีนิยมคุ้มครองสิทธิ และแรงงาน ประกันประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ สร้างพลังต่อรอง (Bargaining

Power) ในทางเศรษฐกิจและแรงงาน กระจายรายได้อย่างเป็นธรรมในสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ค่าสูงในทางเศรษฐกิจ

2. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นระบบการเมือง และวิธีการจัดระเบียบการปกครอง หมายถึง ระบบการเมืองที่อำนาจสูงสุดมาจากประชาชน รัฐบาลเป็นเพียงผู้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่ปกครองแทนประชาชน ประชาชนเมื่ออำนาจเปลี่ยนแปลงผู้ใช้อำนาจของตน โดยการเลือกตั้งตามกำหนดวาระ ถือว่าเป็นการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน มีรัฐธรรมนูญ รัฐสภา ตลอดจนการจัดทำองค์กรต่าง ๆ ตามปรัชญาของประชาธิปไตย

3. ประชาธิปไตยในฐานะที่เป็นวิถีชีวิต หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน หมายถึง การอยู่ร่วมกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพทั้งทางกายและวาจา ไม่ก้าวก่ายสิทธิ์ของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง และต่อสู้สังคมเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ร่วมกันรับผิดชอบและทําประโยชน์เพื่อความผาสุกของส่วนรวม ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่น ใช้สติปัญญาในตนเองแก้ปัญหาทั้งมวล ใช้สิทธิของตนเองอย่างสมบูรณ์ภายในขอบเขตของกฎหมาย และกติกาของสังคม รู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล บุคคลที่อยู่ในสังคมประชาธิปไตยจะมีความสัมพันธ์ 3 ประการ คือ

1. มีเคารพระธรรม หมายถึง การเคารพและการให้เกียรติซึ่งกันและกันทั้งทางกาย วาจา และความคิดของทุกคน การล่วงเกินผู้อื่น การทำร้ายผู้อื่น การโกรธผู้อื่น เป็นการไม่เคารพซึ่งกันและกัน และผิดหลักประชาธิปไตย

2. มีสามัคคีธรรม หมายถึง การแบ่งปัน ร่วมมือประสานงานกัน บุคคลใดมีความสามารถก็รับอาสาทำงานไม่บ่ายเบี่ยง ไม่หลีกเลี่ยง ทุกคนร่วมมือ ประสานงานกันตามอัธยาศัยตามแผนงานที่วางร่วมกัน ไม่ถ่วงถ่วงหรือตั้ง

3. มีปัญญาธรรม หมายถึง การมีความเชื่อมั่นในวิธีการแห่งปัญญา ร่วมมือกันในการศึกษา เพื่อพัฒนาปัญญาและนำมาใช้ในการร่วมมือกันทำงาน

อู๋ทัย หิรัญไศ (2524 : 160 - 164) กล่าวว่า ประชาธิปไตยประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญคือ

1. เป็นระบอบการปกครอง อันเนื่องมาจากความต้องการของกลุ่มคนที่แตกต่างกันไป ปกครองตามความต้องการของคนหมู่มาก และคุ้มครองสิทธิของคนกลุ่มน้อย (Majority Rule and Minority Right)

2. มอบความรับผิดชอบทั้งมวลแก่ประชาชน (Democracy Place Heavy Responsibility Upon the Citizen)

3. เกิดจากปัจเจกบุคคล (A Democracy is Made up of Individuals) คือทุกคนต้องเข้าใจขบวนการประชาธิปไตย และมีระดับความรู้ใกล้เคียงกัน

4. ประชาธิปไตยต้องการความเท่าเทียมกัน (The Equality of All Man) ได้แก่ ความเสมอภาค

5. ต้องการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเสรี (The Free Exchange of Ideas) การแสดงความคิดเห็นจากความรู้สึกที่แท้จริงเป็นสิ่งจำเป็น จะทำให้มีคัมภีร์ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

6. เปิดโอกาสให้คนกำหนดและควบคุมอนาคตของตนเอง (Man Can Control His Destiny)

สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย (2528 : 4 - 5) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับประชาธิปไตยไว้ว่า ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ซึ่งมีองค์ประกอบที่จะใช้พิจารณาว่าประเทศใดประเทศหนึ่งมีความเป็นประชาธิปไตยหรือไม่อย่างน้อยเพียงใด 3 ประการคือ

1. เป็นระบอบการปกครองที่ยึดหลักการว่า เป็นการปกครองโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ผู้ปกครองและผู้ใช้อำนาจจะต้องมาจากหรือได้รับความยินยอมจากประชาชนและจะต้องบริหารประเทศโดยความรับผิดชอบต่อประชาชน

2. มีวิธีการกำหนดเกี่ยวกับการเลือกผู้นำฝ่ายต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุมการใช้อำนาจของผู้บริหารเหล่านั้น

3. มีความมุ่งหมายในการปกครองประเทศเพื่อประโยชน์สุข หรือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

บ้าย อั้งภากรณ์ (2529 : 212) ได้กล่าวถึงหลักการและความหมายของประชาธิปไตย ดังนี้

1. สิทธิเสรีภาพของเอกชนต้องได้รับความคุ้มครองพอสมควร และความคุ้มครองนี้ควรจะมีขึ้นต่ออย่างที่สุดที่สหประชาชาติได้ประกาศออกมาว่าเป็นสิทธิของมนุษยชน

2. ประชาชนใช้สิทธิดังกล่าวนี้ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ ทั้งในค่านิติบัญญัติและในด้านการบริหาร อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน

3. ในการใช้สิทธิเสรีภาพและในการใช้อำนาจอธิปไตยนั้นบุคคลแต่ละคนต้องมีความเสมอกันต่อกฎหมายด้วย

4. การใช้อำนาจยุติธรรมในทางศาลนั้นจะต้องเป็นอิสระจากการบริหารแผ่นดิน

5. ความเสมอภาคนี้จะต้องกินความเลยจากการเมืองออกไปสู่เศรษฐกิจ

และระบบสังคม

6. การใช้สิทธิเสรีภาพของเอกชนนั้นจะต้องใช้โดยไม่ก้าวท้าว เป็นปรักษ์ซึ่งกันและกัน

7. ต้องมีความร่วมมือร่วมใจเป็นสมานฉันท์ อาศัยความเมตตาซึ่งกันและกัน จากความหมายของประชาธิปไตยตามที่คณะของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ประชาธิปไตยมีความหมาย 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. ลักษณะที่เป็นระบบการเมืองการปกครอง ที่มีรัฐสภา รัฐธรรมนูญ

การเลือกตั้งอย่างเสรี เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนเพื่อประชาชนในรูปแบบของรัฐบาล และองค์กรต่าง ๆ

2. ลักษณะที่เป็นอุดมคติ หรืออุดมการณ์ โดยประชาชนต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย มีอิสระเสรีภาพ ความเสมอภาค และภราดรภาพ ทุกคนมีคุณค่า มีสิทธิและหน้าที่ ศรัทธา เชื่อในสติปัญญา เหตุผล และความสามารถของบุคคล

3. ลักษณะที่เป็นวิถีชีวิตของบุคคลในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน โดยการเคารพสิทธิและหน้าที่ซึ่งกันและกัน เคารพกฎหมาย ปฏิบัติต่อกันด้วยความเคารพ ไม่ก้าวท้าว

ในสิทธิของผู้อื่นและไม่ใช้อภิสิทธิ์ เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม รับผิดชอบและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ไม่ทำลายสาธารณสมบัติ ใช้สติปัญญาและเหตุผลในการแก้ปัญหา

ประชาธิปไตยในลักษณะที่เป็นวิถีชีวิต

ลักษณะนิสัยต่าง ๆ ของบุคคลที่เหมาะสมกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ใจกว้าง คำนึงถึงผู้อื่น มีความสามัคคี มีเอกลัทธิแห่งตน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย (สุนทร จันทรศรี. 2530 : 224)

คิ้วี่ (Dewey. 1967 : 81 - 89) ให้ความหมายของประชาธิปไตยที่เป็นวิถีชีวิตว่า หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ 3 ประการ คือ ประการแรก การเคารพในสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพซึ่งกันและกัน เคารพความคิดและการกระทำของผู้อื่น การแสดงความคิดเห็นและการกระทำต้องไม่ล่วงเกินผู้อื่น ประการที่สอง มีการแบ่งปัน และประสานงานกัน รับอาสาทำงานตามความสามารถ ให้ความร่วมมือตามอัธยาศัยและตามมติของส่วนรวม ประการที่สาม มีความเชื่อมั่นในวิถีทางแห่งปัญญา ทำงานเพื่อกิจกรรมใด ๆ ด้วยความรอบคอบ และใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์

เพนนอค (Pennock. 1979 : 236 - 255) สรุปลักษณะของผู้มีบุคลิกภาพประชาธิปไตยในรูปวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตยไว้ดังนี้

1. ความมีเหตุผล
2. การเคารพซึ่งกันและกัน
 - 2.1 การเคารพความเป็นมนุษย์
 - 2.2 การเคารพความสามารถ
3. การตกลงกันอย่างสันติวิธีด้วยการถกเถียง ประนีประนอม และอดกลั้นในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน
4. การดำเนินชีวิตอย่างมีเสรีภาพได้กฎหมาย และไม่ถูกแทรกแซงโดยรัฐโดยไม่จำเป็น

ทศนา แวมมณี (2522 : 29 - 30) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีวิถีชีวิตแบบ
ประชาธิปไตยดังนี้

1. เคารพความเป็นเอกัตบุคลของผู้อื่น เคารพความสามารถ สติปัญญา
และการใช้เหตุผลของผู้อื่น
2. ให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้อื่นในการใช้ความคิดและตัดสินใจ
3. มีใจกว้าง รับผิดชอบ และพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเป็นธรรม
ก่อนตัดสินใจ
4. ยึดหลักเหตุผลในการตัดสินใจไม่ใช่แต่อารมณ์หรือเอาแต่ใจตนเอง รู้จักประนี
ประนอม และตัดสินใจอย่างสันติวิธี

นอกจากนั้น พจน์ สะเพียรชัย (2522 : 80 - 90) ได้กล่าวถึงลักษณะของ
บุคคลที่มีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยไว้ดังนี้

1. เชื่อในหลักเหตุผล
2. บุคคลเกิดมามีสิทธิเท่าเทียมกันตามนัยแห่งกฎหมาย
3. แหล่งของอำนาจทั้งปวง คือประชาชนทั้งหมด
4. โครงสร้างของสังคมลดหลั่นตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีการ
เปลี่ยนแปลงตัวบุคคลตามความเหมาะสม
5. เคารพสิทธิและเอกสิทธิ์ของบุคคล นิยมในหลักการของความเสมอภาค
เสรีภาพ และภราดรภาพ
6. มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระ
เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความสามารถในการแก้ปัญหา
7. มีการประสานงานที่ดี ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
8. ผู้นำและผู้ตามในกลุ่มประชุมวางแผนร่วมกันเพื่อแบ่งงาน ตามความสามารถ
และความรับผิดชอบ
9. รู้จักพึ่งตนเอง มีวินัยในตนเอง มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ
มีประสิทธิภาพในการทำงาน ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนเอง มีอิสระ มีความคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์ แก้ปัญหาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้ลักษณะที่แสดงถึงวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย (คู่มือส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย. 2535 : 14 - 28) ที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการรองรับการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สรุปได้ดังนี้

1. มีเหตุผลในด้านความคิด วิพากษ์วิจารณ์ค่าเนนชีวิตด้วยการคำนึงถึง "ความสมเหตุสมผล" อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง เคารพเหตุผลมากกว่าตัวบุคคลตามสภาพการณ์ในขณะนั้น ใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของทุกฝ่าย ยอมเปลี่ยนทัศนะเดิมไปสู่ทัศนะใหม่ที่มีเหตุผลดีกว่าและถูกต้องกว่า เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดี มีใจศอกทนในการใช้เหตุผลแก้ปัญหา
2. การเคารพซึ่งกันและกัน มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสังคมแม้จะไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจการเมือง และสังคม แต่ก็เท่าเทียมกันทางด้านจิตใจและความเป็นมนุษย์ มีสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินที่แต่ละคนหามาได้โดยสุจริต ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เคารพความสามารถของกันและกัน ประสานความสามารถกันเพื่อทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ความคิดหรือการกระทำใดที่ยังหาข้ออยู่อย่างชัดเจนไม่ได้ จะต้องนำมาพิจารณาใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมมากที่สุด คิดถึงปัญหาและความต้องการของผู้อื่น ให้ความเสมอภาคแก่บุคคลโดยเท่าเทียมกัน
3. การตกลงใจด้วยการอภิปราย ยินยอม ประนีประนอม และอดกลั้น ในทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม จะแสดงความคิดเห็นเนื้อหาข้ออยู่ติที่ถูกต้องโดยการอภิปราย ถกเถียง แสดงเหตุผล แก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้วยการใช้เหตุผล และการตกลงโดยสันติวิธี การประนีประนอม ยืดหยุ่นบ้างมาก แต่ก็ไม่ได้ถือว่าเสียข้างมากเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด ถ้ามีการไม่เห็นด้วยก็สามารถหาเหตุผลมาหักล้างใหม่ได้ เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอาจมีการพิจารณาและลงมติใหม่
4. การมีระเบียบวินัย คนในสังคมจะต้องเป็นผู้มีระเบียบวินัยโดยเฉพาะวินัยในตนเอง มีความสำนึกในขอบเขตของสิทธิ หน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รู้ว่าสิ่งใดควรและไม่ควร ทั้งในแง่ของการเมือง การปกครอง การบริหาร กฎหมาย และจริยธรรม ไม่ใช่สิทธิและเสรีภาพจนเกินขอบเขต ซึ่งเป็นการก้าวท่ายสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

5. มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ช่วยรักษาสัมบัติของสาธารณะ ทำนุบำรุงประเทศด้วยการเสียภาษีอากร เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมเท่าที่เวลาและโอกาสอำนวย ปฏิบัติตามนโยบายของชาติ ไม่ละเมิดกฎหมาย สำนึกและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ยอมรับให้มีการแข่งขันโดยเสรี สนใจสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง มีส่วนร่วมในการปกครอง การเลือกตั้ง การปฏิบัติงานของรัฐบาล รัฐสภา รู้จักวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ประชาธิปไตยในลักษณะเป็นวิถีชีวิตนั้น เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมประชาธิปไตยที่จะต้องยึดหลักเหตุผล เคารพความเสมอภาคของบุคคล เคารพเสรีภาพซึ่งกันและกัน เคารพความคิดและการกระทำของตนเอง และผู้อื่น รู้จักร่วมมือช่วยเหลือวางแผนงาน ตลอดจนประสานงานกันและกัน อาสารับทำงานตามความสามารถของตน ทำตามมติของส่วนรวม มีเหตุผลในการตัดสินใจปัญหา ทำงานอย่างละเอียดรอบคอบ มีวินัย มีความอดทน มีการเสียสละ และมีความรับผิดชอบ

พฤติกรรมประชาธิปไตย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 63 - 67)

กล่าวถึงบุคลิกภาพประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา และคุณลักษณะที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดพฤติกรรมประชาธิปไตยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านคารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ไว้ดังนี้

1. คารวะธรรม คือการเคารพซึ่งกันและกัน ได้แก่

1.1 เคารพในร่างกาย คือแสดงความเคารพเพื่อนนักเรียน เคารพครู ทุกครั้งที่พบ เคารพบิดามารดาก่อนไปและหลังกลับจากโรงเรียน เคารพญาติผู้ใหญ่ทุกครั้งที่พบ เชื้อพั่งประธานกล่าวตักเตือน ไม่แสดงกิริยาท่าทางหยาบคาย มีความเคารพนอบน้อมต่อคนทุกคน

1.2 เคารพทางวาจา คือการพูดกับเพื่อน ครู พ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่และคนอื่น ๆ ด้วยถ้อยคำไพเราะมีหางเสียงทุกครั้ง ใช้คำแทนชื่อตัวเองที่เหมาะสม ไม่กล่าวถึงบุคคลอื่นในแง่ร้าย สรรเสริญผู้อื่นด้วยความจริงใจ พูดแสดงความคิดเห็นในสิ่งที่จริง ไม่กล่าวอ้างโดยไม่ตรงกับความเป็นจริง

1.3 เคารพในความคิดเห็น คือการตั้งใจฟังครู เพื่อน อภิปราย และทุกครั้งต้องคิดตามด้วยว่า ถูกต้องหรือไม่ เชื่อได้หรือไม่ ไม่พูดแข่งโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่แสดงกิริยามารยาทไม่เหมาะสมในขณะที่มีผู้แสดงความคิดเห็น เช่น ทำเสียงดัง พุดขึ้น ลอย ๆ ฟังผู้อื่นพร้อมกับคิดตามไปด้วยจนจบจึงพิจารณาว่าควรคัดค้าน หรือสนับสนุน ถ้าผู้อื่น พุดหรืออภิปรายไม่ตรงกับความคิดเห็นของตนเองต้องฟังให้จบ และไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน แสดงความเห็นโต้แย้ง

1.4 เคารพในกฎเกณฑ์ คือการปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน กฎของโรงเรียน ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย กฏจรรยา ไม่ลักขโมย เชิดชูชาติในวันสำคัญ ถวายความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมวงศานุวงศ์ ทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เว้นการปะทะทำร้ายต่อชีวิตผู้อื่นในฐานะที่เป็นพุทธศาสนิกชน

1.5 เคารพในสิทธิของผู้อื่นคือไม่ทำความรำคาญให้ผู้อื่นขณะทำงาน ไม่หยับของผู้อื่นและไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่ทำให้สมบัติผู้อื่นเสียหาย เข้าแถวรับบริการทุกครั้ง ไม่ทำให้ผู้อื่นเจ็บกาย อับอาย ไม่ถือเอาประโยชน์จากสาธารณสมบัติแต่ฝ่ายเดียวและไม่ทำลายสาธารณสมบัติให้เสียหาย

ครูสามารถฝึกให้นักเรียนมีเคารพธรรมได้โดยการให้เข้าแถวคิมน้ำ รอรับสมุด ยกมือขออนุญาตก่อนพูดทุกครั้ง เคารพความคิดเห็นของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างข้อตกลงในการควบคุมห้องเรียนเอง

2. สามัคคีธรรม คือการร่วมมือกันในการเรียนหรือทำงาน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แก่ การวางแผนในการทำงาน โดยการคิดและทำร่วมกัน ทำงานทุกครั้งด้วยความตั้งใจ และรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายอย่างเร่งรีบ โดยหวังให้ได้งานมากขึ้นในช่วงระยะเวลาเท่ากับเวลาที่เคยทำมาแล้ว

ครูสามารถฝึกให้นักเรียนมีสามัคคีธรรมโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกระบวนการกลุ่ม คือกลุ่มสัมพันธ์ เมื่อมอบหมายให้นักเรียนทำงานควรมีประธานคอยประสานงาน และควรมีการประเมินการทำงานและผลงานร่วมกันทุกครั้ง

3. ปัญญาธรรม คือการรู้จักใช้เหตุผลในการทำงาน การตัดสินใจปัญหาที่เกิดจากการเรียน การทำงานกลุ่มร่วมกัน ใช้เหตุผลในการเลือกประธานกลุ่ม ตั้งคำถาม และคิดอย่างฉลาด ใช้เหตุผลในการอภิปราย ตอบปัญหาโต้แย้ง หรือแสดงความคิดเห็นโดยไม่ใช้อารมณ์ เลือกใช้เหตุผลและหลักการที่ถูกต้อง เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ต้องพิจารณาและหาทางแก้ปัญหาอย่างรอบคอบด้วยสติปัญญา และความรู้ หากปัญหาใดที่ไม่อาจคิดแก้ไขด้วยสติปัญญาและเหตุผลที่มีอยู่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหา

การสอนนักเรียนให้เกิดปัญญาธรรม ครูต้องฝึกให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนและห้องประชุม ตั้งคำถามให้นักเรียนตอบโดยใช้เหตุผลประกอบการกล่าวอ้างถึง

พฤติกรรมซึ่งบ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยด้านคุณธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 มีดังนี้

1. พฤติกรรมซึ่งบ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยด้านคุณธรรม
 - 1.1 เข้าแถวรับสิ่งของหรือรับบริการตามลำดับก่อนหลัง
 - 1.2 เคารพผู้ฟังและผู้พูด
 - 1.3 พูดแสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผล
 - 1.4 ปฏิบัติตามข้อตกลง
 - 1.5 ไม่ละเมิดสถานที่ส่วนตัวของบุคคลอื่น
 - 1.6 ไม่ละเมิดทรัพย์สินของผู้อื่นและของส่วนรวม
2. พฤติกรรมที่บ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรม
 - 2.1 ร่วมกันทำงานตามที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ
 - 2.2 ร่วมรับผิดชอบผลงานของกลุ่มและร่วมปรับปรุงแก้ไขงานของกลุ่ม
3. พฤติกรรมที่บ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านปัญญาธรรม
 - 3.1 อธิบายเหตุผลได้เมื่อต้องมีการตัดสินใจหรือซักถามได้ตอบ
 - 3.2 ยอมรับฟังข้อบกพร่องของตนเอง ของกลุ่มและพยายามปรับปรุงแก้ไข
 - 3.3 แก้ปัญหาโดยใช้เหตุผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าพฤติกรรมประชาธิปไตยสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือประการที่ 1 ด้านคารวะธรรม เป็นการแสดง การเคารพซึ่งกันและกันทั้งทางร่างกาย วาจา ความคิดเห็น กฎเกณฑ์ และสิทธิของผู้อื่น ประการ ที่สอง ด้านสามัคคีธรรม เป็นการรู้จักร่วมมือวางแผนการทำงานร่วมกัน คิดร่วมกัน และทำงาน ร่วมกัน และประการที่สาม ด้านปัญญาธรรม คือการรู้จักใช้เหตุผลในการทำงาน และการตัดสินใจ ปัญหาเป็นกลุ่มร่วมกัน ซึ่งแต่ละด้านจะมีคุณลักษณะย่อยเป็นเกณฑ์ในการวัดพฤติกรรม นอกจากนี้ พฤติกรรมดังกล่าวสามารถฝึกและสร้างเสริมได้ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ พฤติกรรมประชาธิปไตย หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการอยู่ร่วมกัน อันประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ คือ คารวะธรรม และสามัคคีธรรม ซึ่งวัดได้ด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตย

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟรีดแมน (Friedman. 1973 : 4117 - A) ศึกษาการมีส่วนร่วมด้าน ประชาธิปไตย ศึกษาเฉพาะทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อศึกษาทฤษฎีใหม่ ๆ ของระบอบประชาธิปไตยและการนำทฤษฎีเหล่านั้นไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนที่อยู่ในประเทศสวีเดน ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่โตกว่า จะมีโอกาสรับรู้และเรียนรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากกว่า และคิดว่าเด็กเล็ก และพบว่าบ้านและโรงเรียนมีส่วนในการสนับสนุนเด็กให้ร่วมมือทาง การเมืองระบอบประชาธิปไตยได้มาก

โคล (Cole. 1974 : 6061 - A) ศึกษาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ตาม ชนบทได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามหลักการของประชาธิปไตยให้มากขึ้น การเก็บ รวบรวมข้อมูลใช้วิธีสัมภาษณ์และสำรวจตามโปรแกรมต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นไว้เพื่อเผยแพร่ทาง การเมือง ตลอดจนนำข้อมูลที่ได้มาจากการรายงานของรัฐบาลมาใช้ด้วย ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยมากกว่า 50,000 คน ผลการวิจัยพบว่า คนส่วนใหญ่เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง

เพราะมีความสนใจในกิจกรรมนั้น ๆ และการปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federation) จะช่วยในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมากขึ้น

ริงวอลล์ (Ringwall. 1976 : 6282 - A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของพลเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยวัดความเที่ยงตรงจากทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตยหลาย ๆ ทฤษฎี ผลการวิจัยพบว่า การที่ให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตย ต้องมีการตระเตรียมให้แก่พลเมืองทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ

ไวท์ (White. 1977 : 2036 - A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาว่า 1) วัยรุ่นอเมริกันมีความเชื่อถือค่านิยมทางการเมืองแบบสังคมนิยมประชาธิปไตยเพียงใด 2) ระดับความเชื่อถือค่านิยมทางการเมืองแบบสังคมนิยมประชาธิปไตยได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ และสถานภาพทางเศรษฐกิจหรือไม่ 3) การสอนวิชาสังคมศึกษาจะมีผลทำให้กระสวนความเชื่อทางสังคมวิทยาการเมืองของวัยรุ่นอเมริกันแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียน จำนวน 387 คน ซึ่งลุ่มมาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง และจากโรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยในรัฐฟลอริดา 1 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความเชื่อของ แอลเลน (Allen) ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) เด็กวัยรุ่นอเมริกันมีค่านิยมแบบอนุรักษ์สังคมนิยมประชาธิปไตยเป็นส่วนใหญ่ 2) ตัวแปรอิสระต่าง ๆ คือ เพศ เชื้อชาติ เศรษฐกิจ และการสอนในวิชาสังคมมีผลต่อคุณค่าทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมประชาธิปไตย จากการทดสอบสมมติฐานเชิงปฏิเสธ พบว่าสมมติฐานทุกข้อยกเว้นตัวแปรทางอายุมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แพลตเนอร์ (Platner. 1977 : 4751 - A) ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนอายุ 9 - 11 ปี ที่ได้รับการสอนและการปกครองชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 3 และเกรด 4 โรงเรียนมิคเคิล โอแลนด์ จำนวน 138 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมซึ่งสอนด้วยวิธีอิตาเลียน กลุ่มทดลองสอนด้วยวิธีประชาธิปไตย เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดสอบพีบีอาร์เอส (PBRIS) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า สามารถปลูกฝังการมีส่วนร่วมด้าน
ประชาธิปไตย และการสร้างเสริมพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นแก่ผู้ซึ่งอยู่ในวัยเรียน
นอกจากนี้เด็กที่โตกว่าจะ เรียนรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยได้มากกว่า
เด็กเล็ก และบ้านกับโรงเรียนมีส่วนสนับสนุนให้เด็กร่วมมือทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

งานวิจัยในประเทศไทย

กิตติ อมตชีวิน (2522 : 86 - 88) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเรียนรู้ทางการเมือง
ในลัทธิประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา : ศึกษากรณีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนวัดสุทธินิศาอาศ" จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ
วัดความรู้ก่อนและหลังการเรียนการสอน โดยศึกษาการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทัศนคติทาง
การเมืองในลัทธิประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ในลัทธิประชาธิปไตยของนักเรียน
กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกัน โดยนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้ในลัทธิ
ประชาธิปไตยเพิ่มมากกว่ากลุ่มควบคุม แต่ทัศนคติทางการเมืองของทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน
ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ทางการเมือง
โดยเฉพาะความรู้ในลัทธิประชาธิปไตย แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการเมืองให้
เป็นประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น

พีระพงษ์ ศรีเหนียง (2524 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความคิด
รวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวัง และศึกษา
องค์ประกอบทางด้านระดับชั้นเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ เพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, 4, 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านพุ่มม่วง จังหวัดเพชรบุรี
รวม 100 คน โดยใช้แบบสำรวจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย
8 คุณลักษณะ จำนวน 30 สถานการณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ
พลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยสูงกว่าเกณฑ์ที่คาดหวัง 4 ลักษณะ คือ การมีความรับผิดชอบ
การทำงานเป็นหมู่คณะ การรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น การยอมรับเหตุผล 2) นักเรียน
ระดับชั้นที่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน คือ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สมพงษ์ พวงคำ (2528 : 194) ได้ทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีสอนปกติ และวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านศรีสะอาด จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2528 จำนวน 60 คน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนจากวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยในทางที่ดีมากกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรชาติ มานิตย์ (2528 : 40 - 42) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนเป็นทีมกับการสอนโดยคู่มือครู กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาหวังวิทยาคม จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2528 จำนวน 72 คน แบ่งเป็นกลุ่มการสอนเป็นทีม และสอนตามคู่มือครูกลุ่มละ 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบทดสอบบุคลิกภาพประชาธิปไตย ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนกลุ่มที่สอนเป็นทีมสูงกว่ากลุ่มที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วีรพัฒน์ อติโรจน์ (2529 : 45 - 47) ได้ศึกษาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 57 คน เป็นชาย 29 คน หญิง 28 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าแตกต่างกัน ส่วนทัศนคติแบบประชาธิปไตยทั้งสามด้านคือ ด้านการระดมความคิดเห็น และด้านปัญหาธรรม ไม่แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีระยะเวลาอยู่ในโรงเรียนต่างกันมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยแตกต่างกัน และยังพบว่าทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์กับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

สาส์น จบศรี (2531 : 46) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสิบสาม "ผิวศรีราษฎร์ บารุง" จังหวัดปทุมธานี จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความเป็นผู้นำประชาธิปไตยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีความเป็นผู้นำประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ (2533 : 46 - 66) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสรพงษ์ สงเคราะห์ อำเภอดุสิต จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2532 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยต่ำ จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าการเรียนการสอนจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองในลัทธิประชาธิปไตยเกี่ยวกับความรู้ทางการเมืองแต่ไม่มีผลต่อการเรียนรู้ด้านทัศนคติทางการเมือง วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ การเรียนเป็นทีมและการใช้กิจกรรมกลุ่มสามารถช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตย บุคลิกภาพประชาธิปไตย ส่วนการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และทัศนคติแบบประชาธิปไตยไม่มีความสัมพันธ์กัน และชุดแนะแนวสามารถพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยให้สูงขึ้นได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาว่า การใช้เทคนิคแนะแนวจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของนักเรียนได้หรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการยอมรับต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการยอมรับต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมาจำนวน 20 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 ผู้วิจัยให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 80 คน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการยอมรับ

2.2 ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงลำดับจากสูงลงมาต่ำ และคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ได้จำนวน 20 คน

2.3 สุ่มนักเรียนที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 จำนวน 20 คน สุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยมีจำนวนนักเรียนหญิงกลุ่มละ 2 คน นักเรียนชายกลุ่มละ 8 คน

1.6 นำบทละครที่มีมุกล้อไปใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ได้แก่

อาจารย์พินิต วัฒนไธ ตรวจสอบความถูกต้องในการใช้มุกล้อ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.7 ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครู โรงเรียนบ้านนวมิสาลา

อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ แสดงเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย คัดเลือกบุคคลที่จะเป็นแม่แบบและใช้เวลาฝึกซ้อมผู้แสดงแบบใหม่แต่ละเรื่อง 2 สัปดาห์ เพื่อให้สามารถสื่อข้อความความรู้สึกนึกคิดได้ตรงตามจุดประสงค์และทำการบันทึกเทปวีดิทัศน์ โดยอาจารย์พินิจ วงศ์โสภาก และคุณมะโนทัย จันทร์หอม ใช้เวลาในการถ่ายเทปและตัดต่อเทปวีดิทัศน์ 2 สัปดาห์

1.8 นำโปรแกรมและเทปวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นและแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนวมิสาลา อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ใช้เวลาทดลอง 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.00 - 15.50 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)

2. โปรแกรมการสอนแบบปกติ มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาการสร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ และรายละเอียด ขอบเขตรวมทั้งคำจำกัดความของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สร้างโปรแกรมการสอนแบบปกติ โดยให้มีเนื้อหาและจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม

2.3 นำโปรแกรมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ชูคเดียวกับที่พิจารณาโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 นำโปรแกรมที่สร้างและแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านนวมิสาลา อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 10 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

โปรแกรมการสอนแบบปกติ ใช้เวลาทดลอง 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 วัน คือวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.00 - 15.50 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก ข)

3. แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรม

3.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรม

3.3 สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรม โดยปรับปรุง

และตัดแปลงจากแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยของ สาลี จบศรี (2531 : 106 - 133) กิตติ์ม บุษุขวิทย์ (2533 : 131 - 133) และ อาลัย พงษ์ทอง (2535 : 170 - 177)

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้งหมด 45 ข้อ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ชูติเกี่ยวกับที่พิจารณาโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ และโปรแกรมการสอนแบบปกติ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยดูความสอดคล้องของคำถาม กับนิยามศัพท์และเนื้อหาครอบคลุมหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยตัดจำนวนข้อของแบบสอบถามออกเหลือ 38 ข้อ

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทั้งหมด 38 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียนบ้านใจดี อ.บุษินธ์ จ.ศรีสะเกษ จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ และทดสอบด้วย t-test แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ได้ 36 ข้อ โดยมีค่า t ระหว่าง 2.229 ถึง 8.391

3.6 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 3.5 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.914

ลักษณะและวิธีการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรม เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมด้านकारวธรรมของนักเรียนในสถานการณ้สมมติ ในแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 3 คำตอบ ที่แสดงถึงการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมในสถานการณ้ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน โดยให้ผู้ตอบเลือกตัวเลือก ก หรือ ข หรือ ค ที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรมสูง ได้ 3 คะแนน

คำตอบที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรมปานกลาง ได้ 2 คะแนน

คำตอบที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวธรรมต่ำ ได้ 1 คะแนน

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Control - Group Pretest Posttest Design (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2528 : 77)

แบบแผนการทดลอง

กำหนดกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
(R)	E	T _{1E}	X	T _{2E}
(R)	C	T _{1C}	~X	T _{2C}

- เมื่อ (R) แทน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มโดยวิธีสุ่ม
- E แทน กลุ่มทดลอง
- C แทน กลุ่มควบคุม
- T_{1E} แทน การสอบก่อนในกลุ่มทดลอง
- T_{1C} แทน การสอบก่อนในกลุ่มควบคุม
- T_{2E} แทน การสอบหลังในกลุ่มทดลอง
- T_{2C} แทน การสอบหลังในกลุ่มควบคุม
- X แทน การสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ
- $\sim X$ แทน การสอนแบบปกติ

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นก่อนทดลอง ทำการสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยการให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบสอบถามพฤติกรรมประชานิยมโดยด้านภาวะธรรมแล้วเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยใช้เทคนิคแม่แบบตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นทั้งหมด 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน คือวันจันทร์และวันพุธ ใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น เวลา 15.00 - 15.50 น. ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2536 ถึงวันที่ 10 มีนาคม 2536
 - 2.2 กลุ่มควบคุม ผู้วิจัยทำการสอนตามโปรแกรมการสอนแบบปกติที่สร้างขึ้นทั้งหมด 14 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 7 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้งคือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดีใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็น เวลา 15.00 - 15.50 น. ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2536 ถึง วันที่ 11 มีนาคม 2536

3. ชั้นหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถาม
พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมอีกครั้งหนึ่งแล้วเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง
(Posttest)

4. นำคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมก่อนและหลังการทดลองมา
วิเคราะห์ทางสถิติ

วิธีจัดการกับข้อมูล

1. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนที่ได้รับการ
การใช้เทคนิคแม่แบบกับคะแนนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนก่อนและ
หลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนก่อนและ
หลังการสอนแบบปกติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่ามัธยฐาน (Median) โดยใช้สูตร (ชาอุวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ,

2529 : 39 - 40)

$$Mdn = Lo + i \left(\frac{N - cf}{f_{mdn}} \right)$$

เมื่อ Mdn แทน ค่ามัธยฐาน

Lo แทน ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

i แทน อัตรากว้างชั้น

N	แทน จำนวนข้อมูลหรือจำนวนคะแนนทั้งหมด
cf	แทน ความถี่สะสมของชั้นคะแนนที่อยู่ใต้ชั้นมัธยฐานตกอยู่
f_{mdn}	แทน ความถี่ของคะแนนในชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) โดยใช้สูตร
(ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. 2529 : 49 -50)

$$QD = \frac{Q_3 - Q_1}{a}$$

เมื่อ QD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์
Q_3	แทน คะแนนที่ตำแหน่งควอไทล์ที่ 3
Q_1	แทน คะแนนที่ตำแหน่งควอไทล์ที่ 1

2. สถิติสำหรับการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้าน
การระดมโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 187)

$$t = \frac{\bar{X}_h - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_h^2}{n_h} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
\bar{X}_h	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
\bar{X}_L	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_h^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง
s_L^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n_h	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวะธรรม โดยใช้ Coefficient Alpha (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 172) โดยใช้สูตร

$$= \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ ของความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
s_i^2	แทน ค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s_t^2	แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับการทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านकारวะธรรม ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมโดยใช้การทดสอบของ แมนวิทนี (The Mann Whitney U - test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 120 - 128)

$$U_1 = n_1 n_2 + \frac{n_1(n_1 + 1)}{2} - \sum R_1$$

$$U_2 = n_1 n_2 + \frac{n_2(n_2 + 1)}{2} - \sum R_2$$

เมื่อ	n_1	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากร	กลุ่มที่ 1
	n_2	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากร	กลุ่มที่ 2
	ΣR_1	แทน	ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มที่ 1
	ΣR_2	แทน	ผลรวมของอันดับของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม

ก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการทดสอบของวิลคอกซ์

(The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks test) (นิภา ศรีไพโรจน์.

2533 : 91 - 92)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏในตาราง 1 ถึงตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมของ
กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn _{diff}	Q.D. _{diff}	U
กลุ่มทดลอง	10	18.5	1.25	
กลุ่มควบคุม	10	4.5	4.65	0.5**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง Critical Values ของ U ใน (The Mann Whitney U test) (Sanders. 1980 : 419) ในระดับนัยสำคัญที่ .05 ค่า U ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 19 (N = 10)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 1 ปรากฏว่าค่า U ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.5 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า U ในตาราง แสดงว่าคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านคารวะธรรม หลังการทดลองของกลุ่มทดลอง สูงกว่าของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การใช้เทคนิคแม่แบบ สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม สูงขึ้นกว่าการใช้การสอนแบบปกติ (ดังรายละเอียด ในตาราง 4 หน้า 248 ในภาคผนวก ค)

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม ของกลุ่มทดลองก่อน และหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn	Q.D.	U
ก่อนทดลอง	10	82.5	1.25	
หลังทดลอง	10	101	1.25	0**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง Critical Values ของ T ใน (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Rank test) (Sanders. 1980 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 (N = 10)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 2 ปรากฏว่า ค่า T ที่คำนวณได้เท่ากับ 0 แสดงว่า คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดม ของกลุ่มทดลองหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสูงกว่าก่อนการใช้เทคนิคแม่แบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การใช้เทคนิคแม่แบบ สามารถทำให้ นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสูงขึ้น (ดังรายละเอียดในตาราง 5 หน้า 249 ในภาคผนวก ค)

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มควบคุมก่อน และหลังได้รับการสอนแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	Mdn	Q.D.	U
ก่อนทดลอง	10	83	6.5	
หลังทดลอง	10	84.5	4.65	0**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง Critical Values ของ U ใน (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Rank test (Sanders. 1980 : 418) ในระดับนัยสำคัญที่ .01 ค่า T ที่คำนวณได้จะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 (N = 10)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 3 ปรากฏว่า ค่า T ที่คำนวณได้เท่ากับ 0 แสดงว่า คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม ของกลุ่มควบคุม หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ สูงกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า การสอนแบบปกติ สามารถทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมสูงขึ้น (ดังรายละเอียด ในตาราง 6 หน้า 250 ในภาคผนวก ค)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของนักเรียนก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสูงขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสูงขึ้น หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอบุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมต่ำกว่าเปอร์เซนต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอบุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดม

ต่ำกว่าเบอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัย สุ่มเข้ากลุ่ม (Random Assignment) เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน โดยมีจำนวนนักเรียนหญิง กลุ่มละ 2 คน นักเรียนชาย กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม
2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบสำหรับกลุ่มทดลอง
3. วัตถุประสงค์และแม่แบบพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านภาวะธรรมสำหรับกลุ่มทดลอง
4. โปรแกรมการสอนแบบปกติสำหรับกลุ่มควบคุม

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ทำการทดสอบ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนเริ่มทดลอง (Pretest)
2. ขณะทดลอง ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบกับกลุ่มทดลอง และโปรแกรมการสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม หลังเลิกเรียนตั้งรายละเอียดต่อไปนี้
 - 2.1 กลุ่มทดลอง ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ จำนวน 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.00 - 15.50 น. ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2536 ถึง วันที่ 10 มีนาคม 2536
 - 2.2 กลุ่มควบคุม ใช้โปรแกรมการสอนแบบปกติ จำนวน 14 ครั้ง เป็นเวลา 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.00 - 15.50 น. ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2536 ถึงวันที่ 11 มีนาคม 2536
3. ทำการทดสอบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบสอบถามฉบับเดียวกันกับที่ใช้ก่อนทดลอง
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรม ประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยแยกวิเคราะห์ดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ กับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ โดยการใช้การทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U test)
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ โดยการใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks test)
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ โดยการใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks test)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อําเภอยุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรมสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไป

ตามสมมติฐานข้อที่ 1 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสปรียา อันทิวไรทัย (2529 : 68 - 7) ซึ่งศึกษาการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 44) ซึ่งศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีการประหยัดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวีระ อุตสาหะ (2534 : 60 - 71) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน โดยการใช้เทคนิคแม่แบบมีมารยาทในชั้นเรียนสูงขึ้นไปมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ กษมา จันทรต์แต่งผล (2535 : 62 - 68) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลังกัตกร กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นไปกว่านักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ รัตนา ภัทรธัญญา (2535 : 50 - 51) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงขึ้นไปมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้เด็กเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านอารมณ์สูงขึ้นไปมากกว่าการสอนแบบปกติ ทั้งนี้เพราะการใช้เทคนิคแม่แบบเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ของเด็กโดยให้เรียนรู้ด้วยการสังเกตจากแม่แบบ ซึ่งแม่แบบจะมีอิทธิพล ทำให้ผู้สังเกตมีทัศนคติ ความคิด หรือพฤติกรรมไปตามลักษณะแม่แบบที่สังเกตได้ (Bandura. 1977 : 22 - 29) นอกจากนี้ แบนดูรา และวอลเตอร์

(Bandura and Walters, 1963 : 49) กล่าวว่า โสตทัศนวัสดุเป็นเครื่องมือช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การมีเสียงและภาพประกอบเป็นการส่งเสริมให้กลุ่มทดลองได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายด้านพร้อม ๆ กัน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนได้เร็วขึ้น และวิจิตร ภักดิ์รัตน์ (2532 : 284) กล่าวว่า เทปโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัวที่เหมาะสมที่สุด ทั้งนี้เพราะเทปโทรทัศน์สามารถทำให้ผู้เรียนได้รับสื่อที่เป็นทั้งภาพและเสียง และอาจมีตัวอักษรประกอบด้วย ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และเข้าใจง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ

จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มทดลองพบว่า ผู้รับการทดลองมีความกระตือรือร้นมาก มีความตั้งใจ สนใจบทละครแม่แบบที่เสนอ ซึ่งอาจเป็นเพราะแม่แบบที่ผู้วิจัยเสนอในเทปโทรทัศน์เป็นนักเรียนในวัยเดียวกับนักเรียนกลุ่มทดลอง ทำให้กลุ่มทดลองสนใจ และเข้าใจการกระทำของแม่แบบและทำให้เกิดแรงจูงใจให้นักเรียนรู้สึกเสมือนว่าตนสามารถเป็นบุคคลในเรื่องได้ ซึ่งสอดคล้องกับ แบนดูรา (Bandura, 1977 : 16 - 22) ที่กล่าวว่า แม่แบบที่มีความสำคัญ มีคุณลักษณะใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับผู้สังเกต รวมทั้งพฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก มีประโยชน์ต่อผู้สังเกต จะโน้มน้าวจิตใจให้ผู้สังเกตสนใจมากขึ้น แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบปกติ ซึ่งเป็นการรับฟังเรื่องราวและเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม จากการบรรยายของผู้วิจัยและการร่วมอภิปรายของผู้เข้าร่วมการทดลอง นักเรียนไม่มีโอกาสได้เห็นการแสดงออกของแม่แบบทั้งผลที่ได้จากการแสดงออกอันจะเป็นสิ่งจูงใจให้เขาไปปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมสูงขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

2. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม หลังการทดลองสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อ 2 ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวีระ อุตสาหัส (2534 : 66) ซึ่งศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยุ จังหวัดชัยนาท พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบ มีมารยาท

ในชั้นเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกษมา จันท์แต่งผล (2535 : 63) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบกับชุดพัฒนาความขยันหมั่นเพียรที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลี้ศักดิ์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเรื่องความขยันหมั่นเพียรในการเรียนมีพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียรในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ รัตนา ภัทรธัญญา (2535 : 49) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อําเภอลองของ จังหัดกำแพงเพชร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีการพึ่งตนเองด้านการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยสูงขึ้น ทั้งนี้ เพราะแม่แบบที่ผู้วิจัยนำมาเสนอมีเนื้อเรื่องที่ตัวแบบแสดงพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม ตลอดจนผลที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้น และหลังจากผู้วิจัยให้นักเรียนดูเทปโทรทัศน์จบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายผลดีผลเสียของพฤติกรรมของตัวละครในเทปโทรทัศน์ว่า พฤติกรรมใดเหมาะสมและพฤติกรรมใดไม่เหมาะสม ซึ่งนักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นดูเทปโทรทัศน์ และอภิปรายผลดีผลเสียของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม ทำให้เกิดการเลียนแบบ จึงช่วยส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมสูงขึ้น สอดคล้องกับออร์สา กุมารี บุกหุด (2524 : 321) ที่กล่าวว่า เด็กวัยเรียนอายุ 9 - 11 ปี มีความสนใจหาตัวอย่างหรือตัวแบบที่จะยึดถือเป็นแบบปฏิบัติ และเด็กวัยนี้จะเลียนแบบสิ่งที่ตนสนใจได้ง่ายและเหมาะสมสำหรับการเลียนแบบจากตัวแบบต่าง ๆ และสอดคล้องกับแนวความคิดพื้นฐานทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 2) ที่กล่าวว่า มนุษย์สามารถเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น ดังนั้นพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์จึงมีอิทธิพลมาจากการสังเกตพฤติกรรมและผลของการแสดงพฤติกรรมของบุคคลอื่น และจากผลการวิจัยของโรเซนบัม และทัคเกอร์ (Rosenbaum and Tucker. 1962 : 183 - 190) ที่พบว่าบุคคลจะเลียนแบบตัวแบบที่ประสบความสำเร็จในการกระทำพฤติกรรมสูงกว่าตัวแบบที่ประสบ

ความสำเร็จต่ำ การวิจัยครั้งนี้ได้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะดังกล่าว ดังนั้น จึงทำให้นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมสมองขึ้นกว่า ก่อนการทดลอง

3. นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านการระดมสมองขึ้น กว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ข้อที่ 3 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงจันทร์ พงษ์ทอง (2533 : 85) ซึ่งศึกษาผลของการใช้ แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โรงเรียนแม่เจ็ญ มิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกลุ่มควบคุมใช้การสอน แบบปกติ ภายหลังการทดลองพบว่า นักเรียนมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวีระ อู่สาหะ (2534 : 66 - 67) ศึกษาผล ของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน สรรพวิทยฯ จังหวัดชัยนาท พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีมารยาทในชั้นเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ รัตนา ภัทรธัญญา (2535 : 50) ศึกษาผลของ การใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอน แบบปกติ มีการพึ่งตนเองด้านการเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนแบบปกติเรื่องพฤติกรรม ประชาธิปไตยด้านการระดมสมองเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมสมองขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการสอนแบบปกติ เป็นการให้ความรู้ เมื่อนักเรียนได้รับความรู้ก็จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเห็นแนวทางนำไปปฏิบัติและคาดหวังประโยชน์ ที่จะได้รับ จากการที่ผู้วิจัยทำการสอนด้วยตนเองตามโปรแกรมการสอนแบบปกติที่จัดเตรียมไว้ สังเกตเห็นว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการทดลองมีความตั้งใจ บรรยากาศเต็มไปด้วยความร่วมมือ สนุกสนานและเป็นกันเอง ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการสนทนาซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนในครั้งนั้น ๆ จากนั้นผู้วิจัยก็แจกเอกสารประกอบการบรรยาย และเล่าเรื่องที่มีเนื้อหาเดียวกับของกลุ่มทดลอง

และเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นท้ายชั่วโมงของการสอนแบบปกติ เมื่อถึงครั้งสุดท้ายของการทดลองการสอนแบบปกติ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมโปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม เป็นสิ่งดีที่ทุกคนควรมี และควรปฏิบัติ ดังนั้นการสอนแบบปกติ จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า เทคนิคแม่แบบ สามารถพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมของนักเรียนได้ ดังนั้น เทคนิคแม่แบบน่าจะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ครู ควรนำไปพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำ เรื่องย่อยจากโปรแกรมเทคนิคแม่แบบ เรื่องพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นปัญหาด้านพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเรื่องพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ในระดับอื่น ๆ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนในสังคม

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวิธีการอื่น ๆ กับการใช้เทคนิคแม่แบบ เช่น การจัดกิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ ว่าวิธีใดส่งผลต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมมากที่สุด

2.3 ควรมีการติดตามผลเพื่อศึกษาความคงทนของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลอง และแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
R ⁺	แทน	การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนที่มีค่าเป็นบวก
R ⁻	แทน	การจัดอันดับค่าผลต่างของคะแนนที่มีค่าเป็นลบ
Re	แทน	ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มทดลอง
Rc	แทน	ผลรวมของตำแหน่งที่ได้จากกลุ่มควบคุม
U	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาในการทดสอบของ แมน - วิทนี (The Mann - Whitney U test)
T	แทน	ผลรวมของค่า R ที่มีจำนวนน้อยกว่าซึ่งใช้พิจารณาในการทดสอบของวิลคอกซัน (The wilcoxon Matched - Pairs Signed Ranks Test)

ผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มทดลองก่อน และหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มควบคุมก่อน และหลังได้รับการสอนแบบปกติ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ สิทธิศักดิ์. อิทธิพลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของ
เด็กระดับอนุบาล. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- กษมา จันทรแต่งผล. การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบ กับชุดพัฒนาความขยัน
หมั่นเพียร ที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช ลángกัศกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- กัญญา ประสงค์เจริญ. ผลการใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความรู้สึก
รับผิดชอบ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- กาญจณี แก้วทอง. การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนามโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นใน
สถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- กิตติ อมตชีวิน. การเรียนรู้ทางการเมืองในลัทธิประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา :
ศึกษาทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุทธิสะอาด. วิทยานิพนธ์
ร.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- กิตติมี บุญชูวิทย์. บุคลิกภาพกับพฤติกรรมการเป็นประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษา
ในเขตจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.
- เกศินี ไชติกเสถียร. การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์,
2527.

- ฉวีวรรณ กฤษสินชัย. บทบาทของครูตามการรับรู้ของตนเองในการเสริมสร้างค่านิยมและบุคลิกภาพประชาธิปไตย ให้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษา เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัครสาเนา.
- ชาณุวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. "วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย," เอกสารวิชาสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. แบบแผนการทดลองและสถิติ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- เชาวรัตน์ ศันสยะวิชัย. "ประชาธิปไตย (Democracy)," วิทยาคารย. 81(1) : 28 - 33 ; มกราคม - มีนาคม 2526.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มื่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนวมิตรีมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรียญานพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัครสาเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ทิศนา แคมมณี. "ความหมายของประชาธิปไตย," สามัญศึกษา. 16(11) : 29 - 30 ; พฤศจิกายน 2522.
- ธวัชชัย สันคติประภา. "การวางแผนการผลิตเทปโทรทัศน์," ใน เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรการผลิตเทปโทรทัศน์ทางการเกษตร รุ่นที่ 5. หน้า 54. นครปฐม : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กานพงแสน, 2529.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิตินอนพาราเมตริก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ใจ เอส พรินตติ้งเฮ้าส์, 2533.

- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์.
 ปรินิตานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2528. อัดสำเนา.
- บัว อึ้งภากรณ์. "ประชาธิปไตยของไทย," สังคมศาสตร์ปริทัศน์ฉบับครบรอบ 30 ปี.
 กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย, 2529.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. "การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน
 ประถมศึกษา" สารพัฒนาหลักสูตร. 43 : 54 - 56 ; ตุลาคม 2528.
- ปิยะรัตน์ ศรีสมบัติ. ผลการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนชุมชนบ้านแก่งไกรสพรั่งสงเคราะห์ จังหวัดอุดรธานี.
 ปรินิตานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2533. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริม
 การแต่งตำรา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.
- พจน์ สะเพียรชัย. "ลักษณะของการศึกษาในแบบสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลง,"
พัฒนาวิถผล. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
 2524.
- พันคา มีโพทอง. การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดขอนแก่น. ปรินิตานิพนธ์
 วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.
 อัดสำเนา.
- พินิต วัณไธ. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- พิระพงษ์ ศรีเหนียง. การศึกษาความฉิครวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย
 ของนักเรียนบ้านพุ่มวง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 เกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.

- ไพบูลย์ จันทยศ. "วิถีโอเพนท้าวใหม่ของการสร้างตำราเรียน," สารพัฒนาหลักสูตร.
25 : 42 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2526.
- รัตนา ภัทรธัญญา. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งตนเองด้านการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร.
ปริชญานีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
_____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.
- วัชรีย์ ทรัพย์มี. ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- วีระ อุตสาหะ. ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท. ปริชญานีพันธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- วีรพัฒน์ อติโรจน์. การศึกษาการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและทัศนคติแบบประชาธิปไตย
ของนักเรียนโรงเรียนหมู่บ้านเด็กจังหวัดกาญจนบุรี. ปริชญานีพันธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ศรันยา ชัยเพียรเจริญกิจ. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกัลยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปริชญานีพันธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ศศิธร บรรลือสินธุ์. ผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูแก่เวทียของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์. ปริชญานีพันธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ศิริกาญจน์ ทองอินทร์. "การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยใน
โรงเรียนประถมศึกษา," สารพัฒนาหลักสูตร. 49 : 17 - 18 ; เมษายน
2529.

ศึกษาศึกษา, กระทรวง. คู่มือส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2535.

_____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.

_____. หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.

สมพงษ์ พงศา. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีปกติ และกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. "การพัฒนาจริยธรรม : การปรับพฤติกรรม," เอกสารการสอน ขุควิชาจริยศึกษาหน่วยที่ 6. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

สาโรช บัวศรี. "ความหมายของประชาธิปไตยในแง่ของการศึกษา," ใน พื้นฐานการเมือง การปกครองของไทย. หน้า 66 - 68. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520.

สาลี จบศรี. ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเป็นผู้นำแบบประชาธิปไตยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสิบสาม "พิวศรีราษฎร์บำรุง" จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

สุจิตรา ศรีนวล. "สอนภาษาไทยอย่างไร เด็กจึงจะคิดเป็น ทาเป็น แก้ปัญหาเป็น และ สอดคล้องกับนโยบายการปลูกฝังประชาธิปไตย," ประชากรศึกษา. 35(12) : 3 - 6 ; กันยายน 2528.

สุนทร จันทรตรี. การประถมศึกษากับประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

- สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. ปรินตันพอร์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สุปรียา อันทิวโรทัย. ผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติในการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐ์รามวิทยาลัย. ปรินตันพอร์
- กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สำนักนโยบายและแผนมหาดไทย, กระทรวงมหาดไทย. สรุปผลการสัมมนาผู้บริหารระดับสูง
ของกระทรวงมหาดไทย เรื่องประชาธิปไตยในทางปฏิบัติ วันที่ 20 - 22 กรกฎาคม
2522. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์, 2528.
- อาลัย หงษ์ทอง. การประเมินโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินตันพอร์
- กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2535.
 อัดสำเนา.
- อุทัย หิรัญโต. สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2519.
- Bandura, Albert. Social Learning Theory. Englewood Cliffs,
 New Jersey : Prentice-Hall, 1977.
- Bandura, Albert and F.L. Menlove. "Factors Determining Vicarious
 Extinction of Avoidance Behavior Through Symbolic Modeling,"
Journal of Personality and Social Psychology. 8 : 99 - 108 ;
 1976.
- Bandura, Albert., Jean E. Grusec and Frances L. Menlove.
 "Observational Learning as a Function of Symbolization and
 Incentive Set," Child Development. 37 : 479 - 506 ;
 September, 1966.
- Bandura, A. and R.H. Walters. Social Learning and Personality
Development. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1963.
- Bandura, Albert, Ross and Ross. "Imitation of Film - Mediated
 Aggressive Models," Child Development and Behavior.
 Freda Rebelsky and Lym Dorman. ed. New York : Alfred A.
 Knapt, 1963.
- Blackman, Carth J. and Adolph Silberman. Modification of Child
and Adolescent Behavior. Belmont, California : Wadsworth
 Publishing Company Inc., 1975.

- Cole, Richard Louis. "Citizen Participation, Democratic Theory and the Urban Policy Process," Dissertation Abstracts International. 34(9) : 6061-A ; 1974.
- Cronbach, Lee Joseph. The Dependability of Behavioral Measurement theory of Generallizability for Scores and Profiles. New York : Wiley, 1970.
- Dewey, John. Democracy and Education. New York : The Macmillan Company, 1967.
- Dalton, Sundblad and Hylbett. "An Application of Principles of Social Learning to Training in Communication of Empathy," Journal of Counseling Psychology. 20 ; 1973.
- Egal, Andrew L. and others. "Normal Peer Models and Autistic Children's Learning," Journal of Applied Behavior Analysis 14 : 3 - 12 ; 1981.
- Friedman, Robert S. "Participation in Democracy : A Theory of Democracy and Democratic Socialization," Dissertation Abstracts International. 34(1) : 2717 - A ; November, 1973.
- Hicks, D.J. "Imitation and Relation of Film Aggressive Peer and Adult Models," Journal of Personality and Social Psychology. 2 : 197 - 200 ; 1965.
- Jaffe, Peter G. and Peter M. Carlson. "Modeling Therapy for Test Anxiety : the Role of Model Effect and Conrequences," Behavior Research and Therapy. 10 : 329 - 339 ; November, 1972.
- Kessel. John H. Micropolitic : Individual and Group Levels. New York : Holt Rinehart and Winston. 1970.
- Laski, Harold J. "Democracy," in Encyclopedia of the Social Sciences V. 5 - 6. p. 84. New York : The Macmillan Company, 1967.
- Midlarsky, E., James H. Bryan and Philip Brickman. "Aversive Approval: Interaction Effect of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 321.- 328 ; June, 1973.
- O'Corner, Robert D. "Modification of Social Withdrawal Through Symbolic Modeling," Journal of Applied Behavior Analysis. 2 : 15 - 22 ; 1969.
- Pennock, Roland J. Democratic Political Theory. New Jersey : Princeton University Press, 1979.

- Platner, Marquerite and Joyce Brady. "The Effects of Democratic Classroom on the Behavior of 9 - 10 - 11 Year - old Children," Dissertation Abstracts International. 38(8A) : 4751 - A ; June, 1978.
- Ringwall, Douglas Dinon. "Planning and Participation in Democracy Theory Verses Practice," Dissertation Abstracts International. 39(9) : 6286 - A ; 1976.
- Smith, Edward W., Stanley W. Krouse and M. Mark. "Atkinson Social Studies Programs," in The Educator's Encyclopedia. 7th ed. p. 347. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, 1969.
- Van Den Pol and others. "Teaching the Handicapped to Eat In Public Places : Acquisition, Generalization, and Maintenance of Restaurant Skills," Journal of Applied Behavior Analysis. 14 : 61 - 69 ; 1981.
- White, Cotte Jerome. "A Study of Democratic Sociopolitical Values Among High School Students in an Urban Setting," Dissertation Abstracts International. 2036-A : 38 ; October, 1977.
- Wit, Daniel. Comparative Political Institutes. New York : Holt - Rinehart and Winston, 1963.
- Zimmerman, Barry J. and Arnold Jaffer. "Teaching Through Demonstration : the Effects of Structuring Imitation and Age," Journal of Educational Psychology. (65) : 773 - 778 ; December, 1977.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคุณธรรม

แบบสอบถามพฤติกรรมการประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่เกี่ยวกับสถานการณ์ต่าง ๆ แล้วพิจารณาเลือกข้อที่นักเรียนจะกระทำจริงในสถานการณ์นั้น ๆ โดยเขียนเครื่องหมาย (X) ให้ตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนเลือกลงในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

(0) ในตอนพักเที่ยงที่โรงอาหารมีคนเข้าแถวรอรับถาดอาหารอยู่เป็นจำนวนมาก อานาจรู้สึกหิวมาก เพราะยังไม่ได้รับประทานอาหารเช้าเลย จึงไม่อยากเสียเวลารอ และกลัวว่าอาหารจะหมดก่อน ถ้านักเรียนเป็นอานาจนักเรียนจะทำอย่างไร

- ๙. เข้าไปแทรกหัวแถว
- ๒. เข้าแถวตามลำดับที่มาถึง
- ๓. ถ้าเพื่อนให้แทรกก็จะขอแทรก

อธิบาย แสดงว่านักเรียนเห็นควรให้อานาจ เข้าไปแทรกหัวแถวมากที่สุด

คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียน แต่อย่างไรไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมจะถือว่าเป็นความลับอย่างที่สุด ขอให้นักเรียนสบายใจที่จะตัดสินใจแทนบุคคลต่าง ๆ ในแบบสอบถามนี้ได้อย่างไรมีอิสระตามความคิดของนักเรียนจริง ๆ กรุณาตอบทุกข้อ

แบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม

1. ในขณะที่สุรชัยกับปรีชาเล่นฟุตบอลอยู่กลางสนาม สุรชัยหันไปเห็นครูผู้พาหิ้วของหลายอย่าง จึงชวนปรีชาไปสวรรค์ เพื่อจะได้ช่วยถือของด้วย ถ้านักเรียนเป็นปรีชานักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไปสวรรค์ครูพร้อมกับปรีชา
 - ข. บอกให้ปรีชาไปคนเดียว
 - ค. ถ้าเห็นของที่ครูถือมีมากก็ไปช่วย
2. กัญญาเห็นครูสุนัขที่ตลาด เธอรู้ว่าครูสุนัขย้ายมาใหม่ แต่ยังไม่เคยสอนเธอ ถ้านักเรียนเป็นกัญยานักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. เข้าไปแนะนำตัวและทำความเคารพ
 - ข. แกล้งทำเป็นไม่เห็นครู
 - ค. ถ้าเดินสวนกันก็จะทำความเคารพ
3. สุชาดาเคยถูกครูเตือนใจ ท่าโทษที่ทิ้งขยะไม่เป็นที่ จึงรู้สึกไม่ชอบครูเตือนใจ วันหนึ่งสุชาดาเข้าห้องสมุดและเห็นครูเตือนใจอยู่ในห้องสมุดถ้านักเรียนเป็นสุชาดานักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ไม่มองครู
 - ข. ถ้าครูเตือนใจเดินมาใกล้ ๆ ก็จะไปสวัสดี
 - ค. สวัสดีครูเมื่อครูมองมาแม้จะอยู่ไกล
4. ศักดิ์ชายและกิตติเป็นเพื่อนสนิทกัน วันหนึ่งศักดิ์ชายเห็นกิตตินั่งอ่านหนังสืออยู่คนเดียว ถ้านักเรียนเป็นศักดิ์ชายจะทำอย่างไร
 - ก. เข้าไปหาแล้วพูดว่าสวัสดี
 - ข. เดินไปคบไหล่
 - ค. ตะโกนถามว่านั่งอ่านหนังสืออะไรอยู่

5. กัลยาเรียนเก่ง และเป็นที่รักของเพื่อน ๆ มากกว่าสุดา วันหนึ่งสุดาไปเล่นที่สนามเด็กเล่นกับเพื่อน ๆ หลายคน และเห็นกัลยานั่งอยู่คนเดียว ถ้านักเรียนเป็นสุดานักเรียนจะทำอย่างไร
- ไม่สนใจที่จะเข้าไปทักทาย
 - เข้าไปทักถ้าเห็นกัลยานั่งอยู่นาน
 - เข้าไปถามว่าทำไมจึงนั่งอยู่คนเดียว
6. สมหมายกับสามารถเรียนอยู่ห้องเดียวกัน วันหนึ่งสมหมายรคนำต้นไม้อยู่ที่สนามหน้าบ้าน เห็นสามารถเดินผ่านหน้าบ้าน แต่สามารถไม่เห็นสมหมาย ถ้านักเรียนเป็นสมหมายนักเรียนจะทำอย่างไร
- ออกไปทักทายสามารถ
 - รอให้สามารถมองทาก่อนแล้วจะทัก
 - ย่องออกไปตบหลัง
7. ไกรวิทย์ใช้คำแทนตัวเวลาพูดกับเพื่อนว่า "ข้า" และเรียกเพื่อนว่า "เอ็ง" วันหนึ่งไกรวิทย์พูดกับเชิดศักดิ์ แล้วใช้คำแทนตัวเองและเชิดศักดิ์ ว่า "ข้า" และ "เอ็ง" ตามลำดับ ถ้านักเรียนเป็นเชิดศักดิ์ นักเรียนจะใช้คำแทนตัวเอง และไกรวิทย์ว่าอย่างไร
- พูด "ข้า" "เอ็ง" เหมือนกัน
 - พูด "ฉัน" "แก"
 - พูด "ฉัน" และ "เธอ"
8. สุกัญญา พูดมีหางเสียงว่า "ขา คะ ค่ะ" กับครูที่สอนตน วันหนึ่ง สุกัญญาคุยกับครูวิทยาที่เพิ่งย้ายมา และยังไม่เคยสอนสุกัญญาเลย ถ้านักเรียนเป็นสุกัญญาจะพูดกับครูวิทยาอย่างไร
- พูดมีหางเสียง "ขา คะ ค่ะ"
 - ถ้าครูพูดไพละเราก็จะพูดขา คะ ค่ะ กับครู
 - พูดโดยไม่มีขา คะ ค่ะ ลงท้าย

9. สมจิตเรียกครูอุรุษาล์หลังว่ายายอ้วน เนื่องจากถูกครูอุรุษาคำหยาบคาย ๆ เรื่องพูดจาไม่ไพเราะ สุกใจเตือนให้เลิกเรียกครูอุรุษาล์ว่ายายอ้วน เพราะเป็นการกระทำที่ไม่ดี ถ้านักเรียนเป็นสมจิตนักเรียนจะทำอย่างไร
- ยังเรียกครูอุรุษาล์ว่ายายอ้วนเหมือนเดิม.
 - ถ้าครูอุรุษาล์ไม่ตำหนิตนอีกก็จะไม่เรียกครูว่ายายอ้วน
 - ปฏิบัติตามคำเตือนของสุกใจ
10. ประจักษ์กับประสิทธิ์เป็นเพื่อนกัน ประจักษ์เรียกประสิทธิ์ว่า ไฉนซ่าส์ เนื่องจากพ่อของประสิทธิ์เป็นคนหัวล้าน ประสิทธิ์ขอร้องประจักษ์ให้เลิกเรียกคนอย่างนั้น ถ้านักเรียนเป็นประจักษ์นักเรียนจะทำอย่างไร
- ทำตามที่ประสิทธิ์ขอร้อง
 - ถ้าเห็นประสิทธิ์โกรธมากก็จะเลิกเรียก
 - ยังเรียกประสิทธิ์เหมือนเดิม
11. ทศพลกับพีรพลจะเดินข้ามถนนไปโรงเรียน แต่มีรถมากและวิ่งเร็วจึงข้ามไม่ได้ มีผู้ชายคนหนึ่งช่วยจับมือพาเดินข้ามถนน เมื่อถึงจุดหมายแล้ว ทศพลก็รีบเดินไป พีรพลเดินตามมาเตือนว่า ยังไม่ได้ขอบคุณผู้ชายคนนั้น ถ้านักเรียนเป็นทศพล นักเรียนจะทำอย่างไร
- ปล่อยเลยตามเลย
 - บอกว่าถ้าพบคราวหน้าจะขอบคุณ
 - รีบกลับไปขอบคุณ
12. มั่นสยิมยางลบของวิไล เมื่อใช้เสร็จแล้วโยนคืนให้โดยไม่ขอบคุณ วิไลจึงบอกว่าคราวต่อไปจะไม่ให้ยืมอีกแล้ว ถ้านักเรียนเป็นมั่นสยิมนักเรียนจะทำอย่างไร
- รับขอโทษ
 - ถ้าเห็นวิไลโกรธมากก็จะขอโทษ
 - ตอบกลับไปว่าจะยืมของคนอื่นก็ได้

13. เมื่อครูอธิบายตัวอย่างการบวกเลขทศนิยมจบแล้ว อธิบายการลบเลขทศนิยมต่อ อรสายังไม่เข้าใจเรื่องการบวกเลขทศนิยมที่ผ่านมา ถ้านักเรียนเป็นนรสา นักเรียนจะทำอย่างไร
- รูดถามครูหลังจากครูอธิบายจบ
 - ยกมือขออนุญาตถามครู
 - หันไปพูดกับเพื่อน ให้ครูได้ยินว่ายังไม่เข้าใจวิธีบวก
14. ในขณะที่สัปดาห์หนึ่งหังอัมพรอภิปรายเรื่องประเทศเพื่อนบ้านอยู่ อัมพรพูดเกี่ยวกับศาสนาที่สำคัญในประเทศมาเลเซียไม่ถูกต้อง ถ้านักเรียนเป็นสัปดาห์นักเรียนจะทำอย่างไร
- พูดแทรกว่าอัมพรพูดผิด
 - ยกมือขออนุญาตอัมพรแล้วบอกว่าศาสนาที่ถูกต้องคืออะไร
 - รอให้การอภิปรายจบแล้วจึงบอกให้อัมพรทราบว่าพูดผิด
15. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มอภิปรายเรื่องมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม พลเดชเสนอว่าควรแบ่งหัวข้อกันไปค้นคว้า แต่สมจิตไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของพลเดชเพราะอยากให้ทุกคนช่วยกันค้นคว้าทุกหัวข้อ ถ้านักเรียนเป็นสมจิตนักเรียนจะทำอย่างไร
- พูดแทรกขึ้นเลยว่าไม่เห็นด้วย
 - ขออนุญาตพลเดชแสดงความคิดเห็น
 - หันไปคุยกับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ เกี่ยวกับข้อเสนองของพลเดช
16. ครูให้นักเรียนช่วยกันเสนอว่าจะไปทัศนศึกษาที่ไหนในช่วงปิดเทอม กานดาเสนอว่าควรไปเที่ยวเขาพระวิหาร และกำลังให้เหตุผลว่าน่าไปเที่ยวเพราะเป็นโบราณสถานสำคัญของโลก แต่คาริกอยากไปเที่ยวสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ในตัวจังหวัดศรีสะเกษ ถ้านักเรียนเป็นคาริกนักเรียนจะทำอย่างไร
- หันไปพูดกับเพื่อนข้าง ๆ ถึงข้อดีของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์
 - พูดถึงข้อดีของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ขณะที่กานดา ยังพูดไม่จบ
 - รอให้กานดาพูดจบแล้วจึงแสดงความคิดเห็น

17. ในช่วงเวลาว่างวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตครูให้อภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง ในตอนหนึ่งสาโรจน์กล่าวว่า พี่เลี้ยงงานควรจัดอย่างประหยัดและเรียบง่าย แต่กิตติคุณคิดว่าถ้าใครจะแต่งงานควรจัดพิธีให้ใหญ่โตเพื่อให้อื่นชื่นชม ถ้านักเรียนเป็นกิตติคุณ นักเรียนจะทําอย่างไรในขณะที่สาโรจน์กำลังพูดอยู่
- นั่งเฉย ๆ ไม่สนใจฟังสาโรจน์พูด
 - พูดกับเพื่อนข้าง ๆ ว่าจัดงานเรียบง่ายเพราะไม่มีเงิน
 - ตั้งใจฟังสาโรจน์พูดจนจบ แล้วขออนุญาตที่ประชุมแสดงความคิดเห็น
18. ในงานวันปิดภาคเรียนทุกห้องจะต้องมีการแสดงบนเวที สมชายเสนอให้แสดงละครวรรณคดีเสนอให้เปิดเทปแล้วเต้นตามเพลง ชาตรีนั่งฟังทั้งสองคนพูดถึงข้อดีของการแสดงทั้งสองอย่างโดยไม่สามารถสรุปว่าการแสดงอะไรดีที่สุด ถ้านักเรียนเป็นชาตรีนักเรียนจะทําอย่างไร
- ไม่สนใจความคิดเห็นของเพื่อนทั้งสอง
 - ปรึกษากับเพื่อนว่าควรสนับสนุนความคิดของใคร
 - ตั้งใจฟังและคิดตามว่าจะสนับสนุนความคิดของใคร
19. ในการประชุมเพื่อจัดกิจกรรมในวันขึ้นปีใหม่ พงษ์สิทธิ์เสนอว่าควรเก็บเงินคนละ 25 บาท ณรงค์เสนอให้เก็บคนละ 15 บาท เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าควรเก็บคนละ 25 บาท ถ้านักเรียนเป็นณรงค์ นักเรียนจะทําอย่างไร
- จ่ายเงินเพียง 15 บาท
 - ยอมจ่าย 25 บาท แต่บ่นว่าเก็บเงินมากเกินไป
 - ยอมจ่าย 25 บาท ตามเสียงส่วนใหญ่

20. ครูมอบหมายให้จัดป้ายนิเทศวันสุนทรภู่ สมศักดิ์เสนอให้ช่วยกันทำคอนเสิร์ตทุกวัน วันละ 1 ชั่วโมง สุชาติเสนอให้มาช่วยกันในวันเสาร์ เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่อยากให้มาทำวันเสาร์ เมื่อถึงวันเสาร์พ่อชวนสมศักดิ์ไปเที่ยวในเมือง ถ้านักเรียนเป็นสมศักดิ์ นักเรียนจะทำอย่างไร
- ไปเที่ยวกับพ่อ
 - ไปช่วยเพื่อนจัดป้ายนิเทศ
 - ไปช่วยเพื่อนจัดป้ายนิเทศ แล้วกลับก่อนเพื่อไปเที่ยวกับพ่อ
21. นักเรียนร่วมห้องมีมติจะเก็บเงินคนละ 5 บาท เพื่อซื้อของขวัญให้ครูสมเกียรติที่เคยเป็นครูประจำชั้น เนื่องจากจะย้ายไปสอนโรงเรียนอื่นในอาทิตย์หน้า นันทิคาไม่ได้มาประชุม จึงไม่ทราบมตินี้ เมื่อหัวหน้ามาขอเก็บเงินถ้านักเรียนเป็นนันทิกานักเรียนจะทำอย่างไร
- ไม่ให้เนื่องจากไม่ได้ประชุมด้วย
 - ให้เงินตามจำนวนนั้น
 - ขอพี่ว่าจะเอามาให้วันหลัง
22. ขณะที่รอครูมาสอนกติกากับสมชายเล่นต๋ับและส่งเสียงดังอยู่หลังห้อง ปิยะเห็นเพื่อนเล่นน่าสนุกก็อยากเล่นด้วย แต่มีกฎว่าห้ามวิ่งเล่น และส่งเสียงดังในห้องขณะที่ครูไม่อยู่ ถ้านักเรียนเป็นปิยะ นักเรียนจะทำอย่างไร ถ้ากติกากับสมชายมาชวนเล่นด้วย
- ตกลงเล่นทันที
 - เดินไปคุครูเมื่อเห็นยังไม่มากก็ตกลงเล่นด้วย
 - ไม่ยอมเล่นด้วยเด็ดขาด
23. ในขณะที่วันินดาอ่านหนังสืออยู่ในห้องสมุด เริ่มมีความรู้สึกหิวจึงคิดจะนำทอफीในกระเป๋า ออกมารับประทานแก้หิว แต่ในห้องสมุดมีกฎห้ามนำอาหารทุกชนิดเข้ามารับประทาน ถ้านักเรียนเป็นวันินดานักเรียนจะทำอย่างไร
- แอบรับประทานไม่ให้ใครเห็น
 - แคะทอफीไม่ให้มีเสียงรบกวนเพื่อนและเก็บกระดาษห่อให้เรียบร้อย
 - ออกไปรับประทานนอกห้องสมุด

24. โรงเรียนมีกฎห้ามนักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียนโดยไม่ได้รับอนุญาตในระหว่างพักกลางวัน วิชัยเล่นฟุตบอลกับเพื่อนแล้วลูกบอลกระเด็นออกไปนอกรั้ว ถ้านักเรียนเป็นวิชัยนักเรียนจะทำอย่างไร
- รีบวิ่งออกไปเก็บลูกบอลโดยไม่ให้ครูเห็น
 - ไปขออนุญาตครูก่อน
 - ให้เพื่อนไปขออนุญาตครูแล้วตัวเองออกไปเก็บลูกบอลโดยไม่รอฟังว่าครูว่าอย่างไร
25. สุขชาติมาถึงห้องเรียนเป็นคนแรก เขาจะต้องเก็บกระเป๋าที่โต๊ะซึ่งอยู่หลังชั้นแล้วจะรีบไปเล่นฟุตบอล สุขชาติสวมรองเท้าผ้าใบ ซึ่งถอดยาก แต่กฎของห้องเรียนห้ามนักเรียนสวมรองเท้าเข้าห้องเรียน ถ้านักเรียนเป็นสุขชาตินักเรียนจะทำอย่างไร
- เดินเข้าไปทิ้งรองเท้า
 - ถอดรองเท้าก่อน
 - ดูพื้นรองเท้าถ้าเห็นว่าสกปรกจึงถอด
26. สมชายถือของพะรุงพะรัง และหนักมาก เขาต้องการไปถึงห้องเรียนโดยเร็ว ถ้าเดินตามถนนจะต้องอ้อมมาก ถ้าเดินลัดสนามจะประหยัดเวลา แต่กฎของโรงเรียนห้ามนักเรียนลัดสนาม ถ้านักเรียนเป็นสมชายนักเรียนจะทำอย่างไร
- เดินตามถนน
 - เดินลัดสนาม
 - ถ้าไม่มีครุมองอยู่ก็เดินลัดสนาม
27. ในช่วงโมงคณิตศาสตร์ จันทราลืมนำหนังสือคณิตศาสตร์มาจึงไปยืมหนังสือของเพื่อนอีกห้องหนึ่ง แต่เพื่อนไม่อยู่เห็นแต่หนังสือวางอยู่บนโต๊ะ ถ้านักเรียนเป็นจันทรานักเรียนจะทำอย่างไร
- รอกถามเพื่อนก่อนว่าจะให้ยืมหรือไม่
 - หยิบเอาไปเรียนโดยไม่บอกใครแล้วจึงนำมาคืน
 - ฝากบอกคนที่นั่งโต๊ะข้าง ๆ เพื่อนว่าขอยืมไปใช้

28. กานดาอยากอ่านหนังสือการ์ตูนของวิภาที่อยู่ในกระเป๋าของวิภาตอนพักเที่ยง แต่วิภาไม่อยู่ หาแล้วแต่ไม่พบ ถ้านักเรียนเป็นกานดา นักเรียนจะทำอย่างไร
- หยิบมาอ่านเลย
 - รอขออนุญาตวิภาก่อน
 - รอวิภาสักครู่ถ้ายังไม่มาก็หยิบมาอ่านเลย
29. สุรสิทธิ์ต้องการใช้กรรไกรตัดกระดาษจัดป้ายนิเทศจึงไปขอยืมครู แต่ไม่มีครูอยู่ในห้องพักครูเลย สุรสิทธิ์เห็นกรรไกรอยู่บนโต๊ะครู ถ้านักเรียนเป็นสุรสิทธิ์ นักเรียนจะทำอย่างไร
- รอขออนุญาตครูก่อน
 - เข้าไปหยิบเอาไปใช้เลย
 - รอสักพักถ้าครูยังไม่มาก็จะเข้าไปหยิบเอง
30. ในตอนพักเที่ยงที่โรงอาหารมีคนเข้าแถวรอซื้ออาหารอยู่เป็นจำนวนมาก อานาจรู้สึกหิวมาก เพราะยังไม่ได้รับประทานอาหารเช้าเลย จึงไม่อยากเสียเวลารอและกลัวว่าอาหารจะหมดก่อน ถ้านักเรียนเป็นอานาจ นักเรียนจะทำอย่างไร
- เข้าไปแทรกที่หัวแถว
 - เข้าแถวตามลำดับที่มาถึง
 - ถ้าเพื่อนให้แทรกก็จะขอแทรก
31. อนุชาลืมเอาปากกามาจากบ้าน พี่นึกได้เมื่อจะเข้าเรียนจึงรีบไปซื้อที่สหกรณ์ ปรากฏว่ามีนักเรียนเข้าแถวซื้อของอยู่มาก ถ้านักเรียนเป็นอนุชา นักเรียนจะทำอย่างไร
- ฝากเพื่อนที่อยู่หัวแถวซื้อให้
 - รอคิวตามลำดับ
 - ขอแทรกแถวคนรู้จัก

32. ในช่วงไม่งภาษาไทยครุฑประมุขจึงให้นักเรียนท่านแบบฝึกหัดอยู่ในห้อง ถ้าใครทำเสร็จก่อนให้ไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด ฝรั่งทำเสร็จแล้วนั่งเคาะโต๊ะร้องเพลง และชวนสุภาพมาร้องด้วยเมื่อเห็นสุภาพท่านแบบฝึกหัดเสร็จ ถ้านักเรียนเป็นสุภาพนักเรียนจะทำอย่างไร
- ตอบปฏิเสธไม่เล่นด้วย
 - ร่วมร้องเพลงกับฝรั่ง
 - จะร้องเพลงกับฝรั่งเมื่อเพื่อน ๆ ทำงานเสร็จแล้ว
33. สมพรไม่ค่อยพอใจสมพิศที่เล่นวอลเลย์บอลเก่งกว่าตน วันหนึ่งในขณะที่กำลังซ้อมวอลเลย์บอลสมพรตบลูกแรงมากจนถูกสมพิศล้มลง ถ้านักเรียนเป็นสมพรนักเรียนจะทำอย่างไร
- ขอโทษสมพิศ
 - เล่นต่อ โดยไม่ขอโทษ
 - ถ้าสมพิศเจ็บมากก็จะขอโทษ
34. สมชายไม่ค่อยชอบที่สุชาติกลั่นแกล้งตนบ่อย ๆ วันหนึ่งสมชายโยนเปลือกกล้วยทิ้งขณะที่สุชาติกำลังเดินผ่าน แล้วสุชาติเดินไปเหยียบเปลือกกล้วยหกล้ม ถ้านักเรียนเป็นสมชายนักเรียนจะทำอย่างไร
- ขอโทษสุชาติแล้วถามว่าเจ็บไหม
 - หัวเราะเยาะ
 - แกล้งทำเป็นไม่เห็น
35. ที่โรงเรียนปลูกดอกไม้หลายชนิด สุรีพรอยากได้ต้นกุหลาบไปปลูกที่บ้านเนื่องจากกุหลาบที่ปลูกไว้ที่โรงเรียนสวยมาก ถ้านักเรียนเป็นสุรีพรนักเรียนจะทำอย่างไร
- ไปขอครูตองกิ่ง
 - แอบขยกร่างกุหลาบไปบ้าน
 - แอบตองกิ่งเอาไว้แล้วค่อยขอกครู

36. สุชาติเข้าไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดพบหนังสือที่หาอ่านได้ยากและเขาชอบอ่านมากเล่มหนึ่ง
ถ้านักเรียนเป็นสุชาตินักเรียนจะทำอย่างไร
- ก. แอบหยิบเอาไปบ้าน
 - ข. ขอยืมหนังสือไปอ่าน
 - ค. เอาหนังสือไปซ่อนเอาไว้อ่านคนเดียว

ภาคผนวก ข

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

โปรแกรมการสอานแบบปกติ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่องพฤติกรรมประชาธิปไตยโดยคณาจารย์

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ		<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนและครูกับนักเรียน 2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและวิธีการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยโดยคณาจารย์ 	<p>ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรม "ดอกไม้รวมใจ" โดยดำเนินการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนหยิบชิ้นส่วนของรูปดอกไม้ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ คนละ 1 ชิ้น 2. ให้นักเรียนนำรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์แล้วจับคู่พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 5 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนนำคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทั้ง 5 คู่ 3. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้ให้นักเรียนที่ยังไม่รู้จักกันมาก่อนหรือยังไม่สนิทกัน ได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จักด้วย

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	เคารพ ทาง ร่างกาย	สวัสดีค่ะ	<p>เพื่อให้นักเรียน ยิ้ม ทักทาย กล่าวคำสวัสดี กับเพื่อน และทำความ เคารพครูทุกครั้งที่พบปะกัน ด้วยการกล่าวคำสวัสดี และยกมือไหว้</p>	<p>4. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมาย และวิธีการ ที่จะใช้ในการ ทดลองให้นักเรียนทราบ</p> <p>5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายความหมาย และลักษณะของบุคคลที่มี พฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถามข้อสงสัย</p> <p>6. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกัน ครั้งต่อไป</p> <p>ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 ดำเนินการใช้ เทคนิคแม่แบบ ตามขั้นตอนต่อไปนี้</p> <p>1. <u>ขั้นนำ</u> ครูสนทนาซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องที่สอน</p>
3	เคารพ ทางวาจา	พูดดีเป็น ศรีแก่ตัว	<p>เพื่อให้นักเรียน พูดกับครู เพื่อน และคนอื่นด้วย ถ้อยคำสุภาพมีหางเสียง และใช้คำแทนชื่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม</p>	<p>ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในแต่ละ เรื่อง</p> <p>2. <u>ขั้นเสนอแม่แบบ</u> ครูฉาย วีดิทัศน์ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ</p>

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
4	เคารพ ความคิด เห็น	สัปดาห์ แห่งความ สะอาด	เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟัง ทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่นไม่ คุยโดยไม่ได้รับอนุญาตขณะที่ ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น	พฤติกรรมประชาธิปไตยด้าน การระงับอารมณ์ ในลักษณะที่ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ในแต่ละครั้ง และให้
5	เคารพ ความคิด เห็น	ผมขอโทษ	เพื่อให้นักเรียนรู้จักตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้อื่นพูดโดยไม่พูดแข่ง หรือพูดขยี้ล่อย ๆ ก่อนได้รับ อนุญาต	นักเรียนร่วมกันอภิปราย ซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต เพื่อให้เกิดความคิดที่จะ เลียนแบบพฤติกรรมของ แม่แบบ
6	เคารพ กฎเกณฑ์	เตรียมงาน วันเด็ก	เพื่อให้นักเรียนรู้จักยอมรับ และปฏิบัติตามความคิดเห็น หรือข้อตกลงของกลุ่ม	3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกัน สรุปเนื้อหาที่ได้รับจากการ สังเกตตัวแบบในแต่ละครั้ง
7	เคารพ กฎเกณฑ์	ข้อตกลง	เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ของห้องเรียนและกฎของ โรงเรียน	
8	เคารพ สิทธิของ ผู้อื่น	ไม่เจตนา	เพื่อให้นักเรียนไม่ทำให้ผู้อื่น รำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ	
9	เคารพ สิทธิของ ผู้อื่น	เธอจำ อย่าลืมหิว	เพื่อให้นักเรียนเข้าแถว รับสิ่งของและรับบริการ ตามลำดับ	

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
10	เคารพ สิทธิของผู้อื่น	เหตุเกิด เพราะเปิด กระเป๋า	เพื่อให้นักเรียนไม่หยิบสิ่งของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	
11	เคารพ สิทธิของผู้อื่น	ขออนุญาต	เพื่อให้นักเรียนไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	
12	เคารพ สิทธิของผู้อื่น	จะไม่ทำอีกแล้ว	เพื่อให้นักเรียนไม่ทำให้สมบัติผู้อื่น และ สาธารณสมบัติเสียหาย	
13	พฤติกรรม ประชาธิปไตย ด้าน การระ ธรรม	วันเลือกตั้ง	เพื่อให้นักเรียนเข้าใจว่าพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระธรรมที่ควร ควรพัฒนา มีลักษณะ อย่างเป็น	

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
14	ปัจฉิมนิเทศ		<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมเนียม 2. เพื่อสรุปผลการทดลอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปและทบทวนลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมเนียม ความสำคัญของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมเนียม ความแตกต่างของผู้ที่มีและไม่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมเนียม แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและปิดโปรแกรมการทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 1

หัวข้อ บรมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้วิจัยกับนักเรียนเกิดความคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและวิธีการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เพื่อให้ให้นักเรียนทราบความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย

ด้านคุณธรรม

สื่อการสอน

เอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคุณธรรม

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักกันระหว่างนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน

2. ขั้นดำเนินการทดลอง

- 2.1 ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนหยิบชิ้นส่วนรูปดอกไม้ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ

คนละ 1 ชิ้น

- 2.2 ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์จับคู่กันได้ 5 คู่ พุดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 5 นาที จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมาแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้คนอื่นรู้จักจนครบทั้ง 5 คู่
- 2.3 ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าช่วยให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเอง เพื่อจะได้รู้จักกันและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่นรู้จักด้วย
- 2.4 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ
- 2.5 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมอภิปรายความหมายและลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

3. ขั้นสรุป

ครูให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยครูคอยสังเกตความเข้าใจของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมในสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะพบกันครั้งต่อไป

การประเมินผล

1. สังเกตการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่
2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียนขณะผู้วิจัยพูด
4. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

เนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม

การแสดงออกของนักเรียนตามลักษณะที่เป็นวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยแบ่งออกได้

3 ลักษณะคือ คารวะธรรม สามัคคีธรรม และปัญญารธรรม สำหรับผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม จะแสดงออกขณะที่อยู่ในสังคมโรงเรียนดังต่อไปนี้

1. คารวะธรรม คือการเคารพซึ่งกันและกัน ได้แก่
 - 1.1 เคารพในร่างกาย ได้แก่ แสดงความเคารพเพื่อนด้วยการยิ้ม ทักทาย กล่าวคำ สวัสดี นักเรียนเคารพครู ทุกครั้งที่พบ
 - 1.2 เคารพทางวาจา ได้แก่ การพูดกับเพื่อน ครู และคนอื่น ๆ ด้วยถ้อยคำไพเราะ มีหางเสียงทุกครั้ง ใช้คำแทนชื่อตัวเองเหมาะสม
 - 1.3 เคารพทางความคิดเห็น ได้แก่ การตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่คุย ไม่เล่น ไม่พูดแซงหรือพูดขึ้นลอย ๆ ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด แสดงความคิดเห็น
 - 1.4 เคารพกฎเกณฑ์ ได้แก่ ยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม กฎของห้องเรียน กฎของโรงเรียน
 - 1.5 เคารพสิทธิของผู้อื่น ได้แก่ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นและไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต เข้าแถวรับสิ่งของหรือรับบริการตามลำดับก่อนหลัง ไม่ทำให้ผู้อื่นรำคาญขาดใจหรืออับอายและไม่ทำลายสมบัติของผู้อื่นหรือสาธารณสมบัติให้เสียหาย
- ในที่นี้จะ เน้นการพัฒนาพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม ที่เป็นการแสดงความเคารพทางร่างกาย วาจา ความคิดเห็น เคารพกฎเกณฑ์ และเคารพสิทธิของผู้อื่น ให้เกิดกับนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการที่นักเรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและจะช่วยในการพัฒนาสังคมด้วย

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 2

หัวข้อ การวิเคราะห์การพทางกาย

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนมีทักษะ กล่าวคำสวัสดิ์กับเพื่อน และทาคความเคารพครูทุกครั้งทีพบปะกันด้วยการกล่าวคำสวัสดิ์และยกมือไหว้

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง สวัสดิ์ค่ะ

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้น นำเสนอ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการยิ้มทักทาย กล่าวคำสวัสดิ์กับเพื่อน และความสำคัญของการที่ต้องเคารพครูทุกครั้งทีพบ ว่าใครเคยทำ ใครไม่เคยทำ และมีความรู้สึกร้อย่างไร

2. ขั้น เสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง สวัสดิ์ค่ะ ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการยิ้ม ทักทาย กล่าวคำสวัสดิ์กับเพื่อน และเคารพครูทุกครั้งทีพบ ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ ยูพาและสมชายแสดงการกระทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบการยิ้มที่ทักทาย กล่าวคำสวัสดีกับเพื่อน และเคารพครูทุกครั้งที่พบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>สวัสดีค่ะ</p> <p>ฉากที่ 1</p> <p>บรรยากาศตอนเช้า</p> <p>หน้าประตูโรงเรียน</p>	<p>LS ยุกาเดินมาถึงประตูโรงเรียน</p> <p>สวัสดีครู</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Mcu ยุกา</p> <p>Mcu ครูพยักหน้ารับ</p> <p>LS ยุกาและครู แล้วยุกาก็เดิน</p> <p>จากไป ครูยิ้มด้วยความพอใจ</p>	<p>สวัสดีค่ะ คุณครู</p> <p>สวัสดี ยุกา วันเข้ามาโรงเรียน</p> <p>แต่เช้าเหมือนเดิมนะ</p> <p>ครูคะวันนี้หนูเป็นเวรทำ</p> <p>ความสะอาดห้องเรียนค่ะ</p> <p>จึงต้องรีบมาแต่เช้าค่ะ</p> <p>ดีแล้วยันทำความสะอาด</p> <p>โรงเรียนเราจะได้</p> <p>สะอาด น่ายุ่</p> <p>ครูคะหนูขอตัวก่อนนะคะ</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>ฉากที่ 2</p> <p>ให้ห้องเรียนสุคากำลังกวาดพื้น</p>	<p>Ms ยุกาเดินเข้ามาในห้องแล้วยืมให้สุคา</p> <p>Mcu สุคายืมแล้วพยักหน้ารับ</p> <p>Mcu ยุกา</p>	<p>สวัสดีจ๊ะ สุคาเธอมานานหรือยังขอโทษด้วยนะที่ฉันมาสายไปหน่อย</p> <p>สวัสดีจ๊ะ ยุกา ไม่นายหรือ เธอเก็บกระเป๋าให้เรียบร้อยก่อนแล้วค่อยเอาขยะไปทิ้งก็แล้วกัน ฉันจะกวาดห้องให้เสร็จเพราะเหลืออยู่นิดเดียว</p> <p>ถ้าอย่างนั้นฉันเอาขยะไปทิ้งก่อนนะ</p>
<p>ฉากที่ 3</p> <p>บรรยากาศในห้องเรียนตอนเข้าก่อนโรงเรียนเช้า</p>	<p>Ls นักเรียนจับกลุ่มคุยกัน บางคนกำลังอ่านหนังสือ ยุกาเดินถือถังขยะเข้ามาในห้อง</p> <p>Gs เพื่อน</p>	<p>สวัสดีจ๊ะ เพื่อน ๆ ทุกคน</p> <p>สวัสดี ยุกา</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกล่อง/ภาพ	เสียง
	Mcu ประชาหันไปถามยุพา	ยุพามีอะไรให้ฉันช่วยไหม ไม่มีหรอก ขอบใจมาก
	Mcu ยุพาตอบแล้วหันไปทางกลุ่ม เพื่อนที่เคยกัน	พวกเธอคุยอะไรกันน่าสนุกดี ให้ฉันคุยด้วยคนได้ไหม
	Mcu สุดใจ	มาคุยยุพา พวกเรากำลังคุย เรื่องข้อมกัฟ้าเมื่อวานนี้ สนุกดี
	Cu ยุพา	ฉันพูดเล่น เดี๋ยวต้องช่วย สุดากวาดพื้นต่ออีกหน่อยจะ
	Ls สมชายกำลังเดินเข้ามาในห้อง	
	Cu ยุพาหันไปมอง	สวีสวีจำ สมชายวันเนี่ย แต่เข้าเหมือนกันนะจะ
	Ls สมชาย เดินเอากระเป๋า ไปเก็บแล้วเดินไปตบไหล่ประชา อย่างแรง	อ้อ
	Mcu ประชา	ไอ้ย เจ็บนะ ทำไมต้องตบกัน แรง ๆ ด้วย
	Gs เพื่อน ๆ ในห้องหันไปมอง สมชาย	จะชวนไปเล่นฟุตบอล ตบเบา ๆ แค่นี้ ทำเป็นร้อง เสียงดัง

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Mcu ประชา	ก็มันเจ็บ
	Mcu สมชาย	เพื่อนฝูงกันหยอกกันตลกหน่อยก็ ไม่ได้ แค่อั๊กทายเท่านั้น
	Cu ประชา	ทำไมเธอไม่ตั๊กทายเหมือน คนอื่นเขา ยืมให้หรือ
	Cu สมชาย	กล่าวคำสวัสดิ์ ก็ได้
	Cu ประชา	แบบนี้มันดูไม่สนิทกัน แต่แบบที่เธอตั๊กทายโดย การตบแรง ๆ นี้ เพื่อน ๆ
	Cu สมชาย	เจ็บนะ
	Cu ประชา	พูดมากอยู่นั้นแหละจะไป เตะบอลกับฉันไหม
	Mcu สมชาย	ไม่พรอกจะอ่านหนังสือ สักหน่อย
	Mcu สมชายเดินออกจากห้องอย่าง รีบร้อน จังหวะกับครูงามตา	ถ้าอย่างนั้นก็ตามใจ
	Mcu ครู	โอ๊ย! สมชายเธอจะรีบ ไปไหน
	Cu สมชาย	จะไปเล่นฟุตบอลครับ
	Mcu ครูงามตา ยืนมองตามแล้ว ส่ายหน้า	

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 4 ในห้องเรียนในตอนเช้า	<p>Ls ครูสุจิตราเดินเข้ามาในห้อง</p> <p>Mcu หัวหน้าชั้น นักเรียน</p> <p>Mcu Zoom out Ls ครูเห็นนักเรียน</p> <p>Insert Mcu นักเรียน Pan ไปหยุด ที่ยุพา</p> <p>Gs นักเรียนทุกคนปรบมือ</p> <p>Mcu ยุพาลุกขึ้นยืนพูดแล้วนั่งลง</p>	<p>นักเรียนท้อความเคารพ สวัสดีครับ! ค่ะ! คุณครู สวัสดีค่ะ นักเรียน</p> <p>ครูอยากแจ้งข่าวดีให้ทราบ คืออาจารย์ใหญ่ ท่านชมเชย ยุพาเพื่อนร่วมห้องของ พวกเราว่าเป็นเด็กดี มีสัมมาคารวะต่อครูทุกท่าน และเพื่อน ๆ ทุกคน นักเรียน สมควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ทุกคนปรบมือให้ยุพาด้วย เสียงปรบมือ</p> <p>ขอบคุณค่ะ คุณครู และขอบใจเพื่อน ๆ ทุกคนค่ะ</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="544 399 639 437">Mcu ครู</p> <p data-bbox="544 586 884 623">Insert Mcu นักเรียน PAN</p> <p data-bbox="544 648 724 685">ไปหยุดที่สมชาย</p> <p data-bbox="544 1038 772 1075">Cu สมชายก้มหน้า</p> <p data-bbox="544 1106 639 1143">Cu ครู</p> <p data-bbox="544 1168 756 1205">Cu สมชายสะดุ้ง</p> <p data-bbox="544 1230 916 1328">Cu Zoom out Ls ครู เห็นนักเรียน</p> <p data-bbox="544 1612 708 1649">Gs นักเรียน</p>	<p data-bbox="1010 389 1345 1006">และอีกเรื่องหนึ่งคือครูงามตา ผากบอกว่ามีนักเรียนห้องเราคนหนึ่งวิ่งชนครูแล้วไม่รู้จักขอโทษ แต่ครูงามตาไม่ได้บอกหรือว่าเป็นใคร ครูจึงอยากให้คน ๆ นั้น ปรับปรุงตัวเอง เจอครูไม่ยอมท้อ ความเคารพ แล้วยังวิ่งชน ไม่ยอมขอโทษอีก</p> <p data-bbox="1010 1100 1345 1783">สมชายเป็นอะไรหรือเปล่าเปล่าครับ ถ้าอย่างนั้นก็ดีแล้ว ครูขอให้นักเรียนท่านแบบฝึกหัดต่อจากเมื่อวาน จากข้อ 5 - ข้อ 10 เพราะครูใหญ่เรียกประชุมด่วน คงใช้เวลาไม่เกิน 30 นาที ถ้าใครทำเสร็จแล้วเอาไปส่งไว้บนโต๊ะ แล้วอ่านหนังสืออยู่ในห้องเงียบ ๆ</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Mcu ครูคณาพิกา	ครูต้องรีบ ไปแล้วแค่นี้จะ
	Gs นักเรียน	จ๊ะ อย่างลืมนี่ครูสั่ง
	Mcu นักเรียนนั่งทำการบ้านในห้อง	ครับ ค่ะ
	Mcu คนที่ทำเสร็จเดินไปส่งที่โต๊ะครู	
	Pan นักเรียนบางคนอ่านหนังสือที่โต๊ะ	
	Mcu สมชายเดินเอาสมุดไปส่งที่ โต๊ะครู แล้วเดินไปหาประจำ ที่นั่งอ่านหนังสืออยู่	
	Mcu สมชาย	ประจำอ่านหนังสืออยู่หรือ
	Mcu ประจำ	ใช้มีอะไรหรือ
	Cu สมชาย	เมื่อเข้าฉันขอโทษเธอนะ
		ที่ทักเธอแรงไปหน่อย
	Cu ประจำ	ไม่เป็นไรหรอก ฉันก็
		ขอโทษเธอเหมือนกันที่
		พูดแรงกับเธอ
	Cu สมชาย	ไม่เป็นไรหรอกต่อไปนี้
		ฉันจะไม่ทักทายเธอแบบเดิม
		อีกแล้ว
	Cu ประจำ	ก็ดี กับฉันไม่เป็นไรหรอก
		เพราะเป็นเพื่อนกันแต่ถ้า
		เธอทักคนอื่นแรง ๆ แบบนี้
		อาจทำให้เขาไม่พอใจได้

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="523 389 671 426">McU สมชาย</p> <p data-bbox="523 762 703 820">Cu ประชั่ม</p> <p data-bbox="523 893 900 951">McU สมชายและประชั่มให้กัน</p>	<p data-bbox="986 381 1315 872"> ฉันเข้าใจเธอดีขอบใจมาก ที่ช่วยเตือนและอีกอย่าง ตอนเที่ยงเธอไปเป็นเพื่อน ฉันหน่อยนะ ฉันจะไปขอโทษ ครูงามคาที่ฉันวิ่งชนเมื่อ เช้าแล้วไม่ได้ขอโทษ ได้สิ ฉันดีใจจริง ๆ ที่มี เพื่อนอย่างเธอนะสมชาย </p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 3

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพทางวาจา

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียน พุคกับครู เพื่อนและคนอื่นด้วยถ้อยคำสุภาพ มีทางเสียง รู้จักใช้คำแทนชื่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม

สื่อวิทัศน์ วิทัศน์ เรื่อง พุคดีเป็นศรีแก่ตัว

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ การพุดกับครูเพื่อน และคนอื่นด้วยถ้อยคำสุภาพ มีทางเสียง รู้จักใช้คำแทนชื่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม ว่าใครเคยพุดใครไม่เคยพุดและรู้สึกร้อย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวิทัศน์ เรื่อง พุคดีเป็นศรีแก่ตัว ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพุดกับครู เพื่อน และคนอื่น ด้วยถ้อยคำสุภาพมีทางเสียง รู้จักใช้คำแทนชื่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม ให้นักเรียนดู พร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของละครแม่แบบ ยูพา และสุกัณฐา แสดงการกระทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวกับการพูดกับครู เพื่อน และคนอื่น ด้วยถ้อยคำสุภาพ มีหางเสียง รู้จักใช้คำแทนชื่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม แล้วครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>พุดดีเป็นศรีแก่ตัวเอง ฉากที่ 1 บรรยากาศตอนเข้าก่อน โรงเรียนเข้า</p>	<p>Ls บรรยากาศในโรงเรียน</p> <p>Ls อรวรรณ นั่งทำงานอยู่ที่โต๊ะ ยุกาเดินเข้ามาในห้อง</p> <p>Mcu อรวรรณ</p> <p>Mcu ยุกา</p> <p>Mcu อรวรรณ</p> <p>Mcu ยุกา</p> <p>Mcu อรวรรณ</p> <p>Ls สุกัญญา เดินเข้ามาในห้องเอา กระเป๋าไปเก็บที่โต๊ะแล้วเดิน มาหายุกา</p> <p>Mcu สุกัญญา</p> <p>Mcu ยุกา</p> <p>Cu สุกัญญา</p>	<p>อรวรรณ ทำอะไรอยู่จะ ทำการบ้าน เพราะเมื่อคืน ปวดท้องมากเลยทำไม่ เสร็จ</p> <p>มีอะไรให้ฉันช่วยไหมจะ ไม่มีฉันต้องทำเอง แล้วยัง เหลืออยู่ข้อเดียวก็จะ เสร็จแล้ว</p> <p>ถ้าอย่างนั้นฉันจะอ่านหนังสือ รอให้เธอทำการบ้านเสร็จ ก่อนค่อยไปเล่นกันดีไหมจะ ก็ดีจะ</p> <p>ยูกาอ่านหนังสืออะไร หนังสือภาษาไทยจะ</p> <p>โอ๊ย เธอไม่ต้องมาพูด จะจำ กับฉันหรอก พูดธรรมดาก็ได้</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu ยุกพา</p> <p>Cu สุกัญญา</p> <p>Mcu ยุกพา เปิดกระเป๋าหยิบสมุดให้ สุกัญญา</p> <p>Mcu อรวรรณ</p> <p>Mcu สุกัญญา</p> <p>Mcu อรวรรณ</p> <p>Mcu ยุกพา</p> <p>Mcu Zoom out Ls สุกัญญา เห็น</p> <p>Mcu วรณาเดินเข้ามา</p> <p>Mcu วรณา</p> <p>Mcu อรวรรณ</p>	<p>ฉันก็พูดธรรมดาแล้วนะจ๊ะ</p> <p>ราคาอยู่ แม่พวกปากหวาน</p> <p>จิงเลย ฉันยิ้มสมุดการบ้าน</p> <p>เธอพน้อยซี</p> <p>จะยิ้มของคนอื่นแท้ ๆ</p> <p>ไม่รู้จิกพูดเพราะ ๆ กับเขา</p> <p>และยังไม่รู้จักขอบคุณเขาด้วย</p> <p>เธอว่าใครอรวรรณว่า</p> <p>พูดไม่เพราะและไม่รู้จัก</p> <p>ขอบคุณคนอื่น เธอว่าฉัน</p> <p>ใช้ไหม</p> <p>ใช่ ฉันราคาพูดไม่เพราะ</p> <p>พอแล้วเป็นเพื่อนกัน</p> <p>อย่าทะเลาะกัน</p> <p>ไม่ได้ยิ้มตัวเองสักหน่อย</p> <p>ทำเป็นพูดมาก</p> <p>สวัสดิ์จีจะทุกคน อรวรรณ</p> <p>ยุกพาไปเล่นวอลเลย์กันไหม</p> <p>ไปซี ทำงานเสร็จแล้วพอดี</p> <p>ไปเถอะ</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 2 บรรยากาศในห้องเรียน	<p>Ls ยุกา อรวรรณ และวรรณ เดินออกไปจากห้อง</p> <p>Cu สุกัญญามองตาม</p> <p>Mcu/Pan กิตติ สมชาย สุธา ปรีชา และสุกัญญา กำลังเลือกหัวข้อ รายงาน</p> <p>Mcu กิตติ</p> <p>Mcu สมชาย</p> <p>Mcu สุรัชย์</p> <p>Mcu สุกัญญา</p>	<p>พวกเราจะเลือกประเทศ อะไรดี</p> <p>ประเทศลาวดีไหม เราจะ ได้ว่าประชาชนเขาประกอบ อาชีพอะไร มีศิลปวัฒนธรรม เหมือนเราหรือเปล่า</p> <p>ประเทศเขมรก็น่าสนใจนะ จะเลือกประเทศอะไรก็เลือก จริง ๆ พวกกันอยู่ได้</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	McU สมชาย	สุกัญญา พูดดี ๆ หน่อยซี ทำไมต้องตะโกนด้วย
	McU สุกัญญา	ฉันก็พูดอย่างนี้ เธอว่า ไม่เพราะก็อย่าฟังสิ
	McU สุดา	เลือกประเทศลาวก็ดีนะ
	McU สุกัญญา	เออ นั่นแหละดีแล้ว
	McU สมชาย	สุกัญญา เธอเป็นผู้หญิงแท้ ๆ แต่พูดจาไม่น่าฟังเลย ทำไม ไม่พูดให้เพราะ ๆ เหมือน ยุพาเขาบ้าง
	Cu สุกัญญา	เรื่องของฉันเธอไม่เกี่ยว
	Cu สมชาย	ใช้เงินไม่เกี่ยวแต่กลัวว่า สักวันหนึ่งจะไม่มีเพื่อน ๆ พูดกับเธอสักคน
	Cu สุกัญญา	ไม่มีใครพูดกับฉันแล้วมันหนัก ส่วนไหนของเธอ
	McU สมชายเงียบเพื่อน ๆ ในกลุ่ม มองหน้ากัน	

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	Mcu สมชาย	ถ้าอย่างงั้นก็เลือกประเทศลาวนี่แหละ เราแบ่งงานกันไปเลยนะ ว่าใครได้เรื่องอะไรไปคืนมาแล้ว ต้องเอามาช่วยกันดูอีกที ก่อนเขียนส่งครู แค่นี้ก็จบง่ายนิดเดียว
	Mcu สุดา	พูดง่าย แต่เวลาทำมันยาก
	Mcu สุกัญญา	จะยากอะไรก็ทำตามที่ฉันพูดซี
	Mcu กิตติ	ประชุมกันมาตั้งนานสรุปไม่ได้ซักที
	Mcu สุรัชย์	ก็มีคนพูดไม่รู้เรื่องอยู่ด้วย
	Mcu สุกัญญา	เธอรว่าใครพูดไม่รู้เรื่อง
	Mcu สุรัชย์	ฉันไม่ได้เอ่ยชื่อใครเธอก็อย่าเดียดร้อนสิ ผู้หญิงอะไรปากจืดจางเลย
	Mcu สุกัญญา	ฉันจะปากจืดอย่างไรก็เรื่องของฉัน
	Mcu สุดา	พอเถอะไต ๆ กันแล้วทะเลาะกันอยู่ได้

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
จากที่ 3 ในวันต่อมา	McU สุกัญญา	ก็พวกนั้นนะซี ขอบหาเรื่อง ฉันอยู่เรื่อย ๆ
	McU สมชาย	ฉันว่าแบ่งหัวข้อมแล้วแยกย้าย กันไปค้่งงานเถอะ
	McU Zoom out → Ls สุกัญญา นั่งอยู่ คนเดียวได้ต้นไม้ยูพาเดิน เข้าไปหา	สุกัญญา ทำไมไม่ไปเล่นกับ เพื่อนมานั่งอยู่คนเดียวทำไม มีอะไร ไม่สบายใจหรือเปล่า ถ้ามีอะไรที่จะให้ฉันช่วยก็ บอกมานะจ๊ะ ฉันยินดีมาก ถ้าได้ช่วยเธอ ฉันคิดว่าเพื่อนพยายาม หนีฉันไม่มีใครอยากให้ฉัน
	Cu สุกัญญา	เล่นด้วย ไม่มีใครอยากคุย กับฉัน ไม่เหมือนเธอที่ เพื่อน ๆ รักและชอบคุยกับ เธอรวมทั้งคุณครูทุกคน
	Cu ยูพา	เธอคิดไปเองหรือเปล่าจ๊ะ

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="539 457 683 499">Cu สุกัญญา</p> <p data-bbox="539 592 762 634">Insert Mcu ยุกา</p> <p data-bbox="539 789 667 830">Mcu ยุกา</p> <p data-bbox="539 1172 683 1214">Cu สุกัญญา</p> <p data-bbox="539 1234 651 1276">Mcu ยุกา</p> <p data-bbox="539 1359 799 1400">Insert Mcu สุกัญญา</p>	<p data-bbox="1002 457 1326 747">เปล่าเลยมีหลายคนพูดกับฉัน เลยว่าฉันพูดไม่เพราะก็ฉัน พูดแบบนี้มาตั้งนาน และที่ บ้านฉันก็พูดแบบนี้ ไม่เห็น มีใครว่าอะไร</p> <p data-bbox="1002 768 1310 1141">เธออาจจะพูดแบบนี้ที่บ้าน ได้เพราะเธอชินและที่บ้าน ของเธอก็พูดกันแบบนี้แต่นี้ เป็นที่โรงเรียน ถ้าเธอ สามารถเปลี่ยนได้ก็จะดี นะจ๊ะ</p> <p data-bbox="1002 1162 1342 1721">ฉันควรจะพูดแบบไหนล่ะ รู้จักใช้คำแทนตัวเองว่า ฉันหรือเราใช้คำแทนเพื่อนว่า เธอพูดมีคาลงท้ายว่า ค่ะ จ๊ะ กับทุกคน ไม่เฉพาะแต่ครู เท่านั้น และรู้จักขอบคุณและ ขอโทษในโอกาสที่เหมาะสม แค่นี้เพื่อน ๆ ก็จะรักเธอ ทุกคน เองแหละจ๊ะ</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="536 401 683 439">McU สุกัญญา</p> <p data-bbox="536 534 651 571">McU ยุกพา</p> <p data-bbox="536 712 810 770">McU สุกัญญา ยืมให้ยุกพา</p>	<p data-bbox="1002 401 1264 439">ฉันจะพยายาม ขอบใจ</p> <p data-bbox="1002 464 1232 501">เธอมาก นะจ๊ะยุกพา</p> <p data-bbox="1002 526 1295 563">ไม่เป็นไรหรอก เห็นไหม</p> <p data-bbox="1002 588 1327 625">ฉันบอกเธอเป็นเตี้ยว เธอก็</p> <p data-bbox="1002 650 1264 687">สามารถพูดได้แล้วนี่จ๊ะ</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 4

หัวข้อ การวิเคราะห์สภาพทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียน ตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ ประชา วิไล กิตติ แสดงการทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 4

หัวข้อ การระดมความคิดทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ ประชา วิไล กิตติ แสดงการทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 4

หัวข้อ การระดมความคิดทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียน เกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ ประชา วิไล กิตติ แสดงการทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 4

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ พระชา วิไล กิตติ แสดงการทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 4

หัวข้อ การระดมความคิดทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง สับดาห์แห่งความสะอาด ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ ประชา วิไล กิตติ แสดงการทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ การตั้งใจฟัง
 ทุกครั้งที่ผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุยกัน ขณะที่ผู้อื่น กำลังพูดแสดงความคิดเห็น แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการคู่มือทัศนแม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>McU วิไลก้มหน้าเขียนหนังสือแล้ว หันไปพูดกับวิไล</p> <p>McU หัวหน้า</p> <p>Gs ทั้งห้องเงียบเห็นกิตติลุกขึ้นไปหา ประชา</p> <p>McU ประชา</p> <p>McU หัวหน้า</p> <p>McU กิตติ</p> <p>Gs ทุกคนหันไปมองกิตติ</p> <p>McU ยุกพายกมือ</p> <p>McU สู้ใจยกมือ</p> <p>McU อรวรรณ</p> <p>McU สมศักดิ์ยกมือ</p> <p>Ms สุรัชชัยสะกิดกิตติ</p>	<p>สคูยืมยางลบหน่อยซี ว่าไงครับ ใครมีความคิดเห็น อย่างไรเสนอได้เลยครับ</p> <p>ประชาอ่านบ้างซี เดี๋ยวฉันยังอ่านไม่เสร็จเลย กิตติมีอะไรหรือ จะยืมหนังสือการ์ตูนปรีชา</p> <p>ฉันขอกถามเพื่อนในห้องว่า ห้องเราอยากได้รางวัล หรือเปล่า ถ้าอยากได้ต้อง ช่วยกันคิด แต่ถ้าไม่ต้องการ ก็ทำความสะอาดแบบนี้ไป เรื่อย ๆ</p> <p>ฉันอยากให้ห้องเราชนะเลิศ ในครั้งนี้</p> <p>ฉันก็คิดเหมือนสู้ใจ ฉันก็เห็นด้วยกับสู้ใจ กิตติเมื่อคืนละครที่วิสุนกนะ เธอดูหรือเปล่า</p>

เรื่อง/จาก	มมกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu กิตติ</p> <p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Mcu กิตติหันไปพูดกับหัวหน้า</p> <p>Mcu/Pan กิตติหันไปทางประชา ประชาพูดแล้วโยนหนังสือให้</p> <p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Gs นักเรียนส่วนใหญ่ยกมือ</p> <p>Cu หัวหน้า</p> <p>Ms กิตติอ่านหนังสือการ์ตูนกับสุรัชย์</p>	<p>ดูซิฉันก็ว่าสนุกดี</p> <p>กิตติกับสุรัชย์มีความเห็น อย่างไรบ้าง</p> <p>ก็ไม่มีอะไรนี่ ใครว่า อะไรฉันเห็นด้วย</p> <p>ประชา อ่านจบหรือยัง เร็ว ๆ หน่อยซิ เราจะได้ อ่านจัง</p> <p>เอาไปเลย (ประชาพูด)</p> <p>ใครอยากให้ห้องเราชนะ ในการประกวดความสะอาด ครั้งนี้บ้าง</p> <p>ขอบคุณครับ มาช่วยกัน วางแผนดีกว่าจะทำความ สะอาดห้องอย่างไรผมขอร้อง ให้ทุกคนกรุณาพูดคุยกันและ หยุดทำงานอย่างอื่นก่อน เพราะเรามีเวลาไม่มากนัก</p>

เรื่อง/จาก	มุกล่อง/ภาพ	เสียง
	<p>Cu Zoom out → Mcu วิลัยยังคงก้ม หน้าเขียนหนังสือ เล่น</p> <p>Ms สุกัญญาหันไปคุยกับบรรณา วัลภาพูดลบบ่อยๆได้ะ</p> <p>Mcu Zoom out → Ls หัวหน้าเห็น ครูเดินเข้ามาในห้อง</p> <p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Cu ครูหันไปมองวัลภา</p> <p>Mcu วัลภาเงยมองหน้าครู</p> <p>Mcu ครู</p>	<p>ถ้าทุกคนไม่ทานและไม่ให้ ความร่วมมือ ผมคิดว่าคงไม่มี ประโยชน์ที่จะประชุมต่อ ผมขอปิดการประชุม กำลังประชุมกันอยู่หรือ มีปัญหาอะไรหรือเปล่า</p> <p>กำลังวางแผนทำความสะอาด ห้องครับ เพื่อประกวดสัปดาห์ ความสะอาด แล้วสมาชิก บางคนก็ไม่ให้ความร่วมมือ วัลภาเป็นอะไร ไม่สบายหรือ เปล่า</p> <p>เปล่าค่ะ</p> <p>ครูมีความคิดว่าให้ทุกคน ไปพักสัก 5 นาที แล้วค่อย มาประชุมกันใหม่ดีกว่านะ เพราะรู้สึกทุกคนอยาก พักแล้ว หัวหน้าคิดว่าดีไหม</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Gs นักเรียน ลุกขึ้นเดินออกนอกห้อง</p> <p>Cu ครู</p> <p>Cu หัวหน้าเดินไปหาครู</p> <p>Cu ครู</p> <p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Cu หัวหน้า</p> <p>Ls ทุกคนทยอยเข้ามาในห้อง</p> <p>Mcu หัวหน้า</p>	<p>ดีครับ ทุกคนพัก 5 นาที แล้วค่อยกลับมาประชุมใหม่</p> <p>หัวหน้า เคยมาหาครูหน่อย</p> <p>หัวหน้า เพราะอะไร การประชุมจึงเป็นแบบนี้ พวกเขาไม่ตั้งใจฟังเลย</p> <p>บางคนพูดลับ บางคนอ่าน การ์ตูน บางคนก็คุยกัน เรื่องอื่น ผมก็เลยคิดจะ เลิกประชุม</p> <p>ถ้าอย่างนั้นครูช่วยก็แล้วกัน เธอไปพักหน่อยก็ได้</p> <p>ขอบคุณครับ</p> <p>เมื่อทุกคนมาครบแล้ว ผมขอเปิดการประชุมต่อ ก่อนอื่นผมขอ เชิญคุณครู คุยอะไรกับพวกเราเรานิดหน่อย ก่อน เชิญครับ</p>

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="539 389 639 430">Mcu ครู</p> <p data-bbox="539 576 879 617">Insert Mcu นักเรียน Pan</p> <p data-bbox="539 1286 772 1328">Cu ประชาสัมพันธ์</p> <p data-bbox="539 1348 981 1452">Cu/Pan สูดากับกับวิไลหันมาสบตากันแล้วก้มหน้า</p> <p data-bbox="539 1473 868 1514">Mcu กิตติกับสุรัชย์หลบตาครู</p> <p data-bbox="539 1535 639 1576">Mcu ครู</p>	<p data-bbox="1002 375 1345 1255">ครูดีใจมากที่พวกเราตกลงใจกันทำความสะอาดห้องเพื่อประกวดสัปดาห์ความสะอาด หลังจากได้พักมาแล้ว ครูคิดว่าพวกเราคงตั้งใจฟังเพื่อนพูดมากขึ้น ครูขอร้องนะคะ ขณะที่มีการประชุมและกำลังอภิปรายอยู่ให้นักเรียนตั้งใจฟังด้วย เพราะการฟังคนอื่นจะทำให้เรามีความรู้ตามไปด้วย หนังสือการ์ตูนหรือการคุยกันเรื่องอื่นควรเก็บไว้ อ่านหรือคุยกันในเวลาว่าง</p> <p data-bbox="1002 1524 1289 1701">ครูจะเตือนไว้แค่นี้แหละ หัวหน้าเชิญประชุมต่อได้แล้วค่ะ</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Mcu หัวหน้า	ขอบคุณครับ มีใครจะเสนอ
	Mcu กิตติ	อะไรเพิ่มเติมอีกไหมครับ
	Mcu ประชา	แบ่งกลุ่มกันทำงานดีไหมครับ
	Mcu ประชา	จะได้เสร็จเร็ว
	Mcu ประชา	จริงด้วยครับ แบ่งกลุ่มเลยว่า
	Mcu ประชา	กลุ่มไหนดี กลุ่มไหนดีกว่า
	Mcu ประชา	ทยากโยบเนพदान กลุ่มไหน
	Mcu ประชา	จัดป้ายนิเทศ
	Cu Zoom out → Gs หัวหน้า	ขอบคุณมากครับ เป็นข้อเสนอ
	Mcu ยุกา	ที่ดี คนอื่นว่าอย่างไรครับ
	Mcu หัวหน้า	ที่กิตติกับประชาพูดก็เหมือน
	Mcu หัวหน้า	กันฉันเห็นด้วย
	Gs ทุกคนเงียบ	มีใครจะเสนออะไรเพิ่มเติม
	Mcu หัวหน้า	อีกไหม
	Mcu หัวหน้า	ตกลงเราจะแบ่งกลุ่มกัน
	Mcu หัวหน้า	ทำงาน
	Mcu หัวหน้า	เราคงต้องไปเข้าแถว
	Mcu หัวหน้า	ก่อนแล้วค่อยกลับมาประชุม
	Mcu หัวหน้า	กันต่อเพราะประชุมยังไม่
	Mcu หัวหน้า	เสร็จ

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu ครู</p> <p>Insert Mcu นักเรียน Pan</p> <p>Cu/ Pan กิตติกับสุรัชย์หันมา สบตากัน</p> <p>Mcu สุกัญญาภิวัลย์ภาพลบตาครู</p> <p>Cu ครู</p> <p>Ls ทุกคนลุกออกจากห้อง</p>	<p>เตรียมตัวไปเข้าแถวก่อน แล้วค่อยมาประชุมต่อครูจะ อยู่เป็นเพื่อน นี่ถ้าพวกเรา ตั้งใจฟังเรื่องที่หัวหน้าพูด ตอนแรก ป่านนี้คงประชุม เสร็จไปแล้ว ไม่ต้องเสีย เวลาขนาดนี้ ที่หลังถ้ามีใคร พูด ให้พวกเราตั้งใจฟัง ให้มากกว่านี้ เพื่อเป็นการให้ เกียรติแก่ผู้พูดและเป็นการ แสดงความเคารพอย่างหนึ่ง ด้วย</p> <p>ไปเข้าแถวได้แล้วค่ะ</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 5

หัวข้อ การระดมความคิดทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นโดยการตั้งใจฟังขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด โดยไม่พูดแทรกหรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับอนุญาต

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ผมขอโทษ

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนว่าในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด มีคนพูดแทรกหรือพูดขึ้นลอย ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต นักเรียนคิดว่าการกระทำนั้นเหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์เรื่อง ผมขอโทษ ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการพูดแทรกหรือพูดขึ้นมาลอย ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดและผลเสียของการตั้งใจฟังโดยไม่พูดแทรกหรือพูดขึ้นมาลอย ๆ ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร กิตติ และสุรชัย ว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ และพฤติกรรมนั้นเกิดผลเสียอย่างไร สมควรที่จะเปลี่ยนแปลง หรือไม่

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเกี่ยวกับการตั้งใจฟังขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดโดยไม่พูดแซงหรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับอนุญาต แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/ฉาก	ภาพ	เสียง
<p>ผมขอโทษ</p> <p>ฉากที่ 1</p> <p>บรรยากาศในชั้นเรียน</p>	<p>Fade in บรรยากาศในชั้นเรียนขณะที่</p> <p>ครูกำลังอธิบาย เรื่อง สารอาหาร</p> <p>Zoom in mcu ครู</p> <p>GS นักเรียน</p> <p>Mcu สมชายยกมือ</p> <p>Mcu ยุพายยกมือ</p> <p>Cu กิตติ</p> <p>Gs นักเรียน</p> <p>Cu ครูหันไปมองกิตติ</p> <p>Mcu กัลยา ยกมือ</p> <p>Mcu ปรีชา ยกมือ</p> <p>Cu ครู</p>	<p>เราจะเรียนเรื่อง</p> <p>สารอาหาร ก่อนอื่น</p> <p>นักเรียนลองบอกมา</p> <p>ก่อนว่า เมื่อเข้าใคร</p> <p>รับประทานอาหารอะไร</p> <p>บ้าง</p> <p>ทานข้าวกับไข่เจียว ครับ</p> <p>ทานข้าวกับไข่ต้มค่ะ</p> <p>ผมทานข้าวกับช้อนครับ</p> <p>เสียงหัวเราะ</p> <p>กิตติอย่างนอกเรื่อง</p> <p>คนอื่นลองบอกมาก็สิ</p> <p>เมื่อเข้าทานข้าวกับอะไร</p> <p>ทานกับต้มยำปลาค่ะ</p> <p>ผมทานกับแกงป่าไก่ครับ</p> <p>ดีมากพอดีนี่ก่อน คราวนี้</p> <p>มาดูสิว่าอาหารที่เรา</p> <p>รับประทานอาหารเข้าไปมี</p> <p>สารอาหารอะไรอยู่บ้าง</p>

เรื่อง/จาก	ภาพ	เสียง
	<p>Mcu ยุพายกมือ</p> <p>Cu กิตติ</p> <p>Gs นักเรียน</p> <p>Cu ครูมองกิตติแล้วหันมา พูดกับ อรวรรณ</p> <p>Mcu/Tilt up อรวรรณลุกขึ้นยืน</p> <p>Cu ครู</p> <p>Cu กิตติ</p> <p>Mcu ครูหันไปมองกิตติ</p> <p>Cu กิตติ</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Gs นักเรียนบางคนหัวเราะบางคน นั่งเงยบ</p>	<p>โปรตีนค่ะ</p> <p>ผมว่าน่าจะเรียกโปรตีน</p> <p>นะครับ จะได้สุขภาพ</p> <p>เสียงหัวเราะ</p> <p>อรวรรณหนูใหม่มีสาร</p> <p>อาหารอะไรอีก บ้าง</p> <p>นอกจากโปรตีน</p> <p>คาร์โบไฮเดรต ไขมัน</p> <p>เกลือแร่ วิตามิน และน้ำ</p> <p>ค่ะ</p> <p>ดีมาก ถูกต้อง</p> <p>น้ำมันก๊าดจัดอยู่ในไขมัน</p> <p>ด้วยหรือเปล่าครับ</p> <p>แล้วกิตติรับประทานน้ำมัน</p> <p>ก๊าดด้วยหรือเปล่านั้น</p> <p>เปล่าครับ</p> <p>เรากำลังพูดถึงสาร</p> <p>อาหารที่ร่างกายได้รับ</p> <p>จากอาหารที่รับประทาน</p> <p>เข้าไปอยู่นะคะ</p>

เรื่อง/จาก	ภาพ	เสียง
	<p>Cu ครู</p> <p>Mcu/Tilt up สมศักดิ์ ลูกขึ้นยืน หันไปมองกิตติ แล้วนั่งลง</p> <p>Cu ครู</p> <p>Mcu/Tilt up ยุกาลูกขึ้นยืน</p> <p>Cu สุรัชชัย</p> <p>Gs นักเรียน</p> <p>Cu สุรัชชัยหันไปยิ้มกับกิตติ</p> <p>Cu ครูหันไปมองสุรัชชัย แล้วหันกลับ</p>	<p>โปรตีนได้จากอาหาร จากพวกไหนคะ สมศักดิ์ จากพวกเนื้อสัตว์ น้านม กิตติ พุดแทรก และถั่วบางชนิดครับ</p> <p>ดีมากแล้วคาร์โบไฮเดรต มีอยู่ในอาหารจากพวกไหน ยูกา</p> <p>อาหารจากพวกแป้ง เช่น ข้าว เผือก มัน ค่ะ ถ้าอย่างนั้น อริสมันต์ ก็มี คาร์โบไฮเดรต อยู่ด้วย ครับ</p> <p>หัวเราะ</p> <p>พุดอะไรให้เข้าเรื่อง หน่อยนะคะ อรรรรตอบ ถูกต้องแล้วนะคะ ต่อไป ไขมันมีอยู่ในอาหาร</p>

เรื่อง/ฉาก	ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="544 706 754 741">McU ประชาชนมือ</p> <p data-bbox="544 779 643 814">Cu ครู</p> <p data-bbox="544 830 916 886">McU/Tilt up ประชาชนขึ้นยืน</p> <p data-bbox="544 907 643 942">Cu ครู</p> <p data-bbox="544 1483 663 1518">Cu กิตติ</p> <p data-bbox="544 1674 983 1777">McU นักเรียนหันมามองกิตติด้วยสีหน้า ไม่พอใจ</p>	<p data-bbox="1038 375 1331 675">จากพวกนั้นต่าง ๆ ทั้งที่ ได้จากพืชและสัตว์แล้ว เกลือแร่ และวิตามินจะ ได้จากอาหารจากพวก ไหนคะ</p> <p data-bbox="1038 779 1121 814">ประชา</p> <p data-bbox="1038 830 1318 886">ผักและผลไม้ทุกชนิดครับ</p> <p data-bbox="1038 907 1331 1452">ถูกต้องค่ะ ส่วนน้ำจะ เป็นส่วนประกอบที่มีอยู่ใน อาหารที่เรารับประทาน เข้าไปเกือบทุกชนิดถึง ตอนนี้ทุกคนคงรู้แล้วสินะ ว่าเราได้รับสารอาหาร อะไรบ้างจากอาหารที่ เรารับประทานไป เมื่อเช้า</p> <p data-bbox="1038 1483 1289 1643">ผมรับประทานกับช้อน แล้วจะได้สารอาหาร อะไรล่ะครับ</p>

เรื่อง/ฉาก	ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="544 385 639 422">Mcu ครู</p> <p data-bbox="544 1218 660 1255">Cu กิตติ</p> <p data-bbox="544 1342 963 1442">Mcu นักเรียนนั่งเงียบและหันไปมอง กิตติด้วยสายตาตาทัน</p> <p data-bbox="544 1466 852 1504">Cu กิตติหันไปยิ้มให้สุรัชย์</p>	<p data-bbox="1038 375 1332 1189">ในวันหนึ่ง ๆ เราควรจะ รับประทานอาหารให้ได้ สารอาหารครบทุกตัว เพราะสารอาหารแต่ละ ชนิดจะให้ประโยชน์ต่อ ร่างกายไม่เหมือนกัน เช่น โปรตีน จะเป็น ตัวช่วยเสริมสร้างความ เจริญเติบโตและซ่อม แซมส่วนที่สึกหรอ รวมถึง เกลือแร่กับวิตามินที่ช่วย ซ่อมแซมส่วนสึกหรอ เหมือนกัน</p> <p data-bbox="1038 1218 1332 1317">แล้ววิตามินจะช่วยซ่อมรถ ได้ไหมครับ</p>

เรื่อง/ฉาก	ภาพ	เสียง
	Cu ครูหันไปมองกิตติ	กิตติคิดว่า เธอจะพูด
		นอกเรื่องมาก ไปแล้ว
		และการพูดของเธอแต่ละ
		ครั้งเหมือนเธอไม่ให้
	Cu กิตติ	เกียร์ติครูบ้างเลย เธอ
		อยากพูดขึ้นมาตอนไหน
		เธอก็พูดไม่มีการขอ
		อนุญาตเลย บางทีเพื่อน
	Cu ครู	พูดยังไม่ทันจบประโยค
		เธอก็พูดแทรกขึ้นมาแสดง
		ถึงการไม่เคารพคนพูด
		เป็นเรื่องที่ไม่สมควร
		ทำอย่างยิ่ง เธออาจ
		จะพูดเพื่อความสนุก
		สนาน แต่มันทำให้ครูเสีย
		เวลาสอนและเพื่อนที่เข
		ตั้งใจเรียนก็เสียสมาธิไป
		ด้วย ถ้าเธอยังชอบพูด
		แทรกขึ้นมาแบบนี้จะทำให้
		เธออยู่ในสังคมนี้ไม่ได้คือ
		ครูอยากให้เธอเก็บไปคิด
		ด้วย

เรื่อง/จาก	ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="531 375 903 426">Cu ครูหันมามองนักเรียนคนอื่น</p> <p data-bbox="531 513 724 565">McU สู้ศึใจยกมือ</p> <p data-bbox="531 712 616 764">Cu ครู</p> <p data-bbox="531 897 903 948">Gs นักเรียนทุกคนหันไปมองกิตติ</p> <p data-bbox="531 965 708 1017">Cu กิตติก้มหน้า</p>	<p data-bbox="1042 375 1318 482">มีใครจะถามอะไรครูอีกไหม</p> <p data-bbox="1042 513 1318 675">ครูคะหัวโหมงหน้าเราจะเตรียมของมาทำอาหารที่โรงเรียนใช้ไหมคะ</p> <p data-bbox="1042 706 1337 870">ไม่แน่หรือคะ อาจจะไม่ได้อ่านเพราะครูจะต้องสอนเรื่องนี้ให้จบก่อน</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 6

หัวข้อ การระดมความคิดการแก้ปัญหา

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นเพื่อข้อตกลงของกลุ่ม

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง เตรียมงานวันเด็ก

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นหรือข้อตกลงของกลุ่ม ว่าใครเคยทำใครไม่เคยทำและมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง เตรียมงานวันเด็ก ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการยอมรับ และปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของละครแม่แบบ ประชา กับอรรธร แสดงการกระทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม แล้วครูสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการคู่วิดีทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
<p>เตรียมงานวันเด็ก</p> <p>ฉากที่ 1</p> <p>บรรยากาศในช่วงโมง</p> <p>กิจกรรม</p>	<p>Gs ทุกคนนั่งประชุมกันอย่าง</p> <p>เรียบร้อย</p> <p>Cu หัวหน้า</p> <p>Insert Cu ผู้เข้าประชุม/Pan</p>	<p>การที่ผมเรียกประชุมวันนี้</p> <p>ก็เพื่อปรึกษาเกี่ยวกับเรื่อง</p> <p>งานวันเด็ก ที่จะมาถึงเพราะ</p> <p>ปีนี้โรงเรียนเราเป็นเจ้าภาพ</p> <p>จัดงาน จะมีเด็กมาร่วมงาน</p> <p>ไม่ต่ำกว่า 500 คน ที่ประชุม</p> <p>กรรมการนัดเรียนมอบหมาย</p> <p>ให้แต่ละชั้นรับผิดชอบงานเพื่อ</p> <p>เตรียมงานวันเด็ก ห้องเรา</p> <p>ต้องทำความสะอาดบริเวณ</p> <p>โรงเรียนทั้งหมด วันนั้นผมจึง</p> <p>ขอให้พวกเราช่วยกันคิดว่า</p> <p>เราจะทำอย่างไรงานจึงจะ</p> <p>เสร็จทันงานวันเด็ก เพราะ</p> <p>เรามีเวลาเตรียมงานแค่</p> <p>1 สัปดาห์</p>

เรื่อง/จาก	หมวกสี/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="533 451 708 484">McU กิตติยกมือ</p> <p data-bbox="533 576 676 609">Cu หัวหน้า</p> <p data-bbox="533 708 836 812">Insert Gs ผู้เข้าประชุม Cover Sholder หัวหน้า</p> <p data-bbox="533 1036 676 1069">McU ประชา</p> <p data-bbox="533 1355 676 1388">Cu หัวหน้า</p> <p data-bbox="533 1674 724 1707">McU ปรีชายกมือ</p>	<p data-bbox="999 451 1267 547">หัวหน้าครับ เราต้องทำ บริเวณไหนบ้าง</p> <p data-bbox="999 576 1251 671">บริเวณที่สำคัญก็มีประตู โรงเรียนทั้ง 2 ด้าน</p> <p data-bbox="999 708 1331 1002">ส่วนป่าหลังโรงเรียนบริเวณ รอบ ๆ หอประชุม และ บริเวณสนามกีฬา ใครมีอะไร เสนอความคิดเห็นก็เชิญเลย นะครับ</p> <p data-bbox="999 1031 1315 1334">ผมขอเสนอว่า แบ่งกลุ่มกัน รับผิดชอบไปเลย ใครจะเริ่ม ทำเมื่อไรก็ได้แต่ต้องเสร็จ ก่อนงานเพราะตอนนี้เหลือ เวลาอีกตั้ง 1 สัปดาห์</p> <p data-bbox="999 1355 1331 1707">ขอบคุณครับเราจะนำข้อเสนอ ของคุณไว้พิจารณาตอนนั้นผม อยากให้ทุกคนช่วยแสดงความ คิดเห็นกันก่อนแล้วค่อยช่วย กันพิจารณากันตอนหลัง ผมเห็นด้วยกับประชาครับ</p>

เรื่อง/จาก	หมวกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="531 451 871 493">Mcu อรชรธรรมกมือขออนุญาต</p> <p data-bbox="531 710 743 752">Mcu ประชายกมือ</p> <p data-bbox="531 969 679 1011">Mcu หัวหน้า</p> <p data-bbox="531 1156 743 1197">Mcu สมศักดิ์ยกมือ</p> <p data-bbox="531 1353 924 1394">Insert Mcu ผู้ร่วมประชุม/Pan</p>	<p data-bbox="999 451 1318 689">ฉันขอเสนอว่าให้เราช่วยกัน ทำหลังเลิกเรียนวันละ 2 ชั่วโมง กว่าจะถึงงาน ก็คงเสร็จพอดี</p> <p data-bbox="999 700 1318 938">ถ้าทำแบบนี้ผมว่าจะ ไม่สะดวกเพราะบางคนต้อง รีบกลับบ้าน หรือบางคนต้อง ซื้อหมวกฟ้า</p> <p data-bbox="999 948 1334 1135">ทั้งคุณอรชรธรรม และคุณประชา พูดก็น่าคิด แล้วคนอื่นจะว่า อย่างไรบ้างครับ</p> <p data-bbox="999 1145 1318 1270">ผมว่าเป็นข้อเสนอที่ดีทั้งสอง คนที่พวกเราควรจะช่วยกัน</p> <p data-bbox="999 1280 1318 1332">พิจารณา ส่วนตัวผมอยากจะ</p> <p data-bbox="999 1342 1334 1788">ใช้ทั้ง 2 วิธี คือช่วงแรกที่ยัง มีเวลาเหลือ เราก็ทำตามที่คุณ อรชรธรรมเสนอ 2 วัน สุดท้าย เราก็แบ่งกลุ่ม รับผิดชอบตามที่คุณประชา เสนอก่อนวันงาน เราจะได้ ดูแลพื้นที่ให้ทั่วถึง</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Mcu ประชา	ถึงอย่างไรผมก็ยังอยากให้ แบ่งกลุ่มกันทำงานไปเลย ก็ได้หมดปัญหา ใครจะทำหรือ ไม่ทำเราก็จะรู้จากผลงาน แต่ละกลุ่มได้
	Mcu หัวหน้า	คุณประชาลืมไปหรือเปล่าว่า งานนี้ พวกเราต้องรับผิดชอบ ทั้งห้อง ไม่ใช่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
	Mcu ประชา	ขอโทษครับ แล้วส่วนใหญ่ คิดว่าเราควรทำอย่างไร
	Mcu วิไล	ฉันเห็นด้วยกับคุณสมศักดิ์ ที่ให้ช่วยกันทำตอนแรกแล้ว ค่อยแบ่งกลุ่มกันรับผิดชอบ ตอนหลัง
	Mcu สุกัญญา	ดิฉันเห็นด้วยกับคุณวิไล
	Cu หัวหน้าชั้น	ใครมีความคิดเห็นอย่างอื่น ที่จะเสนอบ้างไหมครับ
	ทุกคนเงยบ	
	Mcu หัวหน้า	คุณประชาที่คุณอรรรณ จะว่าอย่างไรบ้าง
	Mcu ประชา	ถ้าหลายคนเห็นด้วยแบบไหน ผมก็ไม่มีปัญหาอะไรครับ

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="544 389 710 420">Mcu อรวรรณ</p> <p data-bbox="544 513 691 544">Mcu ทิวพม่า</p> <p data-bbox="544 644 932 675">Insert Mcu ผู้ร่วมประชุม/Pan</p> <p data-bbox="544 1348 866 1379">Gs นักเรียนทุกคนยื่นมือให้กัน</p>	<p data-bbox="1011 379 1334 488">ฉันก็ไม่มีปัญหา ข้อเสนอของคุณก็ดีค่ะ</p> <p data-bbox="1011 503 1321 613">ถ้าอย่างนั้นก็ตกลงกันตามนี้</p> <p data-bbox="1011 627 1302 658">ว่าเราจะช่วยกันทำความสะอาด</p> <p data-bbox="1011 673 1321 704">สัปดาห์หลังเลิกเรียนทุกวัน</p> <p data-bbox="1011 718 1334 750">จนถึง 2 วันสุดท้าย แล้วจึง</p> <p data-bbox="1011 764 1321 795">ให้กลุ่มรับผิดชอบจนกว่าจะ</p> <p data-bbox="1011 810 1353 841">ถึงงาน พรุ่งนี้เราเริ่มงานกัน</p> <p data-bbox="1011 855 1286 886">เลยนะครับ ขอให้ทุกคน</p> <p data-bbox="1011 901 1353 932">เตรียมอุปกรณ์ในการทำความสะอาด</p> <p data-bbox="1011 946 1321 977">สัปดาห์มาให้ครบนะครับ</p> <p data-bbox="1011 992 1321 1023">วันนี้ปิดประชุมกันเพียงแค่นี้</p> <p data-bbox="1011 1038 1302 1069">ผมขอบคุณทุกคนที่เข้าร่วม</p> <p data-bbox="1011 1083 1353 1114">ประชุมและช่วยกันเสนอความ</p> <p data-bbox="1011 1129 1353 1160">คิดเห็นจนได้ข้อสรุปที่น่าพอใจ</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 7

หัวข้อ การวิเคราะห์การพหุคูณ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ข้อตกลง

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน และกฎของโรงเรียน ว่าใครเคยทำ ใครไม่เคยทำและมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง ข้อตกลง ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียนให้นักเรียนดูพร้อมทั้งบอกให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ กิตติ กับสุรัชย์ และยุพา กับอรรณพ แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่และการกระทำของตัวแบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเรื่องการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 1 บรรยากาศในห้องเรียน ขณะที่ครูไม่อยู่	<p>นักเรียนส่วนใหญ่นั่งทำการบ้าน สُرชัยกับกิตติวิ่งไล่จับกันหลังห้อง</p> <p>Mcu อานาจ หันไปมองกิตติกับสُرชัย</p> <p>Ls/Pan สُرชัย หยุกวิ่งแล้วหันมาพูด แล้ว กิตติกับสُرชัยวิ่งไล่จับกันต่อ เห็น ครูเดินเข้ามาในห้อง</p> <p>Ls กิตติกับสُرชัยหยุกเล่นแล้วเดิน กลับมาหนึ่งที่โต๊ะ</p> <p>Cu ครู</p> <p>นักเรียนเงยบ</p> <p>Cu ครู</p> <p>Mcu กิตติ สُرชัย</p> <p>Cu ครู</p> <p>Cu/Pan กิตติ สُرชัย ก้มหน้า</p> <p>Cu ครู</p>	<p>กิตติ สُرชัย เธอทำงาน เสร็จแล้วหรือ</p> <p>ยังไม่เสร็จ แต่ตอนนี้ยังไม่ อารมณ์จะทำ</p> <p>วันนี้หัวข้อประชุมมีน้อย ครูจึง เลิกประชุมเร็ว มีใครทำงาน ยังไม่เสร็จบ้างไหม</p> <p>กิตติ สُرชัย ส่งงานครูหรือยัง ยังครับ</p> <p>แล้วเธอมีวาทะอะไรอยู่ เพื่อนเขาส่งกันหมดแล้ว</p> <p>กฎของห้องมีว่า ห้ามเล่น และส่งเสียงดังขณะที่ครูไม่อยู่ เธอทั้งสองรู้ใช่ไหม</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu กิตติ สุรัชย์</p> <p>Cu Zoom out Mcu ครู</p> <p>Insert Cu กิตติ สุรัชย์ นั่งก้มหน้า</p> <p>Mcu ครูหันไปทางนักเรียนทั้งห้อง</p> <p>Insert Gs นักเรียน</p>	<p>ทราบครับ</p> <p>กฎของห้องทุกข้อที่ตั้งขึ้นมา ทุกคนในห้องช่วยกันคิดขึ้น เพื่อความเป็นระเบียบของ ห้อง</p> <p>แต่เธอทั้งสองคนก็เป็น ผู้ทำลายกฎเหล่านั้นเสียเอง ครูให้พวกเธอจัดการกันเอง สำหรับทุกคนที่ทำผิดกฎของ ห้องเรียน</p> <p>หัวข้อการประชุมของครู เมื่อก็มีเรื่องการทำผิดกฎ ของโรงเรียนด้วย</p> <p>เนื่องจากครูฝ่าย ปกครองบอกเดี๋ยวนี้ นักเรียนของเรามาสายกัน มาก ไม่ทราบว่าเป็นเพราะ อะไร นอกจากนี้ หนังสือ ห้องสมุดก็ถูกฉีกบางหน้า และครูยังเคยเห็นบางคน เดินลัดสนามด้วย แต่ไม่ใช่ ห้องเรา ครูหวังว่านักเรียน</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p>ครูคณาพิกา</p> <p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Gs นักเรียน</p> <p>Ls ครูเดินออกไปจากห้อง</p> <p>Mu หัวหน้าที่น ไปมองกิตติกับสุรัชย์</p> <p>Cu กิตติ</p> <p>Cu สมศักดิ์</p> <p>Mcu กิตติ</p>	<p>ของครู ที่เคยทำผิดกฎต่าง ๆ</p> <p>ของห้องเรียน ของโรงเรียน</p> <p>ของห้องสมุด ตั้งแต่ไปคง</p> <p>เลิกทำผิด</p> <p>หัวโหม่งนี้เอาไว้แค้นกะคะ</p> <p>นักเรียนเคารพ</p> <p>ขอบคุณ ครับ! ค่ะ</p> <p>กิตติ สุรัชย์ ฉันว่าเธอคง</p> <p>รู้ว่า ควรทำอย่างไรกับ</p> <p>การทำผิดกฎของห้องเรียน</p> <p>ในครั้งนี้</p> <p>แล้วพวกเธอคิดว่าฉันกับ</p> <p>สุรัชย์ควรจะทำอย่างไร</p> <p>เธอน่าจะถามตัวเธอเองนะ</p> <p>เพราะเธอทั้งสองคนก็มีส่วน</p> <p>ในการกำหนดกฎของห้องขึ้น</p> <p>มาด้วย</p> <p>ถ้าอย่างนั้นฉันกับสุรัชย์</p> <p>จะรับทำความสะอาดห้อง</p> <p>ตลอดสัปดาห์นี้ พอใจไหม</p>

เรื่อง/จาก	มุกสื่อ/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Insert Mcu กิตติ สุรัชย์</p> <p>Mcu กิตติกับสุรัชย์ มองหน้ากันแล้ว กิตติหันมาทางหัวหน้า</p> <p>Mcu สุรัชย์</p>	<p>เรื่องการทำความสะดวกห้อง ไม่สำคัญหรอกเพราะเรามี เวรประจำวันอยู่แล้วที่ทุกคน ต้องการก็คือ ทำอย่างไร พวกเราทุกคนในห้องนี้ถึงจะ ไม่ทำผิดกฎอีกไม่ว่าจะเป็น กฎของห้องเรียน กฎของ โรงเรียน หรือกฎของ ห้องสมุด ก็อย่างที่ครูพูดกฎ เหล่านี้ พวกเราทุกคนมีส่วน ในการตั้งขึ้น ถ้าพวกเรายัง ทำตามไม่ได้ ถ้าเราโตขึ้น เราจะทำตามกฎหมาย กฎระเบียบ ของสังคมได้หรือ เงินขอโทษพวกเธอทุกคน ฉันสัญญาว่าต่อไปฉันจะ ไม่ทำผิดกฎของห้องเรียนอีกแล้ว ฉันก็เหมือนกัน ต่อไปฉันจะ ไม่มาสาย และจะไม่แอบเดิน ลัดสนามอีกแล้ว</p>

เรื่อง/จาก	มุล่อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Mcu/Pan นักเรียนส่วนใหญ่ยื่นให้ กิตติกับสุรัชย์</p> <p>Mcu กิตติ และสุรัชย์ หันมามอง หน้ากันแล้วยิ้ม</p>	<p>พวกเราทุกคนดีใจมากที่เธอ ทั้งสองคนคิดได้เอง จริงไหม พวกเรา จริงจ๊ะ</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 8

หัวข้อ การระดมความคิดพลีชีพของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนไม่ทำให้ผู้อื่น รำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ไม่เจตนา

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำให้ผู้อื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ ว่าใครเคยทำ ใครไม่เคยทำ และมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์เรื่อง ไม่เจตนา ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทำและไม่ทำให้คนอื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บให้นักเรียนดู พร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครแม่แบบ สู่ชาติแสดงการกระทำอย่างนั้นเหมาะสมแก่การเลียนแบบหรือไม่

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเกี่ยวกับการทำให้ผู้อื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการศูวิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
<p>ไม่เจตนา</p> <p>จากที่ 1</p> <p>ในช่วงโมงกิจกรรม</p>	<p>Mcu สู้ใจกับบรรณานั่งอ่านหนังสือ อยู่ในห้อง</p> <p>Pan เห็นสุชาตินั่งเคาะโต๊ะเล่น</p> <p>Cu สู้ใจหันไปมองสุชาติ อย่างไม่ พอใจ</p> <p>Mcu สุชาติ</p> <p>Cu สู้ใจหันกลับมาอ่านหนังสือต่อ</p> <p>Mcu/Pan สุชาติลุกเดินไปหาแล้ว เอามือปิดหนังสือที่ทั้งสอง กำลังอ่าน</p> <p>Cu สู้ใจ</p> <p>Cu สุชาติ</p> <p>Cu สู้ใจ</p> <p>Mcu สุชาติ</p>	<p>สุชาติเธอไม่มีงานทำหรือ อย่างไร ถึงได้มานั่งเคาะ โต๊ะ แก้อู้อย่างนี้</p> <p>ไม่มี ถึงมีก็ไม่ทำ</p> <p>เธอจะบ้าหรือสุชาติ ฉันกำลัง อ่านอยู่นะ</p> <p>จะอ่านอะไรกันนักหนา เดี๋ยวก็เป็นบ้าหรอก</p> <p>เรื่องของฉัน เธออย่ายุ่ง</p> <p>ไม่ให้ยุ่งได้อย่างไร เราอยู่ ห้องเดียวกัน</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 2 บรรยากาศในช่วงโมง กิจกรรม	Mcu วรรณ สุชาติ	เธอจะไปไหนก็ไป ราคาอยู่ ไปก็ได้ แต่เธอต้องไปด้วย
	Mcu สุชาติพูดแล้วหยิบหนังสือที่ 2 คน กำลังอ่านแล้ววิ่งออกไปนอกห้อง	
	Zoom out เห็น Ls สุดใจกับวรรณ วิ่งตาม สุชาติหันมามึ่มแล้ว โยนหนังสือให้สุดใจกับ วรรณ	หยุดเดี๋ยวนี้ สุชาติ อยากได้ก็ตามมาเอาสิ เอาคืนไปเลยก็ได้ เอ้ารับนะ
	Ls เด็ก ป.4 กำลังเล่นน้ำขาเดียว	
	Ls สุชาติยืนดูอยู่นอกวง	
	Ls ศักดิ์สิทธิ์เดินเข้ามา ใกล้สุชาติ Cu เท้าสุชาติขึ้นไป ขัดขาของศักดิ์สิทธิ์จนล้ม	
	Mcu สุชาติ หัวเราะ	
	Gs เพื่อนที่อยู่ใกล้ ๆ หัวเราะ	
	Mcu ศักดิ์สิทธิ์	สุชาติเธอแกลังจันทาไม
	Mcu สุชาติ	จันไม่ได้แกลังเธอ
Mcu ศักดิ์สิทธิ์	เธอโกหก	
Cu สุชาติ	ไหนใครเห็นบ้างว่าจัน แกลังศักดิ์สิทธิ์	

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Gs ทุกคนเงยบ	
	Cu สุธาติ	เห็นไหมไม่มีใครเห็นว่า
	Cu ศักดิ์สิทธิ์	ฉันแก๊ง เธอสักคน
	Mcu สุธาติ	แต่เธอเป็นคนแก๊งฉัน
		ก็ฉันบอกแล้วว่า ฉันไม่ได้
		แก๊งและก็ไม่มีใครเห็นด้วย
		ว่าฉันแก๊งเธอ
	Mcu/Pan ครูวีระเดินเข้ามา พุดกับ	แต่ครูเห็นว่าเธอขี้ตข
	สุธาติ	ศักดิ์สิทธิ์
	แล้วหันไปพุดกับศักดิ์สิทธิ์	สุธาติครูอยากคุยกับเธอ
		เดี๋ยวเธอตามครูไปที่ห้องพัก
		หน่อยนะ
		ศักดิ์สิทธิ์เจ็บมากไหม
	Mcu ศักดิ์สิทธิ์	ไม่เป็นไปหรอกครับ เดี่ยวผม
		หายาทาเองครับ
	Mcu Zoom out → Ls ครูหันมา	ถ้าอย่างนั้นก็ดี
	ทางสุธาติ	สุธาติตามครูไปที่ห้องพักได้
	สุธาติเดินตามครูไป	แล้ว

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>ฉากที่ 3</p> <p>บรรยากาศในห้องพักครู</p>	<p>Mcu สุธาติยืนอยู่หน้าโต๊ะครู</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Cu สุธาติ</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Cu สุธาติ</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Cu สุธาติ</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Insert Cu สุธาติยืนก้มหน้า</p>	<p>สุธาติเธอจะยอมรับว่าเป็นคนขี้ตบตาของศักดิ์สิทธิ์ไหมครับ</p> <p>เมื่อตอนเข้าครูเห็นเธอแก้มเด็กผู้หญิง 2 คน เธอคงจำได้นะว่าเธอแก้มอะไรเขาครับ</p> <p>ทำไม เธอถึงชอบแก้มคนอื่น</p> <p>เงียบ</p> <p>การที่เธอทำให้คนอื่นบาดเจ็บ อับอาย แล้วเธอมีความสุข ถ้ามีคนทำให้เธอบาดเจ็บ อับอายบ้าง เธอจะรู้สึกอย่างไร เอาใจเขามาใส่ใจเราบ้าง ครูเสียใจมากที่มีลูกศิษย์อย่างเธอ เธออาจจะคิดว่าแค่แก้มนิดหน่อยคงไม่เป็นไร เหมือนเมื่อกี้ถ้าศักดิ์สิทธิ์ล้มไปโคนของมีคมเข้าอาจจะบาดเจ็บมากกว่านี้จริงไหม</p>

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="523 389 655 430">Cu สุชาติ</p> <p data-bbox="523 457 624 499">McU ครู</p> <p data-bbox="523 774 655 816">McU สุชาติ</p> <p data-bbox="523 967 624 1009">McU ครู</p> <p data-bbox="523 1160 655 1201">McU สุชาติ</p> <p data-bbox="523 1270 759 1332">Cu ครูยิ้มให้สุชาติ</p>	<p data-bbox="994 389 1038 430">ครับ</p> <p data-bbox="994 437 1310 675">การแก๊งเพื่อนเป็นการไม่เคารพสิทธิ์ของผู้อื่น เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำอย่างยิ่ง และคนอื่นก็ไม่มีสิทธิ์มาแก๊งเธอ เหมือนกันเข้าใจไหม</p> <p data-bbox="994 764 1334 940">ครับ แต่ผมไม่เคยคิดจะทำให้เขาอับอาย หรือบาดเจ็บมากมายเลยนี้ครับ</p> <p data-bbox="994 967 1334 1123">ใช่แต่เธอก็ไม่สมควรทำครูอยากให้คุณเลิกนิสัยแบบนี้ เธอจะทำได้ไหม</p> <p data-bbox="994 1149 1302 1259">ครับสัญญาว่าต่อไปผมจะไม่แก๊งคนอื่นอีกแล้ว</p> <p data-bbox="994 1286 1062 1328">ดีมาก</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 9

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพสิทธิของผู้อื่น

เวลา 50 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ นักเรียนรู้จัก เข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลัง

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง เธอจำอย่างลัดคิว

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลังว่าใครเคยปฏิบัติและไม่เคยปฏิบัติ และมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง เธอจำอย่างลัดคิว ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการเข้าแถวรับสิ่งของ และรับบริการตามลำดับก่อนหลัง ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบ ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายพฤติกรรมของ ประชาว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ และพฤติกรรมแบบนี้เกิดผลเสียอย่างไรสมควรที่จะเลียนแบบหรือไม่

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเกี่ยวกับการเข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลัง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการคู่มือที่ค้นแม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
<p>เธोज้า ออย่าล้คคว จากที่ 1 บรรยายภาศาในห้องเรียน</p>	<p>Gs นักเรียนเดินเข้าแถวเอาสมุด มาส่งที่โต๊ะครู</p> <p>Mcu ประชายกมือ</p> <p>Cu ครู</p> <p>Cu ประชา</p> <p>Cu ครู</p> <p>Mcu ประชา</p> <p>Mcu ครู</p> <p>Cu ประชายื่นก้มหน้า</p> <p>Cu ครูพูดกับทุกคนในห้อง</p>	<p>เวลานิดหน่อย มีใครยังไม่ ส่งแบบฝึกหัดบ้าง</p> <p>ทำไมละ ยังไม่เสร็จหรือ ประชา</p> <p>เปล่าครับ ผมไม่ได้ทำเพราะ สมุดแบบฝึกหัดหมด ผมฝาก วรรณชื้อ แต่ไม่ได้ครับ</p> <p>ทำไมไม่ไปซื้อเอง</p> <p>ตอนผมไปที่สหกรณ์ควยาวมาก ผมรีบไปเตะบอล จึงฝากให้ วรรณชื้อ</p> <p>เธอฝากคนอื่นให้ซื้อเขาก็ ไม่รู้ว่่าเธอมีความจำเป็น มากนักแคะไหนดะชิ ที่หลัง อย่าทำอย่างนี้อีกนะ</p> <p>หลังจาก เธอกินข้าวเที่ยง เสร็จไปหาสมุดมาทำแบบฝึกหัด แล้วส่งครูก่อนเลิกเรียน</p> <p>ชื้อโมงนี้เอาไว้แคะนี้</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 2 บรรยากาศตอนพักเที่ยง บริเวณหน้าสหกรณ์	Mcu หัวหน้า	นักเรียนเคารพ
	Gs นักเรียน	ขอบคุณครับ ค่ะ
	Ls นักเรียนหลายคนยื่นเข้าแถว ชื่อของ ประชาเดินเข้าโน้ตแทรก ระหว่างเด็ก ป.3	
	Mcu ประชา	พี่ขอแทรกหน่อยนะ
	Cu เด็กมองประชาด้วยสายตา ไม่พอใจ	ทำไมพี่ไม่ไปต่อแถวล่ะ
	Mcu ประชาพูดแล้ว หันไปทางคนขาย	พี่รีบมากเลยเดี๋ยวทำงาน ส่งครูไม่ทัน ชื่อสมมุคก่อน 1 เล่ม
	Cu คนขาย	พี่ไม่ขายให้เธอหรอก เพราะพี่มีกฎว่าทุกคนที่จะ ชื่อของต้องเข้าแถวให้เป็น ระเบียบ
	Cu ประชา	ผมรีบมากนะครับ
	Cu คนขาย	คนอื่นก็รีบเหมือนกันถ้าเธอ จะชื่อเธอต้องไปต่อแถวใหม่
	Mcu/Pan ประชาทักหน้าไม่พอใจ แล้วเดินออกไปต่อแถว	

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="528 394 788 436">McU ประชยีนในแถว</p> <p data-bbox="528 594 683 636">McU ประชา</p> <p data-bbox="528 657 683 699">Cu คนขาย</p> <p data-bbox="528 772 895 825">McU/pan ประชาเดินไปที่ห้อง</p> <p data-bbox="528 835 916 888">McU/Tilt up ประชาลุกขึ้นยืน</p> <p data-bbox="555 1371 655 1413">Cu ครู</p> <p data-bbox="555 1497 786 1539">Cu ประชาก้มหน้า</p> <p data-bbox="555 1560 655 1602">McU ครู</p> <p data-bbox="563 1749 922 1791">Insert Cu ประชยีนก้มหน้า</p>	<p data-bbox="978 373 1289 552">โอ๊ย ทำไม่อย่างนี้ สงสัย จะทาบแบบฝึกหัดส่งครูไม่ทัน แน่เลย</p> <p data-bbox="978 573 1098 615">ข้าจ้งเลย</p> <p data-bbox="978 636 1313 741">ถ้าเธอไม่แทรกคนอื่นแต่แรก ก็ไม่ซ้ำอย่างนี้หรอก</p> <p data-bbox="978 762 1337 1329">เสียงระฆังดังขึ้น เมื่อวานนี้พ่อผมทานข้าวเสร็จ ก็รีบไปซื้อสมุด แต่คิวยาว ผมเลยขอแทรกแถวแต่คนขาย เขาไม่ยอมขายให้ ผมจึง ต้องไปต่อแถวใหม่ จึงทำให้ ชักช้ากว่าจะซื้อสมุดได้ทั้งหมด เวลาพักเที่ยง ผมเลยไม่มี เวลาทำที่บ้าน</p> <p data-bbox="978 1350 1329 1455">เธอคิดว่าเธอทำถูกตั้งแต่ต้น ไหม</p> <p data-bbox="978 1539 1353 1854">ตอนแรกเธอฝากบรรณาธิ สมุดให้ เพราะเธอไม่ยก ต่อมา เธอไปแทรกแถวคนอื่น คนขายเขาทำถูกแล้วที่ไม่ขาย ของให้คนที่ไม่ยอมเข้าแถว</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="536 513 683 544">Cu ประชา</p> <p data-bbox="536 644 651 675">Cu ครู</p> <p data-bbox="536 1085 775 1116">Gs นักเรียนห้อง</p> <p data-bbox="536 1473 775 1504">Gs นักเรียนห้อง</p> <p data-bbox="536 1541 635 1572">Mcu ครู</p> <p data-bbox="536 1742 663 1773">Fade out</p>	<p data-bbox="986 317 1334 482">อย่างมีระเบียบ หวังว่าเธอคง รู้แล้วว่าคราวนี้เธอไม่มี คะแนนเก็บเพราะอะไร</p> <p data-bbox="986 513 1305 607">ครับ ต่อไปผมจะไม่ไป แทรกแถวลัดคิวคนอื่นอีกแล้ว</p> <p data-bbox="986 638 1334 866">ดีมาก ครูผานักเรียนทุกคน ด้วยนะจะว่าเราอยู่รวมกันใน สังคมจะต้องรู้จักการเข้าแถว รับบริการตามลำดับก่อนหลัง</p> <p data-bbox="986 897 1334 938">เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และ</p> <p data-bbox="986 969 1334 1062">เป็นระเบียบเรียบร้อยด้วย ครู อยากให้นักเรียนปฏิบัติให้เป็น</p> <p data-bbox="986 1094 1305 1125">นิสัย ถ้ามีคนอื่นขอแทรกแถว</p> <p data-bbox="986 1156 1334 1197">เราก็ควรบอกเขาให้ไปต่อใหม่</p> <p data-bbox="986 1228 1334 1270">ไม่ควรยอมให้เขาแทรกเพราะ</p> <p data-bbox="986 1301 1305 1332">จะทำให้เขาเคยตัว หวังว่า</p> <p data-bbox="986 1363 1334 1446">ทุกคนคงเข้าใจและปฏิบัติตาม นี้นะคะ</p> <p data-bbox="986 1477 1082 1508">ครับ ค่ะ</p> <p data-bbox="986 1539 1241 1570">ดีมาก ประชานั่งลงได้</p> <p data-bbox="986 1601 1334 1705">เสียเวลามากแล้ว เริ่มเรียน กันต่อจากเมื่อวานดีกว่า</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 10

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพสิทธิของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนไม่หยิบสิ่งของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง เหตุเกิดเพราะเปิดกระเป๋า

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการหยิบและ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตว่าใครปฏิบัติและไม่เคยปฏิบัติและมีความรู้สึกร้อย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง เหตุเกิดเพราะเปิดกระเป๋า ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการหยิบและ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายพฤติกรรมของ วิไล และสรุปใจ ว่าเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด และพฤติกรรมแบบนี้เกิดผลเสียอย่างไรสมควรที่จะเลียนแบบหรือไม่

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเกี่ยวกับการไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>เหตุเกิดเพราะเปิด กระเป๋</p> <p>ฉากที่ 1 บรรยากาศตอนเข้าไป ห้องเรียน ก่อนโรงเรียน เข้า</p>	<p>Ls Zoom in Mcu บรรยากาศใน ห้องเรียน ยุกานั่งอ่านหนังสือ</p> <p>Ls สุกใจคุยกับบรรณา</p> <p>Cu สุกใจ</p> <p>Cu บรรณา</p> <p>Cu สุกใจ</p> <p>Cu บรรณา</p> <p>Mcu วิไลนั่งทำการบ้าน</p> <p>Ls/Pan สุกาเดินเข้ามาในห้อง แล้ววางกระเป๋าไว้บนโต๊ะ</p> <p>Mcu วิไลหันมาพูดกับสุกา</p> <p>Cu สุกายิ้ม</p>	<p>บรรณาทำการบ้านเสร็จ หรือยัง</p> <p>เสร็จแล้ว เธอล่ะ</p> <p>เสร็จแล้วเหมือนกัน แล้ว</p> <p>เตรียมคูปองหนังสือสอบเก็บ คะแนนหรือยัง</p> <p>เตรียมแล้วครั้งนี้ฉันคิดว่า ทำได้</p> <p>สุกาทำการบ้านคณิตศาสตร์ ที่ครูให้เมื่อวานเสร็จหรือยัง</p> <p>เสร็จแล้ว เธอล่ะ</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Cu วิไล</p> <p>McU สุกาพูดแล้วหันไปทางยุพา</p> <p>McU ยุพา พูดแล้วเก็บหนังสือไว้ในกระเป๋า</p> <p>McU/Pan วิไลนั่งทำการบ้าน วิไลหันไปทางกระเป๋าของสุคา วิไลเปิดกระเป๋าสุคาหยิบยางลบของสุคาออกมาผลงานของตัวเอง</p> <p>Tilt up / McU วิไลไปเปิดกระเป๋าสุคาหรือหาสมุดแบบฝึกหัด</p>	<p>ยังไม่เสร็จเลย เมื่อคืนฉันลืม มัวแต่ดูหนังสือเตรียมสอบ</p> <p>ถ้าอย่างนั้นเธอทำการบ้านไปนะ เราจะไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุด ยุพาไปอ่านหนังสือที่ห้องสมุดกับฉันไหม</p> <p>ไปจะ เคียวฉันเก็บหนังสือเล่มนี้ก่อน</p> <p>แหม ไม่น่าทำผิดเลย ยางลบก็ลืมเอามาจากบ้านด้วย ยิมของสุคาก่อนดีกว่า สุคาคงไม่ว่าอะไรเราพ rokok</p> <p>ข้อนี้ทำไม่ได้เลย โรงเรียนจะเข้าแล้วเราทำการบ้านไม่เสร็จแน่เลย เอาของสุคามาลอกดีกว่า</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Pan วิไลถือสมุดแบบฝึกหัดมานั่งลอก	
	Mcu สู้ใจกับวรรณาคุยกัน	
	Cu สู้ใจ	ละครเมื่อคืนสนุกดีนะ
	Cu วรรณา	จะ ฉันก็ดูเหมือนกัน เมื่อกี้
		ฉันเห็นยูพาอ่านหนังสือ
		อะไรไม่รู้ลืมนิยามอ่าน
	Cu สู้ใจ	ฉันก็เห็น รู้สึกยูพาจะเก็บ
		ไว้ในกระเป๋า เราหยิบ
		มาอ่านก่อนดีไหม ยูพาไม่ว่า
		หรอก เพราะเราเป็น
		เพื่อนกัน
	Cu วรรณา	จะดีหรือ
	Cu สู้ใจ	ไม่เป็นไรหรอก หยิบเถอะ
	Cu/Zoom out/Pan วรรณาทำหน้า	ฉันไม่หยิบหรอก เธออยากอ่าน
	ไม่สู้ดี และไม่ยอมหยิบหนังสือของ	ก็อ่านคนเดียว เอะฉันต้อง
	ยูพา	รอ ขออภัยยูพาก่อน
	Mcu สู้ใจเดินไปเปิดกระเป๋า俞พา	
	หยิบหนังสือออกมา	
	Cu หนังสือ	นี่ไงเล่มนี้แหละ เจอแล้ว
	Cu สู้ใจ	เอาไปอ่านก่อนดีกว่า
	Mcu วรรณา สู้ใจนั่ง	
	Mcu สู้ใจนั่งอ่านหนังสือ	

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 2 ในชั่วโมงคณิตศาสตร์	Mcu สู้ใจเก็บหนังสือของยูพาไว้ในโต๊ะของตัวเอง	เสียงระฆัง
	Mcu วรรณภา	สู้ใจไปเข้าแถวก่อนเดอะแล้วค่อยมาอ่านใหม่
	Mcu สู้ใจตอบแล้วหันไปทางวิไล	ไปสิ วิไลทำการบ้านเสร็จหรือยัง ระฆังเข้าแถวแล้วไปเข้าแถวก่อนเดอะ
	Mcu วิไลตอบแล้วเก็บสมุดแบบฝึกหัดยางลบของสู้คาไว้ในโต๊ะตัวเอง	เสร็จพอดีเลยไปสิ
	35 วิไล สู้ใจ วรรณภา เดินไปเข้าแถว	
	Ls สัจจิราเดินเข้ามาในห้อง	
	Mcu ทิวหน้า	นักเรียนเคารพ
	Gs นักเรียน	สวัสดีครับ, ค่ะ
Mcu นักเรียนนำสมุดแบบฝึกหัดไปส่งที่โต๊ะครู	นักเรียน 1 คนทำการบ้านเสร็จแล้วเอาสมุดมาส่ง	
Gs นักเรียนเดินออกไปส่งสมุด		

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Mcu ครู	มีใครยังไม่ได้ส่งบ้าง
	Gs นักเรียนนั่งเงียบ	
	Mcu สุครว้อกระเป๋	
	Cu ครู	ทุกคนส่งหมดแล้วใช้ไหม
	Mcu วิไลหันไปมองสุดใจแล้วยิ้ม	
	Mcu ครู	ถ้าทุกคนส่งแบบฝึกหัดหมดแล้ว เดี๋ยวครูจะแจกข้อสอบเพื่อสอบเก็บคะแนน
	Mcu สุดายกมือ	คุณครูคะ หนูยังไม่ได้ส่งแบบฝึกหัด
	Cu ครู	ทำไมล่ะ หนูทำการบ้านไม่เสร็จหรือ
	Cu สุดา	เปล่าค่ะ หนูทำเสร็จตั้งแต่เมื่อคืนแล้ว แต่หนูหาสมุดไม่เจอ
	Cu ครู	ถามเพื่อน ๆ ดูหรือยัง ใครเห็นสมุดแบบฝึกหัดของสุดาบ้าง
	Cu วิไลแสดงสีหน้าตกใจ หันไปทางสุดา	สุดา ขอโทษ ฉันเป็นคนเอาสมุดเธอมาดูเอง
	Cu ครู	เจอแล้วหรือยัง

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Cu สู้ตา</p> <p>Mcu/Pan สู้ตาหีบสมุดจากวิไล แล้วเดินไปส่งที่โต๊ะ</p> <p>Cu ครู</p> <p>Mcu วิไลลุกขึ้น</p> <p>Mcu ครูมองวิไลเฉย ๆ</p> <p>Cu วิไลก้มหลบตา</p> <p>Cu ครู</p> <p>Mcu ยุกพากัม ๆ เงย ๆ อยู่ที่โต๊ะ</p> <p>Mcu ครูหันไปท่ายุกพา</p> <p>Mcu ยุกพา</p> <p>Ms สู้ตาใจหันไปสบตากับบรรณา</p>	<p>เจอแล้วค่ะ</p> <p>เจอที่ไหนล่ะ</p> <p>หนูเป็นคนเอาสมุดของสู้ตา มาตัวเองค่ะ แล้วไม่ได้บอก สู้ตา หนูขอโทษค่ะ</p> <p>ถ้าไม่มีอะไรก็เตรียมตัวสอบ ได้</p> <p>ยุกพา เธอทำอะไรอีก</p> <p>หาหนังสือค่ะ หนูยืมหนังสือ พี่ชายมายังไม่ได้คืน เขา แต่หายไปไหนไม่ทราบ</p> <p>ตาย ฉันลืมเอาหนังสือ คืนยุกพา</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p>Ms สู้ใจหันไปทางยุพาพร้อมกับยื่นหนังสือให้</p> <p>Mcu ยุพาจับหนังสือจากสู้ใจและไม่พูดอะไร</p> <p>Cu ครู</p> <p>Cu ยุพา</p> <p>Mcu สู้ใจ ยืนขึ้น</p>	<p>ยุพา หนังสือเธออยู่นี่ ฉันเป็นคนหยิบมาเอง ตอนที่เธอไม่อยู่ ขอโทษด้วยนะ ที่ทำให้เธอตกใจ</p> <p>เจอหรือยังล่ะ ยุพา</p> <p>เจอแล้วค่ะ</p> <p>ครูคะ หนูหยิบมาเอง ตอนที่ยุพาไม่อยู่ หนูคิดว่าครูเสร็จแล้ว จะเก็บของไว้ที่เดิมพอดีโรงเรียนเข้า หนูรีบไปเข้าแถว แล้วก็ลืมคืน หนูขอโทษเขาแล้ว</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="539 406 639 441">Mcu ครู</p> <p data-bbox="539 1301 692 1336">Gs นักเรียน</p> <p data-bbox="539 1363 900 1398">Mcu/Pan ครูดูเวลาแล้วหันไป</p> <p data-bbox="539 1425 916 1460">พูดคุยกับนักเรียน ครูแจกข้อสอบ</p> <p data-bbox="539 1487 868 1522">Mcu วิไล ส่งยางลบให้สุดา</p> <p data-bbox="539 1618 836 1653">Gs นักเรียนนั่งทำข้อสอบ</p> <p data-bbox="539 1680 639 1715">Mcu ครู</p>	<p data-bbox="1002 389 1343 1265">ดีแล้ว การที่นักเรียนจะหยิบของของใครควรจะขออนุญาตเจ้าของเขาก่อน ไม่ใช่ถือว่าสนิทกันถือว่าเป็นเพื่อน เป็นพี่ หรือเป็นคนที่รักเรา มาเป็นข้ออ้าง แล้วไม่ขออนุญาต การขออนุญาตเจ้าของเขาก่อนที่จะเอาของของเขา เป็นการเคารพสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนทุกคนควรมีและควรปฏิบัติให้เป็นนิสัย หวังว่าทุกคนคงเข้าใจ และคงไม่มีเรื่อง แบบนี้อีกนะคะ</p> <p data-bbox="1002 1301 1203 1336">เข้าใจครับ, ค่ะ</p> <p data-bbox="1002 1487 1335 1585">สุดาเราหยิบยางลบของเธอมาด้วย</p> <p data-bbox="1002 1680 1335 1715">หมดเวลาแล้วให้ทุกคนมาส่ง</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	MCu ครู Gs นักเรียน Cu ครู Mcu หัวหน้า Gs นักเรียน Mcu/Pan วิไลเดินไปหาสุดา Mcu สูดายืมกับวิไล Cu สูดใจ Cu ยุกา	ส่งข้อสอบทุกคนแล้วใช้ไหม ครับ, ค่ะ วันนั้นเอาไว้แค่นั้นคะ นักเรียนเคารพ สวัสดีครับ, ค่ะ คุณครู สูดายืมขอโทษนะ ที่ฉัน เปิดกระเป๋าเธอแล้วหยิบ ยางลบกับสมุดเธอออกมา โดยไม่ขออนุญาต ที่หลัง ฉันจะไม่ทำอีกแล้ว ไม่ใช่ไรหรอก ฉันให้อภัย ยุกาหลังจากกินเสร็จแล้ว ฉันยืมหนังสือเธออ่านต่อได้ ไหมจะ อ้อได้จะ ตอนนี้ไปกินข้าว ก่อนเถอะ เสร็จแล้วค่อยมา อ่านต่อกันนะ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 11

หัวข้อ การระดมความคิดพลีทิวของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ให้นักเรียนไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง ขออนุญาต

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตว่าใครเคยทำไม่เคยทำ และมีความรู้สักอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง ขออนุญาต ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ให้อภิปรายพฤติกรรมของตัวละคร สุดา และยุพา กับ กิตติ และสุรัชย์ ว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่ และการกระทำของตัวละครแม่แบบใดเหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเกี่ยวกับการไม่
ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต และผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>ขออนุญาต จากที่ 1 บรรยากาศตอนเช้า ก่อนเข้าเรียน นักเรียน กำลังทำความสะอาด ห้องเรียน</p>	<p>Mcu Zoom out Ls ครูสุจิตรา นั่งตรวจงานที่โต๊ะ เห็นสุจิตรา กวาดห้อง CLs สมศักดิ์เดินเอาขยะไปที่ MCu สรุขัยลบกระดาน LS ยุกพาเดินเข้ามาในห้อง Mcu ครูเงยหน้ามองยุกพา Ls/Pan ยุกพาเดินเอากระบะไป ไปเก็บแล้วเดินไปหาสุจิตรา Mcu ยุกพา พูดยกับสุจิตรา Cu สุจิตรา Mcu/Pan ยุกพาเดินไปที่โต๊ะครู Mcu ยุกพา</p>	<p>ครูคะ ขออนุญาตค่ะ จ๊ะ สุจิตราขอโทษนะฉันมาช้า ยังไม่ได้ทำอะไรบ้าง ไม่เป็นไรหรอก เคียวเธอ เช็ดโต๊ะให้คุณครูก็แล้วกัน รอให้คุณครูทำงานเสร็จก่อน ก็ได้ คุณครูคะ ถ้าคุณครูทำงาน เสร็จ หนูขออนุญาตเช็ดโต๊ะ ให้นะคะ</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 2 บรรยากาศตอนเข้าไปในห้องสมุดก่อนเข้าเรียน	Cu ครู	ครูตรวจงานเสร็จพอดี
	Cu ยุกพา	เดี๋ยวครูจะไปห้องพักก่อน
	Mcu Tilt up ครูสูจิตราลุกขึ้นเดิน	หนูจะได้เช็คโต๊ะได้สะดวก
	ออกไปนอกห้อง	ค่ะ
	Mcu ยุกพาเช็คโต๊ะให้ครู	
	Mcu ครูประวิทย์นั่งอยู่ที่โต๊ะใน	
	ห้องสมุด	
	Cu สุธัยกับปรีชา	ครูครับผมขออนุญาต
	Mcu ครูประวิทย์เงยหน้ามองยิ้ม	เข้าห้องสมุดครับ
Cu สุธัย	เข้ามาสุธัย ปรีชา	
สุธัย ปรีชา นั่งอ่านหนังสือ	มาอ่านหนังสือหรือครับ	
Ls/Pan/35 กิตติวิ่งเข้ามาภายใน	ครับ	
ห้องสมุด	สุธัย ปรีชา ไปเตะบอล	
Mcu สุธัย หันไปทางกิตติ	เออะ เดี่ยวโรงเรียน	
	เข้าก่อน	
	ไม่ไปหรอก วันนี้ฉันจะอ่าน	
	หนังสือ	

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Muc กิตติหันไปทางปรีชา</p> <p>Mcu ปรีชา</p> <p>Cu/Pan นักเรียนที่อยู่ในห้องสมุด หันมามอง กิตติ ปรีชา สุรัชย์</p> <p>Cu ครูประวิทย์ หันมามองสุรัชย์ กิตติ ปรีชา</p> <p>Cu สุรัชย์ไปทางครูประวิทย์</p> <p>Cu กิตติมองตามสุรัชย์</p> <p>Cu ครูประวิทย์</p> <p>Mcu กิตติ</p> <p>Mcu ครูประวิทย์</p> <p>Mcu/Pan กิตติเดินไปหาครูประจำชั้น</p> <p>Cu ครูประวิทย์</p> <p>Cu กิตติ</p>	<p>ปรีชาไปเตะบอลเถอะ</p> <p>ไม่พรวด จันกับสุรัชย์ กำลังอ่านหนังสือสนุก ที่เดียว เธออ่านกับพวก เราสิ</p> <p>มีอะไรหรือกิตติ</p> <p>ผมมาชวนสุรัชย์กับปรีชา ไปเตะบอลด้วย</p> <p>กิตติ เธอมาหาครูหน่อยซี</p> <p>กิตติรู้ใช่ไหม ว่าที่นี่ เป็นห้องสมุด ห้ามส่งเสียงดัง เพราะทุกคนในนี้ต้องการ ความสงบในการอ่านหนังสือ ครับ</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 12

หัวข้อ การวิเคราะห์การพลีতিของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักการ ไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่นและสาธารณสมบัติเสียหาย

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง จะไม่ทำอีกแล้ว

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการ ไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่นและสาธารณสมบัติเสียหายว่าใครเคยทำ ใครไม่เคยทำ และมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง จะไม่ทำอีกแล้ว ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับการทำและ ไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่นและสาธารณสมบัติเสียหายให้นักเรียนดู พร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและ คิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของ ตัวละคร สุรัชัย ที่กระทำอย่างนั้นเหมาะสมหรือไม่

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบ เกี่ยวกับการไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่น และสาธารณสมบัติเสียหาย แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียน ในการคู่วิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>จะไม่ทำอีกแล้ว</p> <p>ฉากที่ 1</p> <p>บรรยากาศในห้องเรียน</p>	<p>Mcu สุรชัยกำลังใช้มีดเหลาดินสอ</p> <p>สลักชื่อตัวเองบนโต๊ะเรียน</p> <p>Mcu กิตติหันไปมอง</p> <p>Mcu สุรชัยหันมาตอบ</p> <p>Mcu กิตติ</p> <p>Mcu สุรชัย</p> <p>Mcu กิตติ</p> <p>Mcu สุรชัย</p> <p>Mcu/Pan หัวหน้าเดินเข้ามา</p> <p>Mcu สุรชัย</p>	<p>ทำอะไรนะ สุรชัย</p> <p>เขียนชื่อฉันบนโต๊ะ จะทำได้</p> <p>ง่ายเพราะพรุ่งนี้ครูให้บนโต๊ะ</p> <p>ห้องเราลงไปเตรียมจัดเวที</p> <p>การแสดงงานวันเด็ก</p> <p>เมื่อเสร็จงานจะได้ไม่หาย</p> <p>และถ้าใครเอาโต๊ะของฉันไป</p> <p>ฉันจะได้ตามถูก</p> <p>แล้วทำไมเธอไม่ใช่ชอล์ค</p> <p>เขียนล่ะ</p> <p>ใช้ชอล์คเขียนถ้าใครอยาก</p> <p>ได้จริง ๆ ก็ลบออกได้</p> <p>เธอพูดเหมือนเธอเอาโต๊ะ</p> <p>ตัวนี้มาจากบ้าน</p> <p>ก็ฉันนั่งของฉันมานานแล้ว</p> <p>มีอะไรหรือกิตติ สุรชัย</p> <p>ฉันใช้มีดเหลาดินสอ</p> <p>สลักชื่อตัวเองบนโต๊ะแล้ว</p> <p>โต๊ะจะหาย</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Mcu สุรัชย์</p> <p>Mcu หัวหน้า</p> <p>Insert Mcu สุรัชย์</p> <p>Mcu สุรัชย์</p> <p>Mcu หัวหน้า</p>	<p>ทำไมล่ะ สุรัชย์</p> <p>ก็ฉันรักไต่ตัวนี้มาก</p> <p>ถ้าเธอรักไต่ตัวนี้มากจริง</p> <p>เธอคงไม่ทำลายมันอย่างนี้</p> <p>เธอควรจะดูแลไม่ให้มันถูก</p> <p>ขีดเขียนถึงจะถูก เธอลอง</p> <p>คิดดู ถ้าทุกคนแสดงความรัก</p> <p>ไต่ แก้อี้ ตัวที่ตัวเองนั่ง</p> <p>เหมือนเธอ ฉันว่าไต่ที่</p> <p>พวกเรานั่ง ๆ กันอยู่ คงมีชื่อ</p> <p>เป็นร้อยแล้ว และกว่าที่ไต่</p> <p>จะพังก็คงมีชื่อรุ่นน้องเพิ่มอีก</p> <p>เยอะ จริงไหม</p> <p>แล้วฉันควรจะทำอย่างไร</p> <p>ถ้าฉันชนไต่ลงไป แล้วหามัน</p> <p>ไม่เจออีก</p> <p>ไต่ตัวไหน ๆ ก็เหมือนกัน</p> <p>ไม่เห็นจำเป็นที่จะต้องนั่ง</p> <p>ไต่ตัวนี้จนกว่าจะจบนี้</p> <p>จริงไหม</p>

เรื่อง/จาก	มมกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>จากที่ 2</p> <p>บรรยากาศหน้าเสาธง</p> <p>ในตอนเย็นก่อนเลิกเรียน</p>	Mcu สุรชัย	<p>หัวหน้าพูดก็จริง ฉันจะเรียน</p> <p>ดีขึ้นหรือเลวลงก็คงไม่ได้ขึ้น</p> <p>อยู่กับโต๊ะตัวนี้ ฉันขอบคุณ</p> <p>หัวหน้ามากที่ช่วยตักเตือน</p> <p>ฉันไม่น่าแสดงความรักโต๊ะ</p> <p>แบบผิด ๆ เลย กิตติชอบใจ</p> <p>มากนะที่ช่วยเตือน</p>
	Cu กิตติ	ไม่เป็นไรหรอก
	Mcu หัวหน้า	<p>ถ้าพวกเราทุกคนแสดงความ</p> <p>รักโต๊ะที่ถูกต้อง โรงเรียน</p> <p>ของเราคงมีโต๊ะที่สะอาด</p> <p>น่านั่งเรียนมากเลยนะ</p>
	Mcu กิตติ	ใช้หัวหน้าพูดถูก
	Mcu ครูเวร	<p>นักเรียนคงรู้แล้วว่าพรุ่งนี้</p> <p>ห้องไหนจะต้องขนโต๊ะ</p> <p>ลงมาจัดเวทีการแสดงในงาน</p> <p>วันเด็ก</p>
Gs นักเรียน	ครับ, ค่ะ	

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="533 379 869 416">Mcu Zoom out → Ls ครู</p> <p data-bbox="533 762 794 799">Insert Gs นักเรียน</p> <p data-bbox="533 1597 954 1694">Mcu/Pan กิตติ อานาจ และ สุรัชชัย ยิ้มให้กัน</p>	<p data-bbox="995 375 1337 1504">ครูฝากพวกเธอทุกคนให้ ขนโต๊ะ ขนเก้าอี้ อย่างระมัด ระวังหน่อยเพราะโต๊ะ เก้าอี้ โรงเรียนเรามีอยู่จำกัด งบประมาณในการซ่อมแซมมี น้อย การโรงก็มีงานมาก ไม่ค่อยมีเวลาซ่อมให้ พวกเราทุกคนต้องช่วยกัน รักษากันเอง พวกที่ชอบขึ้นไป เหยียบบนโต๊ะ ชอบนั่งโยก โต๊ะ เก้าอี้ ต่อไปนี่ก็เลิกเสีย ถ้าเพื่อน ๆ เห็นก็ช่วยบอก เขาด้วย เพราะลาพังครู คงดูแลไม่ทั่วถึง เพราะ นักเรียนมีหลายคน วันนี้เย็น แล้ว แยกกันกลับบ้านได้ พรุ่งนี้จะได้มาช่วยกันเตรียม งานวันเด็กแต่เช้า</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
ครั้งที่ 13

หัวข้อ พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจว่าพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมที่ควรพัฒนามีลักษณะอย่างไร

สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง วันเลือกตั้ง

การดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรมที่ควรพัฒนามีลักษณะอย่างไร

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์ เรื่อง วันเลือกตั้ง ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านคารวะธรรมที่ควรพัฒนามีลักษณะอย่างไร ให้นักเรียนดูพร้อมทั้งให้นักเรียนพิจารณาและคิดตามไปด้วย

2.2 หลังจากฉายวีดิทัศน์จบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร กิตติ อาณาจ สุรชัย อรวรรณ ยุกา สมศักดิ์ ที่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ และพฤติกรรมใดของตัวละครแม่แบบที่เหมาะสมแก่การเลียนแบบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการสังเกตตัวแบบเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านความระบอบที่ควรพัฒนา แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม สิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูวีดิทัศน์แม่แบบ
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>วันเลือกตั้ง</p> <p>จากที่ 1</p> <p>บรรยากาศในช่วงโมง</p> <p>กิจกรรม</p>	<p>Mcu Zoom out → Gs หัวหน้านิ่ง</p> <p>เป็นประธานการประชุม</p> <p>Insert Mcu ผู้ร่วมประชุม/Pan</p> <p>Insert Mcu ผู้ร่วมประชุม/Pan</p>	<p>ผมมีเรื่องที่จะแจ้งให้ที่ประชุมทราบ 2 เรื่อง คือ</p> <p>เรื่องแรก ครูใหญ่แจ้งให้คณะกรรมการนักเรียนทราบว่าทางอำเภอจะออกมาประเมินผลครั้งสุดท้ายในปีี้เพื่อคัดเลือกโรงเรียนประชาธิปไตยดีเด่นระดับอำเภอส่งเข้าประกวดระดับจังหวัด แต่ทางอำเภอไม่ได้แจ้งว่าจะออกมาวันไหนจึงอยากฝากให้พวกเราเตรียมตัวไว้ เรื่องที่ 2 ประธานนักเรียนคนปัจจุบันที่เรียนอยู่ชั้น ป.6 จะจบการศึกษาแล้วจึงต้องมีการเลือกตัวประธานนักเรียนคนใหม่แทน ใครที่ต้องการจะสมัครเป็นประธานนักเรียนให้เตรียมตัวไว้</p>

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="507 416 687 451">Mcu กิตติยกมือ</p> <p data-bbox="507 547 655 582">Mcu หัวหน้า</p> <p data-bbox="507 737 708 772">Mcu สุรชัยยกมือ</p> <p data-bbox="507 868 655 903">Mcu หัวหน้า</p> <p data-bbox="507 1189 697 1224">Mcu ยุพายกมือ</p> <p data-bbox="507 1319 655 1355">Mcu หัวหน้า</p> <p data-bbox="507 1641 748 1676">Mcu อรวรรณยกมือ</p>	<p data-bbox="973 416 1299 513">คุณสมบัติของผู้สมัครประธาน นักเรียนมีอะไรบ้างครับ</p> <p data-bbox="973 547 1267 706">จะต้องเป็นผู้ที่กำลังเรียน อยู่ชั้น ป.4 หรือ ป.5 ในขณะนี้</p> <p data-bbox="973 737 1267 835">ถ้าอย่างนั้นนักเรียน ป.3 ตอนนั้นก็สมัครไม่ได้ครับ</p> <p data-bbox="973 868 1286 1089">ในกรณีของนักเรียนที่กำลัง เรียนอยู่ในชั้น ป.3 สมัคร ได้แต่ต้องมีครูฝ่ายปกครอง เซ็นชื่อรับรองความ</p> <p data-bbox="973 1123 1126 1158">ประพฤติด้วย</p> <p data-bbox="973 1189 1273 1286">ผู้ทรงมีสิทธิสมัครประธาน นักเรียนใหม่ละ</p> <p data-bbox="973 1319 1291 1541">ครับผู้ทรงก็สมัครได้ ผู้ที่ ต้องการสมัครจะต้องไปขอ ใบสมัครจากคณะกรรมการ นักเรียนแล้วนำมาให้ลูก</p> <p data-bbox="973 1574 1126 1609">ทีมกรอกด้วย</p> <p data-bbox="973 1641 1147 1676">ลูกทีมอะไรละ</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="517 430 660 472">Mcu หัวหน้า</p> <p data-bbox="523 824 826 866">Insert Gs ผู้ร่วมประชุม</p> <p data-bbox="523 1280 737 1321">Mcu ประชาคมมือ</p> <p data-bbox="523 1404 673 1446">Mcu หัวหน้า</p> <p data-bbox="529 1661 912 1703">Insert Mcu/Pan ผู้ร่วมประชุม</p>	<p data-bbox="979 430 1305 791">เงื่อนไขของการสมัคร ประธานนักเรียนปีนี้เพิ่มเติม จากปีที่แล้วคือ ผู้สมัคร แต่ละคนจะต้องมีทีมงานของ ตนเองว่ามีใครบ้างจะเป็น รองประธานนักเรียน</p> <p data-bbox="979 824 1305 915">ฝ่ายวิชาการ รองประธาน ฝ่ายกีฬาและอื่น ๆ อีก</p> <p data-bbox="979 948 1305 1040">เวลาหาเสียงจะต้องหา เสียงกันเป็นทีม รายละเอียด ต่าง ๆ กรรมการนักเรียน จะติดประกาศให้คู่มือบอร์ด</p> <p data-bbox="979 1073 1305 1164">ข่าวในวันพรุ่งนี้</p> <p data-bbox="979 1197 1305 1288">เราจะเอาทีมงานจากห้องอื่น หรือชั้นอื่นได้ไหมครับ</p> <p data-bbox="979 1321 1305 1413">เป็นคำถามที่ดีมากครับ</p> <p data-bbox="979 1446 1305 1537">ผู้สมัครสามารถหาทีมงาน จากห้องอื่นได้ครับ ถ้าใคร จะสมัครก็เตรียมทีมงานไว้</p> <p data-bbox="979 1570 1305 1661">ได้แล้วไปขอใบสมัครและ ส่งใบสมัครได้ที่กรรมการ</p> <p data-bbox="979 1694 1305 1786">นักเรียน มีใครสงสัยอะไร อีกไหม</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	Mcu สุกัญญาขมมือ	ห้องเรามีใครจะเสนอตัว สมัคร เป็นประธานนักเรียน บ้างคะ
	Mcu สุกัญญาขมมือ	ใช้เราควรจะพูดเรื่องนี้ก่อนที่ จะปิดการประชุมในวันนี้ ฉัน
	Mcu ปรีชัชขมมือ	ว่าน่าจะให้คนที่สมัคร เป็น ประธานนักเรียนกลับไปคิด
	Mcu อรวรรณขมมือ	ก่อนแล้วค่อยประชุมต่อพรุ่งนี้ ฉันเห็นด้วยกับปรีชา วันหลัง
	Mcu สัมศักดิ์ขมมือ	ค่อยพูดเรื่องนี้กันใหม่ ทุกคน จะได้มีเวลาคิดให้รอบคอบ ก่อน
	Mcu ทิวหน้า	ก็ดี เหมือนกันผู้ที่สมัคร จะได้เตรียมทีมงานจาก ห้องอื่นด้วย ถ้ามติในที่ประชุมออกมา อย่างนี้ ผมก็ขอปิดประชุม

เรื่อง/จาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
<p>ฉากที่ 2</p> <p>บรรยากาศการหาเสียง</p> <p>ในช่วงโมงกิจกรรม</p>	<p>Mcu Zoom out → Ls กรรมการ</p> <p>นักเรียน</p> <p>Gs นักเรียนปรบมือ</p> <p>Mcu อ้าปาก</p> <p>Insert Ls ผู้ฟัง</p> <p>Mcu สมศักดิ์</p>	<p>พวกเราได้ฟังการแถลง</p> <p>นโยบายของ 2 ทีม ไปแล้ว</p> <p>ต่อไปก็เป็นทีมสุดท้าย</p> <p>ขอเชิญผู้สมัครและลูกทีม</p> <p>รวมใจพัฒนาครับ</p> <p>เสียงปรบมือ</p> <p>สวัสดีครับ ผมเด็กชายอานาจ</p> <p>นาศัย นักเรียนชั้น ป.5/1</p> <p>ผู้สมัครหมายเลข 3 และ</p> <p>ลูกทีมขอแถลงนโยบาย</p> <p>ให้พวกท่านฟัง เริ่มจาก</p> <p>คุณสมศักดิ์ ใจดี ผู้สมัคร</p> <p>รองประธานฝ่ายวิชาการ</p> <p>ผมเด็กชายสมศักดิ์ ใจดี</p> <p>จะสนับสนุนงานวิชาการของ</p> <p>โรงเรียน อย่างเต็มที่</p> <p>เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของ</p> <p>โรงเรียนเราสูงกว่าเดิม</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกตลก/ภาพ	เสียง
	<p>Mcu สมเกียรติ</p> <p>Insert Gs ^{ผู้ฟัง}</p> <p>Mcu กิตติ</p> <p>Mcu อำนาจ</p>	<p>ผมเด็กชายสมเกียรติ</p> <p>เพชรงาม ชอบฝ่ายกิจกรรม</p> <p>ผมถือว่ากิจกรรมต่าง ๆ</p> <p>ของโรงเรียนจะได้รับ</p> <p>การสนับสนุนเต็มที่โดยถือว่า</p> <p>กิจกรรมต้องมาคู่กับวิชาการ</p> <p>ผมเด็กชายกิตติ เจริญสุข</p> <p>จะสนับสนุนกีฬาทุกประเภท</p> <p>กีฬากลุ่มปีนี้โรงเรียนเราจะ</p> <p>ต้องได้ด้วยรางวัลมากเป็น</p> <p>อันดับที่ 1 ทีมของเราแถลง</p> <p>นโยบายไปแล้ว หวังว่า</p> <p>ทุกท่านคงจะรับพวกเราไป</p> <p>พิจารณาอย่าลืมนะครับ</p> <p>เบอร์ 3 ขอขอบคุณครับ</p>
<p>ฉากที่ 3</p> <p>บรรยากาศการเลือกตั้ง</p>	<p>Ls ทุกคนเดินไปเข้าแถวรับบัตร</p> <p>Zoom in เลือกตั้ง แล้วเดินไปใน</p> <p>คูหาเลือกตั้ง</p> <p>Mcu กรรมการนักเรียนคูเวลา</p> <p>Mcu กรรมการนักเรียนคนที่ 1</p> <p>Mcu กรรมการนักเรียนคนที่ 2</p>	<p>อีก 5 นาที ก็หมดเวลาแล้ว</p> <p>มีนักเรียนที่ไม่มาใช้สิทธิ์</p> <p>มากไหมตามที่เช็คดู</p>

เรื่อง/ฉาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
ฉากที่ 4 บรรยากาศหน้าเสาธง ตอนเช้า	Mcu กรรมการนักเรียนคนที่ 1	เหลือไม่กี่คนหรือก็เป็นพวก เด็ก ป.2 หมดเวลา
	Mcu กรรมการนักเรียนคนที่ 3 กรรมการนักเรียนคนที่ 1	การเลือกตั้งพอดี เริ่มนับคะแนนได้ เบอร์ 3 เบอร์ 3 เบอร์ 2
	Fade out	
	Mcu Zoom out ← Ls ครูใหญ่	ครูดีใจมากที่การเลือกตั้ง กรรมการนักเรียนเป็นไป อย่างเรียบร้อย และพวกเรา ก็ได้ประธานนักเรียนคนใหม่ แล้ว และข่าวดีอีกอย่างคือ
	Insert Gs นักเรียน	ผลการประกวดโรงเรียนที่จัด กิจกรรมประชาธิปไตยดีเด่น ระดับอำเภอออกมาแล้ว
	Gs นักเรียนปรบมือ	โรงเรียนของเราชนะเลิศ ได้รางวัลที่ 1 เสียงปรบมือ

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p data-bbox="272 1355 373 1400">จากที่ 5</p> <p data-bbox="209 1431 469 1529">บรรยายภาคการประชุม กรรมการนักเรียน</p>	<p data-bbox="523 401 671 441">Mcu ครูใหญ่</p>	<p data-bbox="986 401 1315 955">ครูยินดีกับความสำเร็จของ พวกเราทุกคน อาทิตย์หน้า ประธานนักเรียนคนใหม่จะ เป็นผู้ไปรับมอบโล่เกียรติคุณ จากหัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ก่อนแยกย้ายเข้า ห้องเรียนวันนี้ครูอยากให้ ประธานนักเรียนคนใหม่พูดคุย กับเพื่อนทุกคนก่อน</p>
	<p data-bbox="523 982 783 1021">Mcu ประธานนักเรียน</p>	<p data-bbox="986 982 1331 1147">ผมและลูกทีมขอบคุณทุกท่าน ที่มอบความไว้วางใจให้ พวกเราได้เข้ามาเพื่อช่วยกัน</p>
	<p data-bbox="523 1174 783 1214">Insert Gs นักเรียน</p>	<p data-bbox="986 1174 1331 1280">พัฒนาโรงเรียนของเราต่อไป ขอบคุณมากครับ</p>
	<p data-bbox="523 1431 783 1471">Mcu ประธานนักเรียน</p>	<p data-bbox="986 1431 1315 1790">มีบันทึกจากครูใหญ่ถึง กรรมการนักเรียนว่ากำหนด ได้แจ้งมาว่าจะมีการพัฒนา ท้องถิ่น ด้วยการทำความ สะอาดถนนทุกสายในหมู่บ้าน ในวันที่ 20 นี้ ให้</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
	<p data-bbox="507 389 815 437">Insert Gs ผู้ร่วมประชุม</p> <p data-bbox="507 721 767 752">Ls Zoom in → Mcu</p> <p data-bbox="507 835 719 882">Mcu สัมผัสคีย์มือ</p> <p data-bbox="507 1038 687 1069">Mcu สัมผัสเกียรติ</p> <p data-bbox="507 1234 679 1265">Mcu ประธาน</p> <p data-bbox="507 1297 647 1328">Mcu สุชาติ</p> <p data-bbox="507 1359 632 1390">Mcu ยุพา</p> <p data-bbox="507 1618 679 1649">Mcu ประธาน</p>	<p data-bbox="970 389 1310 685">คณะกรรมการนักเรียนประชุม วางแผนว่าจะไปร่วมหรือ ไม่ไปแล้วรายงานให้ครูใหญ่ ทราบด้วย ขอให้ทุกคนช่วย เสนอความคิดเห็น</p> <p data-bbox="970 716 1310 1006">ผมเห็นว่าควรไป จะได้ร่วม พัฒนาท้องถิ่นกับชาวบ้านด้วย ผมเห็นว่าวันที่ 21 นี้ จะสอบ แล้ว ควรเอาเวลาเตรียมตัว คู่มือ</p> <p data-bbox="970 1038 1310 1203">ผมเห็นด้วยกับกิตติว่าน่าจะไป ร่วมแต่ข้อเสนอของคุณสมศักดิ์ ก็ควรนำมาพิจารณาด้วย</p> <p data-bbox="970 1234 1126 1265">คนอื่นละครับ</p> <p data-bbox="970 1297 1174 1328">ผมเห็นว่าควรไป</p> <p data-bbox="970 1359 1238 1390">ฉันก็คิดว่าจะควรไปค่ะ</p> <p data-bbox="970 1421 1310 1721">แต่อยากเสนอว่าให้รับทำ ความสะอาดให้เสร็จแต่เช้า เพื่อเตรียมตัวสอบในวันรุ่งขึ้น ถ้าอย่างนั้น ก็ทำตามข้อเสนอ ของยุพา ตกผลตามนั้นครับ</p>

เรื่อง/จาก	มุกกล้อง/ภาพ	เสียง
<p>ฉากที่ 6</p> <p>บรรยากาศการประชุม คณะกรรมการนักเรียน หลังจากกลับจากพัฒนา ท้องถิ่น</p>	<p>Mcu ประธาน</p> <p>Mcu กิตติยกมือ</p> <p>Mcu สมศักดิ์</p> <p>Mcu สมเกียรติ</p> <p>Mcu สุรชาติ</p>	<p>ผมขอให้ทุกท่านช่วยรายงาน ผลการทำงานให้ผมทราบ ด้วย เพื่อให้เลขานุการเก็บ รายงานเสนอครูใหญ่ กลุ่มผมทุกคนตั้งใจทำงานดี มากครับ</p> <p>กลุ่มผมก็ตั้งใจทำงานดีมาก และพวกเราทำงานเสร็จก่อน เวลาที่กำหนดไว้ 1 ชั่วโมง กลุ่มผมมีเด็กชายสุรเดช ถูกเศษแก้วบาดเท้าได้ ใส่ยา ส่าเชื้อโรคและทำ แผลให้เรียบร้อยแล้ว</p> <p>อุปกรณ์ทำความสะอาด อยู่ครบและได้นำคืนให้แก่ เจ้าของนา กลับไปเรียบร้อย แล้ว</p>

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 14

หัวข้อ บัณฑิตนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนักเรียนเข้าใจพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม
2. เพื่อสรุปผลการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นสอน

ผู้วิจัยทบทวนซักถามเกี่ยวกับความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมและนักเรียนควรมีคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมหรือไม่เพราะอะไร

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปและทบทวนลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ความสำคัญของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ความแตกต่างของผู้ที่มี และไม่มีพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ด้านเคารพธรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย ซักถาม และแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมเน้นให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน แล้วกล่าวขอบคุณและปิดโปรแกรมการทดลอง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ เรื่องพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1	ปฐมนิเทศ		<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนและครูกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและวิธีการของการสอนแบบปกติ 3. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านคารวะธรรม 	<p>ผู้วิจัยแนะนำตนเองและให้นักเรียนเล่นกิจกรรม ดอกไม้รวมใจ โดยดำเนินการดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนหยิบชิ้นส่วนรูปดอกไม้คนละ 1 ชิ้น 2. ให้นักเรียนนำรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์แล้วจับคู่พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 5 นาที เมื่อหมดเวลาให้นักเรียนนำคู่ของตนออกมาแนะนำหน้าชั้นจนครบทั้ง 5 คู่ 3. ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่า เพื่อให้นักเรียนที่ยังไม่รู้จักกันมาก่อน ได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำเพื่อนให้คนอื่น ๆ รู้จักด้วย 4. ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ

ครั้งที่		ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
2	เคารพ ทาง ร่างกาย	สวัสดีค่ะ	<p>เพื่อให้นักเรียน ยิ้มทักทาย กล่าวคำสวัสดี กับเพื่อน และทำความ เคารพครูทุกครั้งที่พบปะกัน ด้วยการกล่าวคำสวัสดี และยกมือไหว้</p>	<p>5. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกัน อภิปรายความหมาย และลักษณะของบุคคลที่มี พฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านคุณธรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียน ซักถามข้อสงสัย</p> <p>6. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ ที่จะพบกัน ครั้งต่อไป</p> <p>ตั้งแต่ครั้งที่ 2 - 13 ดำเนินการสอนแบบปกติ ตามขั้นตอนต่อไปนี้</p> <p>1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยสนทนาซักถาม นักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่สอน</p>
3	เคารพ ทางวาจา	พูดดีเป็น ศรีแก่ตัว	<p>เพื่อให้นักเรียน พูดกับครู เพื่อน และ คนอื่น ด้วยถ้อยคำสุภาพ มีหางเสียงและใช้คำแทน ชื่อตนเองและผู้อื่นอย่าง เหมาะสม</p>	<p>ตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ใน แต่ละเรื่อง</p> <p>2. <u>ขั้นสอน</u></p> <p>2.1 ผู้วิจัยอธิบาย หัวข้อเรื่องที่จะสอน และเปิดโอกาสให้นักเรียน อภิปรายและซักถาม</p>

ครั้งที่		ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
4	เคารพ ความ คิดเห็น	สัปดาห์ ความ สะอาด	เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟัง ทุกครั้งที่ผู้อื่นพูด ไม่เล่น ไม่คุย โดยไม่ได้รับอนุญาตใน ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดง ความคิดเห็น	2.2 ให้นักเรียนเล่า พฤติกรรมต่าง ๆ ตาม จุดมุ่งหมายของ แต่ละครั้ง
5	เคารพ ความ คิดเห็น	ผมขอโทษ	เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟัง ขณะที่ผู้อื่นพูด โดยไม่พูดแข่ง หรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับ อนุญาต	3. <u>ขั้นสรุป</u> นักเรียนช่วยกันสรุป เรื่องที่อภิปรายและผู้วิจัยสรุป เพิ่มเติม
6	เคารพ กฎเกณฑ์	เตรียมงาน วันเด็ก	เพื่อให้นักเรียนยอมรับ และปฏิบัติตามความคิดเห็น หรือข้อตกลงของกลุ่ม	
7	เคารพ กฎเกณฑ์	ข้อตกลง	เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ของห้องเรียนและกฎของ โรงเรียน	
8	เคารพ สิทธิ ของผู้อื่น	ไม่เจตนา	เพื่อให้นักเรียนไม่ทำให้ผู้อื่น รำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ	
9	เคารพ สิทธิ ของผู้อื่น	เธอจำอย่า ลืมนะ	เพื่อให้นักเรียนเข้าแถวรับ สิ่งของและรับบริการตาม ลำดับก่อนหลัง	

ครั้งที่		ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
10	เคารพ สิทธิของ ผู้อื่น	เหตุเกิด เพราะเปิด กระเป๋า	เพื่อให้นักเรียนไม่หยิบสิ่งของ ผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต	
11	เคารพ สิทธิของ ผู้อื่น	ขออนุญาต	เพื่อให้นักเรียนไม่ล่วงล้ำ สถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้อ รับอนุญาต	
12	เคารพ สิทธิของ ผู้อื่น	จะไม่ทำ อีกแล้ว	เพื่อให้นักเรียนไม่ทำ ให้สมบัติของผู้อื่น และ สาธารณสมบัติเสียหาย	
13	พฤติกรรม ประชา ธิปไตย	วันเลือกตั้ง	เพื่อให้นักเรียนรู้และ เข้าใจว่าพฤติกรรม ประชาธิปไตยด้านการระ ดมที่ควรพัฒนามี ลักษณะอย่างไรบ้าง	

ครั้งที่	ชื่อเรื่อง	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
14	ปัจฉิมนิเทศ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม 2. เพื่อสรุปผลการทดลอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปและทบทวนลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ความสำคัญของการมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ความแตกต่างของผู้มีและไม่มีประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม 2. ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น 3. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและปิดโปรแกรมการทดลอง

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 1

หัวข้อ ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้วิจัยกับนักเรียนเกิดความคุ้นเคยกัน
2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและวิธีการสอนแบบปกติ
3. เพื่อให้นักเรียนทราบความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย

ด้านคุณธรรม

สื่อการสอน

เอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการทำความรู้จักซึ่งกัน

ระหว่างนักเรียนและครูกับนักเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 ครูแนะนำตนเองและให้นักเรียนหยิบชิ้นส่วนรูปดอกไม้ที่แบ่งเป็นส่วน ๆ

คนละ 1 ชิ้น

- 2.2 ให้นักเรียนนำชิ้นส่วนรูปดอกไม้ต่อกันให้สมบูรณ์แล้วให้นักเรียนทั้ง 5 คู่พูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวของกันและกันภายในเวลา 5 นาที จากนั้นให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมาแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้คนอื่นรู้จักจนครบทั้ง 5 คู่
- 2.3 ผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมว่าช่วยให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของตนเอง เพื่อจะได้รู้จักกันและสามารถแนะนำเพื่อนให้นักเรียนคนอื่นรู้จักด้วย
- 2.4 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายและวิธีการที่จะใช้ในการทดลองให้นักเรียนทราบ
- 2.5 ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายความหมายและลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมประหลาดโดยดำรงภาวะธรรม และเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนมาทั้งหมด โดยผู้วิจัยคอยสังเกตความสนใจของนักเรียน และช่วยเพิ่มเติมสิ่งที่นักเรียนยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ที่จะพบกัน

การประเมินผล

1. สังเกตการซักถามข้อมูลซึ่งกันและกันของนักเรียนแต่ละคู่
2. สังเกตการแนะนำเพื่อนให้คนอื่นรู้จัก
3. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
4. สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 2

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพทางร่างกาย

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักยืมทักทาย และกล่าวคำสวัสดิ์กับเพื่อนและเคารพครูทุกครั้งที่พบ

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง สวัสดิ์ค่ะ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับถามนักเรียนเกี่ยวกับการยืมทักทายและกล่าวคำสวัสดิ์กับเพื่อน และการเคารพครูทุกครั้งที่พบ

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายผลดีของการยืมทักทาย กล่าวคำสวัสดิ์เพื่อน และเคารพครู ทุกครั้งที่พบแล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง สวัสดิ์ค่ะ เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการยืมทักทายกล่าวคำ สวัสดิ์ และเคารพครูทุกครั้งที่พบ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่อง สิวส์คีค๊ะ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เอกสารเรื่อง "สวีตี้ค่ะ"

เมื่อผูกทาความเคารพครูเวรประจำวันเสร็จ ครูชมที่ผูกมาถึงโรงเรียนแต่เช้าทุกวัน ผูกขอบคุณและรับขอตัวไปทำความสะอาดห้อง เมื่อผูกมาถึงห้องเรียนเห็นสุดากวาดห้องอยู่จึงพูดว่า "สวีตี้จะ สุดา เธอมานานหรือยัง ขอโทษด้วยนะที่ล้มมาสายไปหน่อย" สุดาบอกว่าไม่เป็นไรแล้วให้ผูกเอาขยะไปทิ้ง เมื่อผูกกลับจากเอาขยะไปทิ้ง เห็นเพื่อน ๆ มาหลายคนแล้ว จึงยิ้มและพูดกับเพื่อน ๆ ว่า "สวีตี้จะ เพื่อนทุกคน" เพื่อน ๆ อาสาจะช่วยทาเวรแต่ผูกบอกว่าไม่ต้องเพราะจะเสร็จแล้ว เมื่อผูกเห็นสมชายเข้ามาในห้องก็ยิ้มและกล่าวคำ สวีตี้แต่สมชายไม่สนใจ เอากระเป๋าไปเก็บเสร็จแล้วเดินไปตบไหล่ประชา และชวนไปเล่นฟุตบอล ประชานับว่าสมชายตบแรงมากจนเจ็บ สมชายจึงพูดว่า "จะชวนไปเล่นฟุตบอล ตบเบา ๆ แค่นี้ ทำเป็นร้องเสียงดังเพื่อนฝูงกัน พยอกนิดหน่อยก็ไม่ได้ แค่อักทายนั่น" ประชาต่อว่าสมชายว่า "ทำไมเธอไม่อักทายนเหมือนคนอื่นเขา ยิ้มให้หรือกล่าว สวีตี้ก็ได้" พร้อมกับปฏิเสธที่จะไปเล่นกับสมชาย สมชายวิ่งออกไปแต่ความรีบร้อนจึงชนกับครูงามตาตรงมุมห้อง แล้วสมชายก็รีบวิ่งไปเล่นโดยไม่ได้ขอโทษครูงามตา

ครูสุจิตราเดินเข้ามาบอกนักเรียนว่า "สวีตี้จะ นักเรียน ครูอยากแจ้งข่าวดีให้ทราบคืออาจารย์ใหญ่ท่านชมเชยผูก เพื่อนร่วมห้องของพวกเราว่าเป็นเด็กดี มีสัมมาคารวะต่อครูทุกท่านและเพื่อน ๆ ทุกคน นักเรียนสมควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ทุกคนปรบมือให้ผูกด้วย แต่ก็น่าเสียดใจที่ครูงามตาฝากบอกว่ามีนักเรียนห้องเราที่ไม่ค่อยชอบทาความเคารพครู และวันนั้นวิ่งชนครูงามตาตรงมุมตึกก็ยังไม่ยอมขอโทษอีก ครูไม่ได้บอกว่าเป็นใคร บอกแต่ว่าถ้าใครรู้ตัวก็ควรรีบปรับปรุงตัวเอง" แล้วครูก็รีบไปประชุมปล่อยให้นักเรียนทำงานกันเอง

เมื่อสมชายเอางานไปส่งบนโต๊ะครูแล้วเดินไปพูดกับประชาว่า "เมื่อเช้าฉันขอโทษเธอนะที่ตักเธอแรงไปหน่อย" และสมชายยอมรับกับประชาว่าคนที่วิ่งชนครูงามตา คือตัวเอง พร้อมกับขอร้องประชาให้ช่วยเป็นเพื่อนไปขอโทษครูงามตาด้วยในตอนเที่ยง ประชารู้สึกดีใจจึงรีบรับปากว่าจะไปเป็นเพื่อน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 3

หัวข้อ การระดมความคิดทางวาจา

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักพูดกับครู เพื่อน และคนอื่น ด้วยถ้อยคำสุภาพ มีหางเสียงและใช้คำแทนชื่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม

สื่อการสอน

เอกสารการสอนเรื่อง พูดดีเป็นศรีแก่ตัว

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับ การพูดกับครู เพื่อน และคนอื่น ด้วยถ้อยคำสุภาพ มีหางเสียง และใช้คำแทนชื่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายผลดีของการพูดจาด้วยถ้อยคำสุภาพมีหางเสียง รู้จักใช้คำแทนชื่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสมและผลเสียของการพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ไม่มีหางเสียง และใช้คำแทนชื่อตนเองและคนอื่นไม่เหมาะสม แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง พูดดีเป็นศรีแก่ตัว เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย ซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ เกี่ยวกับการพูดด้วยถ้อยคำสุภาพ มีหางเสียง ใช้คำแทนชื่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง พุทธศักราช ๒๕๖๓
แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เอกสารเรื่อง "พุดดีเป็นศรีแก่ตัว"

เช้าวันหนึ่ง อรวรรณนั่งทำงานอยู่ในห้อง เมื่อยุพามาถึงก็ถามว่า "อรวรรณทำอะไรอยู่จ๊ะ" อรวรรณตอบว่า "ทำกาบ้าน เพราะเมื่อคืนปวดท้องมากเลยทำไม่เสร็จ" ยุพาทถามว่ามีอะไรให้ช่วยไหม อรวรรณบอกว่าไม่มี ยุพาก็นั่งอ่านหนังสือ เมื่อสฤฎญาเข้ามาในห้องและถามยุพาว่า "ยุพาอ่านหนังสืออะไร" ยุพาตอบ "หนังสือภาษาไทยจ๊ะ" อรวรรณ "โอ๊ยเธอไม่ต้องมาพุดจ๊ะ จำ กับฉันทรอก พุดธรรมดาก็ได้" ยุพา "ฉันทักพุดธรรมดาแล้วนี่จ๊ะ" สฤฎญา "ราคาญแม่พวกปากหวานจังเลย นี่ฉันทยมสมุดการบ้านเธอหน่อยซิ" แต่เนื่องจากสฤฎญาพุดกับยุพาไม่เพราะ และเมื่อยุพาให้สมุดแล้วก็ไม่พุดขอบคุณ อรวรรณจึงพุดว่า "จะยมของคนอื่นแท้ ๆ ไม่รู้จักพุดเพราะ ๆ กับเขา และยังไม่รู้จักขอบคุณเขาค้วย" สฤฎญาถามว่า "เธอรว่าใครอรวรรณว่าพุดไม่เพราะและไม่รู้จักขอบคุณคนอื่น" ยุพาพุดห้ามไม่ให้ทั้งสองทะเลาะกัน เมื่ออรวรรณทำงานเสร็จและวรรณามาชวนไปเล่น ยุพา อรวรรณ และวรรณาจึงออกไปเดินเล่น

ในช่วงโมงสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มรายงานเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของเรา กิตติ สมชาย สฤฎญา ปรีชา และสฤฎญา อยู่กลุ่มเดียวกันในที่ประชุมสรุปไม่ได้ว่าจะเลือกทำรายงานประเทศอะไร สฤฎญาพุดไม่สุภาพไม่มีหางเสียงในที่ประชุมบ่อยครั้ง จนสมชายพุดว่า "สฤฎญาเธอเป็นผู้หญิง ๆ แท้ ๆ แต่พุดจาไม่น่าฟังเลย ทำไมไม่พุดเพราะ ๆ เหมือน ยุพาเขาบ้าง" สฤฎญาตอบว่า "เรื่องของฉันเธอไม่เกี่ยว" สมชายเตือนว่า "กลัวว่าสักวันหนึ่งจะไม่มีเพื่อน ๆ พุดกับเธอสักคน" เมื่อสฤฎญาตอบว่าตนจะพุดอย่างไรก็ไม่เกี่ยวกับใคร เพื่อน ๆ จึงไม่ได้ว่าอะไรสฤฎญาอีกจนเลิกประชุม

หลายวันต่อมาสฤฎญานั่งไต่ต้นไม้คนเดียว ยุพาก็เข้าไปถามว่าเป็นอะไร สฤฎญาตอบว่า "เพื่อนพยายามหนีดัน ไม่มีใครอยากให้ฉันเล่นด้วย ไม่มีใครอยากคุยกับฉัน ไม่เหมือนเธอที่เพื่อน ๆ รักและขอบคุณกับเธอรวมทั้งคุณครูทุกคนก็รักเธอ" และสฤฎญาบอกต่อไปว่า "มีหลายคนพุดกับฉันว่าฉันพุดไม่เพราะ ก็ฉันพุดแบบนี้มาตั้งนาน และที่บ้านฉันก็พุดแบบนี้ ไม่เห็นมีใครว่าอะไร" ยุพาบอกสฤฎญาว่า "เวลาพุดให้รู้จักใช้คำแทนตัวเองว่า ฉันหรือเรา ใช้คำแทนเพื่อนว่า เธอ พุดมีคำ

ลงท้ายว่า "คะ จ๊ะ กับทุกคน ไม่เฉพาะแต่ครูเท่านั้น และรู้จักขอบคุณและขอโทษ ในโอกาสที่
เหมาะสม แค่นี้เพื่อนก็จะรักเธอทุกคนเองแหละจ๊ะ" ยุกาบอกว่าจะคอยแนะนำให้สัณญา
พูดเพราะ ทำให้สัณญาดีใจและสัญญาว่าจะทำตามคำแนะนำของยูกาให้ได้

โปรแกรมการสอนแบบบท
ครั้งที่ 4

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูดโดยไม่เล่นไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง สัปดาห์แห่งความสะอาด

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ป็นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูดโดยไม่เล่นไม่คุย ขณะที่ผู้อื่น กำลังพูด แสดงความคิดเห็น

2. ป็นสอน

2.1 ครูอธิบายข้อดีของการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูด โดยไม่เล่นไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย ซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการตั้งใจฟังทุกครั้งที่มีผู้อื่นพูดโดยไม่เล่นไม่คุย ขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง สัมพันธ์แห่งความ
สะอาด แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

สัปดาห์แห่งความสะอาด

ในช่วงโมงกิจกรรมหัวหน้าเรียกสมาชิกในห้องประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบว่าคณะครูสังเกตเห็นว่าโรงเรียนไม่ค่อยสะอาดจึงจัดสัปดาห์แห่งความสะอาดขึ้น เพื่อให้ทุกห้องแข่งขันกันทำความสะอาด จะมีการประกาศคะแนนให้ทราบทุกสัปดาห์ สิ้นเดือนจะประกาศคะแนนรวมของแต่ละห้องแล้วเก็บคะแนนไว้รวมปลายเทอมเพื่อรับรางวัลจากท่านอาจารย์ใหญ่

ในขณะที่หลายคนกำลังวางแผนกันทำความสะอาดอยู่นั้น ประชากรก็หน้าอ่านหนังสือการ์ตูน วิไลนิ่งเขียนหนังสือ กิตติลุดเดินเล่นผ่านและบางคนก็หลับ หัวหน้าพูดขอร้องหลายครั้งให้ทุกคนช่วยแสดงความคิดเห็นแต่ไม่ได้รับความสนใจ หัวหน้าจึงตัดสินใจปิดประชุม "ถ้าทุกคนไม่ทำ และไม่ให้ความร่วมมือ ผมคิดว่าคงไม่มีประโยชน์ที่ประชุมต่อ ผมขอปิดการประชุม" เมื่อครูสุบรรณรู้ปัญหาในการประชุมจึงพูดขึ้นว่า "ครูมีความคิดว่าให้ทุกคนไปพักผ่อน 5 นาที แล้วค่อยมาประชุมกันดีกว่านะ เพราะรู้สึกทุกคนอยากพักบ้างแล้ว" เมื่อทุกคนเข้าห้องประชุมใหม่เรียบร้อยแล้ว หัวหน้าเชิญครูสุบรรณให้พูดคุยกับนักเรียน ครูสุบรรณพูดว่า "ครูดีใจมากที่พวกเราตกลงใจกันทำความสะอาดห้องเพื่อประกวดสัปดาห์แห่งความสะอาด หลังจากไปพักมาแล้ว ครูคิดว่าพวกเราคงตั้งใจฟังเพื่อนพูดมากขึ้น ครูขอร้องนะคะ ขณะที่มีการประชุมและกำลังอภิปรายอยู่ให้นักเรียนตั้งใจฟังด้วย เพราะการฟังคนอื่นทำให้เรามีความรู้ตามไปด้วย การอ่านหนังสือการ์ตูนหรือการคุยกันเรื่องอื่นควรเก็บไว้อ่านหรือคุยในเวลาว่าง" เมื่อครูพูดจบก็ดำเนินการประชุมต่อ ซึ่งการประชุมครั้งหลังนี้เพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะที่ดีจนสรุปได้ว่าทุกคนจะต้องร่วมมือกันทำความสะอาดห้องเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 5

หัวข้อ การวรรรรมเคารพทางความคิดเห็น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นโดยการตั้งใจฟังขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด โดยไม่พูดแข่งหรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับอนุญาต

สื่อการสอน

เอกสารการสอนเรื่อง ผมขอโทษ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับถามนักเรียนว่าในขณะที่มีผู้อื่นกำลังพูด มีคนพูดแข่งหรือพูดขึ้นลอย ๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต นักเรียนคิดว่าการกระทำนั้นเหมาะสมหรือไม่เพราะเหตุใด

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายลักษณะของผู้ฟังที่ดีและประโยชน์ของการตั้งใจฟังขณะที่ผู้อื่นกำลังพูดโดยไม่พูดแข่งหรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับอนุญาต และผลดีผลเสียของการพูดแข่งหรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับอนุญาตแล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่อง ผมขอโทษ เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการไม่พูดแข่งหรือพูดขึ้นลอย ๆ ก่อนได้รับอนุญาตขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง ผสมขอโทษ แล้วผู้วิจัย

สรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 6

หัวข้อ การวิเคราะห์การพหุเกณฑ์

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นหรือข้อตกลงของกลุ่ม

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง เตรียมงานวันเด็ก

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นหรือข้อตกลงของกลุ่ม

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายผลดีผลเสียของการยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นหรือข้อตกลงของกลุ่ม แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง เตรียมงานวันเด็ก เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการยอมรับและปฏิบัติตามความคิดเห็นหรือข้อตกลงของกลุ่ม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง เตรียมงานวันเด็ก แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตจากการสรุปของนักเรียน

เตรียมงานวันเด็ก

ในช่วงโมงกิจกรรมหัวหน้าห้องเรียกประชุม เพื่อแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับงานวันเด็กที่จะถึงในวันเสาร์หน้า เพราะปีนี้โรงเรียนได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพและจะมีเด็กมาร่วมงานไม่ต่ำกว่า 500 คน ดังนั้นคณะกรรมการนักเรียนจึงมอบหมายให้ทุกชั้นเรียนรับผิดชอบงานต่าง ๆ เพื่อต้อนรับงานวันเด็กที่จะมาถึง ห้อง 5/1 ต้องรับผิดชอบเรื่องความสะอาดบริเวณโรงเรียนทั้งหมด หัวหน้าจึงขอให้ทุกคนช่วยเสนอความคิดเห็นว่าจะทำอย่างไร จึงจะทำความสะอาดบริเวณโรงเรียนทั้งหมดได้ในเวลาจำกัดเช่นนี้ เมื่อเปิดโอกาสให้เสนอความคิดเห็น ประชาพูดว่า "ผมขอเสนอว่าแบ่งกลุ่มกันรับผิดชอบไปเลย ใครจะเริ่มทำเมื่อไรก็ได้ แต่ต้องเสร็จก่อนงานเพราะตอนนั้นเหลือเวลาอีกตั้ง 1 สัปดาห์" อรรธรณเสนอว่า "ฉันขอเสนอว่าให้เราช่วยกันทาหลังเลิกเรียนวันละ 2 ชั่วโมง กว่าที่จะถึงงานก็คงจะเสร็จพอดี" ทั้งอรรธรณและประชาต่างก็พยายามพูดถึงข้อดีของการที่ได้ทำตามข้อเสนอของตน สมศักดิ์ขออนุญาตพูดว่า "ผมว่าเป็นข้อเสนอที่ดีทั้งสองคนที่พวกเราควรจะช่วยกันพิจารณาส่วนตัวผมอยากจะใช้ทั้ง 2 วิธี คือช่วงแรกที่ยังมีเวลาเหลือ เราก้ทำตามที่คุณอรรธรณเสนอ 2 วันสุดท้าย เราก้แบ่งกลุ่มรับผิดชอบตามที่คุณประชาเสนอก่อนวันงานเราจะได้ดูแลพื้นที่ได้ทั่วถึง" วิไลขออนุญาตแล้วเสนอว่า "เห็นด้วยกับคุณสมศักดิ์ที่ให้ช่วยกันทาตอนแรกแล้วค่อยแบ่งกลุ่มกันรับผิดชอบตอนหลัง" เมื่อหัวหน้าถามความคิดเห็นหลายคนในห้องสรุปว่า จะช่วยกันทาความสะอาดบริเวณต่าง ๆ ด้วยกันก่อน โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียนตอนเย็นวันละ 2 ชั่วโมง แล้ว 2 วันสุดท้ายค่อยแบ่งกลุ่มกันดูแลบริเวณที่ต้องรับผิดชอบอีกทีและทุกคนต้องเอาเครื่องมือทาความสะอาดมาจากบ้านทุกวัน

ในตอนเย็นหลังเลิกเรียนก่อนถึงวันงาน 1 วัน ครูใหญ่ชมเชยนักเรียนทุกคนที่ร่วมมือกันทำงานต่าง ๆ ที่ได้แบ่งกันไปแล้วจนเสร็จไปด้วยดี โดยเฉพาะบริเวณโรงเรียนคุณสะอาดและสวยงามมาก จึงให้นักเรียนทุกคนช่วยประมือให้เป็นกำลังใจกับนักเรียนชั้น ป.5/1 ด้วย ทำให้นักเรียนชั้น ป.5/1 ทุกคนรู้สึกดีใจและภาคภูมิใจกับความสำเร็จของห้องตัวเอง และครูได้ให้นักเรียนแยกย้ายกลับบ้าน เพื่อเตรียมตัวมางานวันเด็กในวันรุ่งขึ้น

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 7

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพภูเขาศรี

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง "ข้อตกลง"

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน และกฎของโรงเรียนว่าใครเคยทำ และใครไม่เคยทำและรู้สี้อย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายผลดีของการปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน และผลเสียของการไม่ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง ข้อตกลง แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียนและกฎของโรงเรียน

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้รับจากการเรียน เรื่อง ข้อตกลง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ข้อตกลง

ในช่วง โมงคณิตศาสตร์ครูตีประชุมจึงปล่อยให้นักเรียนทานเบรคฝึกหัดในห้อง นักเรียนคนอื่น ๆ นั่งทานเบรคฝึกหัด ยกเว้นกิตติกับสุรัชย์ที่วิ่งไล่จับกันหลังห้อง แม้จะถูกเพื่อน ๆ หลายคนหันไปมองด้วยสายตาตำหนิ แต่ทั้งสองก็ยังเล่นกันอยู่ เมื่อครูประชุมเสร็จกลับมา ทุกคนส่งงานกันหมดแล้วยกเว้นกิตติกับสุรัชย์ ครูจึงพูดว่า "กฎของห้องมีว่า ห้ามเล่นและส่งเสียงดังขณะที่ครูไม่อยู่ และกฎของห้องทุกข้อที่ตั้งขึ้นมา ทุกคนในห้องช่วยกันคิดขึ้น เพื่อความเป็นระเบียบของห้องเรียนแต่เธอทั้งสองคนก็เป็นผู้ทำลายกฎเหล่านี้เสียเอง ครูให้พวกเธอจัดการกันเอง สำหรับทุกคนที่ทำผิดกฎของห้องเรียน" และนอกจากนี้ครูได้บอกว่า "หัวข้อการประชุมของครู เมื่อก็มีการกล่าวถึงการทำผิดกฎของโรงเรียนด้วย เนื่องจากครูฝ่ายปกครองบอกว่า เดียวนี้นักเรียนของเรามาสายกันมาก ไม่ทราบว่าเป็นเพราะอะไร นอกจากนี้หนังสือห้องสมุดก็ถูกฉีกบางหน้า และครูยังเคยเห็นบางคนเดินลัดสนามด้วย แต่ไม่ใช่ห้องเรา ครูหวังว่านักเรียนของครูที่เคยทำผิดกฎต่าง ๆ ของห้องเรียน ของโรงเรียน ของห้องสมุดตั้งแต่นี้คงเลิกทำผิด

เมื่อครูออกจากห้อง ไปแล้ว หัวหน้าจึงถามกิตติกับสุรัชย์ว่า "กิตติ สุรัชย์ ฉันว่าเธอคงจะรู้ว่าควรทำอย่างไรกับการทำผิดกฎของห้องเรียนในครั้งนี้ กิตติ ตอบว่า "ฉันกับสุรัชย์รับทำความสะอาดห้องตลอดสัปดาห์นี้" หัวหน้าก็ตอบว่า "เรื่องการทำทำความสะอาดห้องไม่สำคัญหรอก เพราะเรามีเวรประจำวันอยู่แล้ว ที่ทุกคนต้องการก็คือ ทำอย่างไรพวกเราทุกคนในห้องนี้ถึงจะไม่ทำผิดกฎอีก ไม่ว่าจะ เป็นกฎของห้องเรียนกฎของโรงเรียนหรือกฎของห้องสมุด ก็อย่างที่ครูพูดกฎเหล่านี้พวกเราทุกคนมีส่วนในการตั้งขึ้น ถ้าพวกเรายังทำตามไม่ได้ ถ้าเราไต่ขึ้นเราจะทำตามกฎหมายกฎระเบียบของสังคมได้อย่างไร" กิตติส่ายนึกคิดแล้วพูดว่า "ฉันขอโทษพวกเธอทุกคน ฉันสัญญาว่าต่อไปนี้ ฉันจะไม่ทำผิดกฎของห้องเรียนอีกแล้ว" สุรัชย์ พูดว่า "ฉันก็เหมือนกันต่อไปนี้ฉันจะไม่มาสายและจะไม่แอบเดินลัดสนามอีกแล้ว" เพื่อนทุกคนดีใจที่กิตติกับสุรัชย์สำนึกได้และสัญญาว่าจะไม่ทำผิดกฎอีก

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 8

หัวข้อ การวรรกรรมเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนไม่ทำให้ผู้อื่น รำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง ไม่เจตนา

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการไม่ทำให้ผู้อื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ ว่าใครเคยทำ ไม่เคยทำ และมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายข้อดีของการไม่ทำให้ผู้อื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บและข้อเสียของการทำให้ผู้อื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่อง ไม่เจตนา เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการทำให้ผู้อื่นรำคาญ อับอาย หรือบาดเจ็บ

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง ไม่เจตนา แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ไม่เจตนา

เช้าวันหนึ่งสุชาตินั่งเคาะโต๊ะอยู่ในห้อง สุดใจกับบรรณานั่งอ่านหนังสืออยู่ใกล้ ๆ จึงพูดว่า "สุชาติเธอไม่มีงานทำหรืออย่างไรถึงได้มานั่งเคาะโต๊ะอยู่อย่างนี้" สุชาติตอบว่า "ไม่มีถึงมีก็ไม่ทำ" แล้วลุกเดินไปเอามือปิดหนังสือที่ทั้งสองกำลังอ่าน สุดใจพูดว่า "เธอจะบ้าหรือสุชาติฉันกำลังอ่านอยู่นะ" แล้วสุชาติก็คว้าเอาหนังสือของสองคนวิ่งออกไปจากห้อง ทำให้สุดใจกับบรรณาต้องวิ่งตาม เมื่อทั้งสองวิ่งตามจะทัน สุชาติก็โยนหนังสือคืนพร้อมกับตะโกนว่า "เอาคืนไปเลยก็ได้ เอ้ารับนะ"

ในช่วงโมงกิจกรรม เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำลังเล่นม้าชาเคียว และศักดิ์สิทธิ์กำลังเดินม้าชาเคียวมาใกล้ ๆ สุชาติ จึงถูกสุชาติแกล้งขัดขาศักดิ์สิทธิ์จนล้มลง ทำให้เพื่อน ๆ หัวเราะเยาะ เมื่อศักดิ์สิทธิ์ถามว่า "สุชาติเธอแกล้งฉันทำไม" สุชาติก็ปฏิเสธว่าไม่ได้แกล้งและถามว่า "ใครเห็นบ้างว่าฉันแกล้งศักดิ์สิทธิ์" เมื่อไม่มีใครบอกว่าเห็น สุชาติจึงพูดว่า "ฉันบอกแล้วว่าฉันไม่ได้แกล้งและก็ไม่มีใครเห็นด้วยว่าฉันแกล้งเธอ" แต่ครูวีระบังเอิญเห็นและพูดว่า "สุชาติครูอยากคุยกับเธอเดี่ยวเธอตามครูไปที่ห้องพักหน่อยนะ" เมื่อสุชาติไปถึงห้องพักครูและถูกครูถามสุชาติก็ยอมรับว่าตัวเองเป็นคนขัดขาของศักดิ์สิทธิ์ ครูวีระจึงกล่าวตักเตือนและพูดว่า "การที่เธอทำให้คนอื่นบาดเจ็บ อับอาย แล้วเธอมีความสุขถ้ามีคนทำให้เธอบาดเจ็บ อับอายบ้าง เธอจะรู้สึกอย่างไร เอาใจเขามาใส่ใจเราบ้าง ครูเสียใจมากที่มีลูกศิษย์อย่างเธอ เธออาจจะคิดว่าแค่แกล้งนิดหน่อยคงไม่เป็นไร เหมือนเมื่อกี้ถ้าศักดิ์สิทธิ์ล้มไปโดนของมีคมเข้าอาจจะบาดเจ็บมากกว่านี้" สุชาติจึงพูดว่า "ผมไม่เคยคิดจะทำให้เขาอับอาย หรือบาดเจ็บ มากมายเลยนี่ครับ" ครูวีระจึงบอกว่า "ใช่ แต่เธอไม่สมควรทำ ครูอยากให้เป็นเด็กดีแบบนี้เธอจะทำได้ไหม" สุชาติรับปากว่าจะไม่แกล้งเพื่อนอีกแล้ว

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 9

หัวข้อ การระดมความคิดของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักการเข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลัง

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง เธอจ๋าอย่าลืมนิด

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเข้าแถวรับสิ่งของหรือรับบริการตามลำดับก่อนหลัง ว่าใครเคยทำหรือไม่เคยทำ และมีความรู้สิ่งใด

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายข้อดีของการเข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลัง และข้อเสียของการไม่เข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลัง แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง เธอจ๋าอย่าลืมนิด เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าแถวรับสิ่งของและรับบริการตามลำดับก่อนหลัง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง เธอจำอย่าลืมนิด
แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การอภิปรายผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เธอจำอย่าลืมนะ

ในช่วงโมงคณิตศาสตร์เมื่อครูอธิบายเรื่องที่สอนจบ ครูจึงสั่งให้ท่านแบบฝึกหัดและต้องส่งในช่วงโมง เมื่อนักเรียนทำเสร็จทุกคนเดินเข้าแถวเอาสมุดไปส่งที่โต๊ะครูแต่ประจำไม่ได้ส่งเพราะไม่มีสมุดเมื่อครูถามประจำจึงตอบว่า "ผมไม่ได้ทำเพราะสมุดแบบฝึกหัดหมด ผากวรรณาซื้อแต่ไม่ได้ครับ" ครู "ทำไมไม่ไปซื้อเอง" ประจำจึงตอบว่า "ตอนผมไปที่สหกรณ์คิวยาวมาก ผมรีบไปเตะบอลจึงฝากให้วรรณาซื้อให้" ครูจึงตักทักประจำว่า "เธอฝากคนอื่นให้ซื้อเขาก็ไม่รู้ว่าคุณมีความจำเป็นมากน้อยแค่ไหนนะซี ที่หลังอย่าทำอย่างนี้อีกนะหลังจากเธอกินข้าวเที่ยงเสร็จไปหาสมุดมาทำแบบฝึกหัดแล้วส่งครูก่อนเลิกเรียน" หลังจากรับประทานอาหารกลางวันเสร็จประจำไปซื้อสมุดแต่แถวรอซื้อของที่สหกรณ์ยาวมาก ประจำเลยขอแทรกแถวระหว่างนักเรียนชั้น ป.3 จึงสร้างความไม่พอใจให้กับคนที่ต่อแถวคนเฒ่ามาก เมื่อถึงคิวของประจำคนชายบอกว่า "พี่ไม่ขายให้เธอหรอกเพราะที่นี้มีกฎว่าทุกคนที่จะซื้อของต้องเข้าแถวให้เป็นระเบียบ" ประจำ "ผมรีบมากครับ" คนชาย "คนอื่นก็รีบเหมือนกัน ถ้าเธอจะซื้อของเธอต้องไปต่อแถวใหม่" ประจำจึงต้องไปต่อแถวใหม่ จึงยิ่งทำให้เสียเวลามากขึ้น และเมื่อได้สมุดแล้วก็ไม่มีเวลาทำแบบฝึกหัดเพราะโรงเรียนเข้าก่อน

วันต่อมาครูเอาสมุดแบบฝึกหัดมาคืนไม่มีสมุดของประจำ เมื่อครูถามและประจำเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง จึงถูกครูตักทักว่า "ตอนแรกเธอฝากวรรณาซื้อสมุดให้เพราะเธอไม่ยอมรับ ต่อมาเธอไปแทรกแถวคนอื่นอีก คนชายทำถูกแล้วที่ไม่ขายของให้คนที่ไม่ยอมเข้าแถวอย่างมีระเบียบหวังว่าเธอคงรู้แล้วนะว่าคราวนี้เธอไม่มีคะแนนเก็บเพราะอะไร" และครูบอกอีกว่าการอยู่ในสังคมที่มีคนมาก การเข้าแถวเพื่อรับบริการต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นเพราะทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเป็นการเคารพในกฎเกณฑ์ทางสังคมด้วยทุกคนจึงควรจะพยายามปฏิบัติให้คิดเป็นนิสัย

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 10

หัวข้อ คารวะธรรมเคารพสิทธิของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง เหตุเกิดเพราะว่าเปิดกระเป๋า

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ชี้แนะ

ผู้วิจัยสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการหยิบและ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตว่าใครเคยทำไม่เคยทำ และมีความรู้สึกอย่างไร

2. ชี้สอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายข้อดีของการ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตและข้อเสียของการหยิบสิ่งของของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารการสอนเรื่อง เหตุเกิดเพราะเปิดกระเป๋า เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการหยิบและ ไม่หยิบสิ่งของของผู้อื่น โดยไม่ได้รับอนุญาต

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง เหตุเกิดเพราะเปิด
กระเป๋ำ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

เหตุเกิดเพราะเปิดกระเป๋า

เช้าวันหนึ่งก่อนโรงเรียนเข้า วิไลรีบทำการบ้านเพราะ ไม่ได้ทำมาจากบ้านและชั่วโมงต่อไปครูจะสอบวัดจุดประสงค์ วิไลจึงต้องรีบเขียนทำให้ เขียนหนังสือผิดและตัวเอง ไม่ได้เอายางลบมาจึงไปเปิดกระเป๋าของสุดา เพื่อเอายางลบมาใช้และเมื่อทำการบ้านไม่ได้ จึงไปเปิดกระเป๋าสุดาอีกเพื่อเอาสมุดแบบฝึกหัดมาลอก สุดาใจอยากอ่านหนังสือของยุพาก็ขวนขวายหยิบหนังสือจากกระเป๋าของยุพามาอ่าน แต่วรรณบอกว่ "ฉันไม่หยิบหรอก เธออยากอ่านก็อ่านคนเดียวเถอะ ฉันต้องรอขอยืมยุพาก่อน" สุดาใจจึงไปเปิดกระเป๋าของยุพาและเอาหนังสือออกมาตั้งอ่านคนเดียว เมื่อถึงเวลาเข้าแถววิไลไม่ได้เอายางลบกับสมุดแบบฝึกหัดคืนให้สุดาและสุดาใจก็ไม่ได้เอาหนังสือคืนให้ยุพา

เมื่อถึงชั่วโมงเรียนครูให้อาสมุดแบบฝึกหัดมาส่งเพื่อให้ทุกคนเตรียมตัวสอบ แต่สุดาหาสมุดไม่พบเมื่อครูจะแจกข้อสอบและบอกนักเรียนว่า "ถ้าทุกคนส่งแบบฝึกหัดหมดแล้ว เด็กๆ ครูจะแจกข้อสอบเพื่อสอบเก็บคะแนน" สุดายกมือ "คุณครูคะ หนูยังไม่ได้ส่งแบบฝึกหัด" ครู "ทำไมล่ะ" หนูทำการบ้านไม่เสร็จหรือสุดา" เปล่าค่ะ หนูทำเสร็จตั้งแต่เมื่อคืนแล้วแต่หนูหาสมุดไม่เจอ" วิไลจึงรู้สึกตัวว่า เอาสมุดสุดามาดูการบ้านแล้วยัง ไม่ได้คืนจึงรีบเอาไปคืนและขอโทษสุดาว่า "สุดา ขอโทษฉันเป็นคนเอาสมุดเธอมาดูเอง" ก่อนที่ครูจะแจกข้อสอบก็หันไปเจอยุพาก็ม ๆ เงย ๆ อยู่ที่โต๊ะ จึงถามว่า "ยุพา เธอทำอะไรอีก" ยุพา "หาหนังสือค่ะ หนูยืมพี่ชายมายังไม่ได้คืนเขา แต่หายไปไหนไม่ทราบ ทั้ง ๆ ที่จำได้ว่าเอาไว้ในกระเป๋าแล้ว" สุดาใจจึงคิดได้และบอกยุพาว่า "ยุพาหนังสือเธออยู่ที่นี่ ฉันเป็นคนหยิบมาดูเอง ตอนที่เธอไม่อยู่ขอโทษด้วยนะ ที่ทำให้เธอตกใจ" เมื่อครูรู้ว่าสุดาใจเป็นคนหยิบหนังสือของยุพาดตอนที่ยุพาไม่อยู่จึงบอกกับนักเรียนทุกคนว่า "การที่นักเรียนจะหยิบของของใครควรจะขออนุญาตเจ้าของเขาก่อน ไม่ใช่ถือว่าสนิทกันที่ว่าเป็นเพื่อน เป็นพี่ หรือเป็นคนที่รักเรามาเป็นข้ออ้าง แล้วไม่ขออนุญาต การขออนุญาตเจ้าของเขาก่อนที่จะหยิบจับเอาของของเขาเป็นการแสดงความเคารพในสิทธิของผู้อื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่นักเรียนทุกคนควรมีและควรประพฤติให้เป็นนิสัย หวังว่าทุกคนคงเข้าใจ และคงไม่มีเรื่องแบบนี้อีกนะคะ"

เมื่อสอบเสร็จวิไลไปขอโทษสุดาว่า " สุดาฉันขอโทษนะที่ฉันเปิดกระเป๋าเธอแล้ว
หยิบยากลบกับสมุดเธอออกมาโดยไม่ขออนุญาต ที่หลังฉันจะไม่ทำอีกแล้ว" สุดา "ไม่เป็นไรหรอก
ฉันให้อภัย" และสุดาใจก็ไปขออนุญาตยู่พาว่า "ยู่พาหลังจากกินข้าวแล้ว ฉันจะยืมหนังสือของเธอ
อ่านต่อได้ไหมจ๊ะ" ยู่พา "อ้อได้จ๊ะ ตอนนี้อยู่กินข้าวก่อนเถอะ เสร็จแล้วค่อยมาอ่านหนังสือกันนะ"

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 11

หัวข้อ การระงับการแพร่ระบาดของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียน ไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง ขออนุญาต

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตว่าใครเคยทำใครไม่เคยทำ และมีความรู้สักอย่างไร

2. การสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายข้อดีของการไม่ล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต และข้อเสียของการล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสารเรื่อง ข้อตกลง เปิดโอกาสให้นักเรียน อภิปราย ซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการล่วงล้ำสถานที่ของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุป เนื้อหาที่ได้จากการเรียนเรื่อง ขอนุนุคแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถามของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ขออนุญาต

เช้าวันหนึ่ง สุดใจ สมศักดิ์ สุรัชย์ และยุพา เป็นเวรทำความสะอาดห้อง เมื่อยุพา มาถึงเพื่อน ๆ ทำความสะอาดจะเสร็จแล้ว เหลือแต่เช็ดโต๊ะครุอย่างเดียว สุดใจจึงบอกให้ยุพา ไปเช็ดโต๊ะครุ ซึ่งขณะนั้นครูสุจิตรากำลังตรวจงานอยู่ ยุพาจึงเข้าไปขออนุญาตครูว่า "คุณครูคะ ถ้าคุณครูทำงานเสร็จหนูขออนุญาตเช็ดโต๊ะให้คะ" ครู "ได้จะครูตรวจงานเสร็จพอดี เดี่ยวครู จะไปที่ห้องพักก่อน หนูจะได้เช็ดโต๊ะได้สะดวก ขอบใจมากจ๊ะ"

ที่ห้องสมุดสุรัชย์กับปรีชาขออนุญาตครูประวิทย์ "ครูครับผมขออนุญาตเข้าห้องสมุด ครับ" ครูประวิทย์ "เข้ามาสุรัชย์ ปรีชา มาอ่านหนังสือหรือ" สุรัชย์ "ครับ" ในขณะที่สุรัชย์ กับปรีชาอ่านหนังสืออยู่นั้นกิตติก็วิ่งเข้าไปหาและพูดว่า "สุรัชย์ ปรีชา ไปเตะบอลเถอะเดียว โรงเรียนเข้าก่อน" สุรัชย์ "ไม่หรอก วันนี้เราจะอ่านหนังสือ" กิตติหันไปทางปรีชา "ปรีชาไป เตะบอลเถอะ" ปรีชา "ไม่หรอกจันกับสุรัชย์กำลังอ่านหนังสือสนุกทีเดียว เธออ่านกับ พวกเราสิ" กิตติพูดเสียงดังจนครูประวิทย์เรียกไปตาคำว่า "กิตติเธอรู้ไหมว่าที่นี่เป็นห้องสมุด ห้ามส่งเสียงดัง เพราะทุกคนในที่นี้ต้องการความสงบในการอ่านหนังสือ"และยังถามอีกว่า "เมื่อก่อนเธอจะเข้ามาในห้องสมุดเธอเห็นครูไหม" กิตติ "เห็นครับ ครูประวิทย์" "ทีหลังไม่ว่าจะรีบ ขนาดไหน เธอควรจะขออนุญาตครูก่อน เพราะครูเป็นคนดูแลความเรียบร้อยในห้องสมุด ใครจะ เข้าจะออกก็ควรบอกให้ครูทราบด้วย เพื่อความเป็นระเบียบ และอีกอย่างการขออนุญาต เจ้าของสถานที่ก่อนก็เป็นแสดงความเคารพอีกลักษณะหนึ่งที่ทุกคนควรปฏิบัติให้คิดเป็นนิสัย เพื่อตัวของเราเอง"

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 12

หัวข้อ การระงับกรรมเคาระพลีติของผู้อื่น

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักการไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่นและสาธารณสมบัติเสียหาย

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง จะไม่ทำอีกแล้ว

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่นและสาธารณสมบัติเสียหายว่าใครเคยทำ ใครไม่เคยทำและมีความรู้สึกอย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบายข้อดีของการไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่นเสียหาย และข้อเสียของการทำให้สมบัติของผู้อื่น และสาธารณสมบัติเสียหาย แล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง จะไม่ทำอีกแล้ว และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปราย และซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการทำและไม่ทำให้สมบัติของผู้อื่น และสาธารณสมบัติเสียหาย

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง จะไม่ทำอีกแล้ว แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

จะไม่ทำอีกแล้ว

ครูสั่งให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เอาไ้ตะลงมาจัดเวทีการแสดงงานวันเด็ก
 สุธัยกลัวไ้ตะที่ตัวเองนั่งจะหายเมื่อเอาลงไปจัดเวทีการแสดง จึงใช้มีดเหลาคินสอสลัก
 ชื่อตัวเองลงบนไ้ตะ เพื่อไม่ให้คนอื่นยกเอาไป เมื่อกิดคิดและหัวหน้ามาเห็นและถามว่าทำอะไร
 สุธัยตอบว่า "เขียนชื่อฉันบนไ้ตะจะได้หาง่าย เมื่อเสร็จงานจะได้ไม่หายและถ้าใครเอาไ้ตะ
 ฉันไป ฉันจะได้ตามถูก" กิดคิดจึงบอกว่า "แล้วทำไมไม่ใช้ชอล์คเขียนล่ะ" สุธัยตอบว่า
 "ใช้ชอล์คเขียนถ้าใครอยากได้จริง ๆ ก็ลบออกได้" สุธัยอ้างว่าทำอย่างนั้นเพราะไ้ตะตัวนี้
 นั่งมานานและรักมาก หัวหน้าจึงพูดว่า "ถ้าเธอรักไ้ตะตัวนี้มากจริง ๆ เธอก็ไม่ควรทำลายมัน
 อย่างนี้ เธอควรจะดูแลไม่ให้มันถูกขีดเขียนถึงจะถูก เธอลองคิดดูถ้าทุกคนแสดงความรักไ้ตะแก้ว
 ใ้ที่นั่งเหมือนเธอนั่งไ้ตะที่พวกเรานั่ง ๆ กันอยู่คงมีชื่อเป็นร้อยแล้ว และกว่าไ้ตะจะพังคงต้องมี
 ชื่อรุ่นน้องเพิ่มอีกแยะ จริงไหม" สุธัยจึงถามว่า "ฉันควรจะทำอย่างไรถ้าบนไ้ตะลงไปแล้วหามัน
 ไม่เจออีก" หัวหน้าจึงบอกว่าไ้ตะตัวไหนก็เหมือนกันไม่จำเป็นต้องนั่งไ้ตะตัวใดตัวหนึ่งตลอดไป
 สุธัยคิดได้ว่า การที่เขาจะเรียนดีขึ้นหรือเลวลงก็คงไม่ได้ขึ้นอยู่กับไ้ตะตัวนี้ และขอบคุณ หัวหน้า
 และกิดคิดที่เตือนสติ ต่อไปเขาสัญญาว่าจะไม่แสดงความรักไ้ตะ โดยการขีดเขียนอะไรลงบนไ้ตะ
 อีกเป็นอันขาดในตอนเย็นครูเวรประจำวัน บอกให้นักเรียนที่จะยกไ้ตะลงมาจัดเวทีการแสดงช่วย
 ยกไ้ตะด้วยความระมัดระวังเพราะไ้ตะมีจำนวนน้อยและงบประมาณที่จะใช้ในการซ่อมแซมไ้ตะ
 แก้วที่พังก็มีน้อย จึงอยากให้ทุกคนช่วยกันยกไ้ตะด้วยความระมัดระวังเพื่อช่วยให้ไ้ตะที่มีอยู่คงทน
 จะได้ใช้ได้นาน ๆ เมื่อครูพูดมาถึงตรงนี้ก็ทำให้สุธัยต้องหันมามองให้กับกิดคิดและหัวหน้า

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 13

หัวข้อ พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจว่าพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมที่ควรพัฒนามีลักษณะอย่างไร

สื่อการสอน

เอกสารการสอน เรื่อง วันเลือกตั้ง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยสนทนาคักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมที่ควรพัฒนามีลักษณะอย่างไร

2. ขั้นสอน

2.1 ผู้วิจัยอธิบาย ลักษณะของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมที่ควรพัฒนาแล้วให้นักเรียนอ่านเอกสาร เรื่อง วันเลือกตั้ง และเปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม

2.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาที่ได้จากการเรียน เรื่อง วันเลือกตั้ง แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

การประเมินผล

1. สังเกตการตั้งใจฟังของนักเรียน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

วันเลือกตั้ง

ในช่วงไม่กี่กิจกรรม หัวหน้าเรียกประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบว่าจะทางอำเภอจะออกมาประเมินโรงเรียน เพื่อคัดเลือกโรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยดีเด่นระดับอำเภอ เพื่อส่งเข้าประกวดระดับจังหวัด และจะมีการคัดเลือกประธานนักเรียนคนใหม่แทน ประธานคนปัจจุบันที่กำลังหมดวาระผู้ที่ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการนักเรียนจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แต่ถ้าเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จะต้องให้ครูฝ่ายปกครองเป็นผู้เซ็นชื่อรับรองความประพฤติ การสมัครจะต้องสมัครเป็นทีมในแต่ละทีมต้องกำหนดตัวบุคคลลงไปว่าใครจะสมัครในตำแหน่งอะไรที่ประชุมสรุปว่าให้ทุกคนกลับไปคิดก่อนว่าใครอยากลงสมัครเลือกตั้งบ้างแล้วจะประชุมกันใหม่

เมื่อถึงวันหาเสียงการเลือกตั้งทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้สมัครแถลงนโยบายของทีมตัวเอง เมื่อถึงทีมของอำนาจแถลงนโยบายปรากฏว่าได้รับเสียงปรบมือดังมาก เมื่อถึงวันเลือกตั้งทุกคนต่างไปใช้สิทธิของตนเลือกตั้งประธานนักเรียนกันอย่างเป็นระเบียบ ผลการเลือกตั้งปรากฏว่าทีมของอำนาจได้รับเลือกเป็นประธานนักเรียน

วันรุ่งขึ้นครูใหญ่แสดงความยินดีกับประธานนักเรียนคนใหม่ และผลการประกวดโรงเรียนที่จัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยดีเด่นออกมา ปรากฏว่าโรงเรียนได้รับรางวัลที่ 1 ระดับอำเภอ และทางอำเภอจะได้ส่งประกวดระดับจังหวัดต่อไป และในวันอาทิตย์หน้าประธานนักเรียนคนใหม่จะเป็นผู้ไปรับโล่รางวัลจากหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอที่หอประชุม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ งานแรกของประธานนักเรียนรุ่นนี้ คือมีมติที่ประชุมกรรมการนักเรียนออกมาว่าในวันที่ 20 นี้ ทุกคนจะต้องไปช่วยพัฒนาท้องถิ่นโดยการทำความสะอาดถนนในหมู่บ้านแต่ทุกกลุ่มจะต้องรีบทำให้เสร็จเร็ว ๆ เพราะวันที่ 21 จะต้องสอบวัดจุดประสงค์ เมื่อถึงวันทำงานทุกกลุ่มทำงานเสร็จเร็วกว่าเวลาที่กำหนดและแต่ละกลุ่มรับผิดชอบงานของตนเองอย่างเต็มที่ ในการประชุมเพื่อสรุปผลการทำงาน ประธานนักเรียนกล่าวว่า "ผมขอบคุณทุกคนที่ให้ความร่วมมือและตั้งใจทำงานจนงานสำเร็จไปด้วยดี ผมขอปิดการประชุมเพื่อให้ทุกคนกลับไปเตรียมตัวสอบในวันพรุ่งนี้ขอให้ทุกคนโชคดีกับการสอบในวันพรุ่งนี้ครับ"

โปรแกรมการสอนแบบปกติ

ครั้งที่ 14

หัวข้อ ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม
2. เพื่อสรุปผลการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ขั้นนำ
 ผู้วิจัยทบทวนซักถามเกี่ยวกับ ความหมายและคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม และนักเรียนควรมีคุณลักษณะของผู้ที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมหรือไม่เพราะเหตุใด
2. ขั้นสอน
 - 2.1 ผู้วิจัย ให้นักเรียนร่วมกันสรุปและทบทวนลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ความสำคัญของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม ความแตกต่างของผู้ที่มีและไม่มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม
 - 2.2 ผู้วิจัย เปิดโอกาสให้นักเรียนอภิปรายซักถาม และแสดงความคิดเห็น

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม เน้นให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแล้วกล่าวขอบคุณและปิดโปรแกรมการทดลอง

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตการสรุปของนักเรียน

ภาคผนวก ค

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม

ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม

ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ

เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม

ของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านภาวะธรรม

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนน พฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของ
กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลอง		ค่าความ แตกต่าง	อันดับ	กลุ่มควบคุม		ค่าความ แตกต่าง	อันดับ
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง			ก่อนทดลอง	หลังทดลอง		
1	69	99	30	20	69	76	7	5
2	78	102	24	19	71	80	9	8.5
3	80	102	22	18	77	85	8	7
4	81	102	21	17	78	88	10	10.5
5	82	101	19	16	82	89	7	5
6	83	101	18	15	85	90	5	2
7	87	101	14	14	87	96	9	8.5
8	87	99	12	13	87	91	4	1
9	88	99	11	12	88	95	7	5
10	89	99	10	10.5	89	95	6	3

$$R_e = 154.5 \quad R_c = 55.5$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ

คนที่	คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม		ผลต่างของคะแนน พฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม	อันดับ	R ⁺	R ⁻
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง				
1	69	99	30	10	+10	
2	78	102	24	9	+ 9	
3	80	102	22	8	+ 8	
4	81	102	21	7	+ 7	
5	82	101	19	6	+ 6	
6	83	101	18	5	+ 5	
7	87	101	14	4	+ 4	
8	87	99	12	3	+ 3	
9	88	99	11	2	+ 2	
10	89	99	10	1	+ 1	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0**

ตาราง 6 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดมของกลุ่มควบคุม
ก่อนและหลังการสอนแบบปกติ

คนที่	คะแนนพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม		ผลต่างของคะแนน พฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม	อันดับ	R ⁺	R ⁻
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง				
1	69	76	7	5	+ 5	
2	71	80	9	8.5	+ 8.5	
3	77	85	8	7	+ 7	
4	78	88	10	10	+10	
5	82	89	7	5	+ 5	
6	85	90	5	2	+ 2	
7	87	96	9	8.5	+ 8.5	
8	87	91	4	1	+ 1	
9	88	95	7	5	+ 5	
10	89	95	6	3	+ 3	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

T = 0**

ค่าอำนาจจําแนกของแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตย ด้านการระดม

ข้อที่	ค่า t	ข้อที่	ค่า t
1	2.449	19	5.400
2	4.275	20	4.452
3	2.880	21	5.143
4	3.831	22	7.173
5	4.213	23	8.391
6	3.424	24	6.458
7	3.720	25	5.875
8	3.944	26	3.760
9	5.250	27	6.500
10	4.133	28	5.662
11	6.485	29	5.766
12	3.992	30	4.113
13	5.416	31	6.203
14	2.298	32	6.086
15	4.905	33	6.263
16	3.608	34	4.745
17	5.423	35	6.725
18	4.578	36	4.066

ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมประชาธิปไตย
ด้านคารวะธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนบ้านใจดี อำเภอยุพันธ์
จังหวัดศรีสะเกษ

บทคัดย่อ
ของ
วิมลพรรณ กลางมณี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
กันยายน 2536

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อพฤติกรรม
ประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านใจดี อําเภอยุพันธ์
จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2535 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมประชาธิปไตย
ด้านเคารพธรรมต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
กลุ่มละ 10 คน กลุ่มทดลองได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ
ทำการทดลองกลุ่มละ 14 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แบบสอบถาม
พฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรม โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ และโปรแกรมการ
สอนปกติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon Matched -
Pairs Signed Ranks test) และการทดสอบของแมน - วิทนี (The Mann -
Whitney U test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบและนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ
มีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมสูงกว่านักเรียน
ที่ได้รับการสอนแบบปกติ
2. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ภายหลังจากการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนมีพฤติกรรมประชาธิปไตยด้านเคารพธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 ภายหลังจากได้รับการสอนแบบปกติ

THE EFFECT OF MODELING TECHNIQUE ON DEMOCRATIC
BEHAVIOR : RESPECT ASPECT OF PRATHOM
SUKSA V STUDENTS OF BAN JAIDEE
SCHOOL IN AMPHOE KHUKHAN,
CHANGWAT SI SA KET

AN ABSTRACT

BY

WIMONPHAN KLANGMANEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
September 1993

The purpose of this experimental research was to study the effect of modeling technique on the respect aspect of democratic behavior. The subjects were twenty Prathom Suksa V students of Ban Jaidee School in Amphoe Khukhan, Changwat Si Sa Ket in academic year 1992 whose score on democratic behavior questionnaire were below the twenty-fifth percentile. The subjects were randomly assigned into the experimental group and the control group ; each group consisted of ten students. The modeling technique was used in the experimental group while the control group was taught by the conventional method. Fifteen of fifty minute sessions were spent in each group. The instruments were the democratic behavior : respect aspect questionnaires, the modeling technique program and the conventional method program. The data were analyzed by the Wilcoxon Matched Pairs Signed Ranks test and the Mann - Whitney U test.

The results of the experiment were as follows :

1. The democratic behavior : respect aspect of the experimental group and the control group was different at .05 level of significance and the democratic behavior of the students in the experimental group was higher than that of the control group.

2. The students' democratic behavior : respect aspect was higher at .01 level of significance after the modeling technique was administered.

3. The students' democratic behavior : respect aspect was higher at .01 level of significance after the conventional method of teaching was used.